

Programmabegroting 2020

Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2020 van de gemeente Wijchen. Dit boekwerk is het vervolg op de Perspectiefnota 2019, die de gemeenteraad in juli 2019 heeft vastgesteld. In deze Programmabegroting is het Coalitieakkoord 2018-2022 beleidsmatig en financieel uitgewerkt voor 2020. Verder geeft de begroting een financiële doorkijk voor het meerjarenperspectief 2021-2023.

Deze Programmabegroting bestaat uit diverse onderdelen. In de samenvatting kunt u in één oogopslag het totaalbeeld zien van de begroting. We geven in de programma's antwoord op drie vragen; Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? Wat gaat dit kosten? Deze vragen worden beantwoord voor de speerpunten uit het coalitieakkoord. Deze thema's beslaan de volledige vier jaar van het coalitie akkoord, dus het kan voorkomen (ondanks dat begroten vooruitkijken is) dat er onderwerpen tussen staan die al afgewikkeld zijn. Aanvullend aan de speerpunten uit het coalitieakkoord wordt nader ingezoomd op een aantal (financiële) thema's. In de paragrafen beschrijven we de programma overstijgende onderwerpen. Vervolgens kunt u in de Financiële begroting de uitgangspunten en het meerjarenperspectief terugvinden. Alle mutaties ten opzichte van de huidige begroting vindt u hier beknopt terug.

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
INLEIDING	7
SAMENVATTING	9
PROGRAMMA'S	11
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	12
1 VEILIGHEID	19
2 VERKEER EN VERVOER	22
3 ECONOMIE	27
4 ONDERWIJS	32
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	36
6 SOCIAAL DOMEIN	42
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	55
8 WONEN EN BOUWEN	60
PARAGRAFEN	66
PARAGRAAF 1: OVERHEAD, ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN OVERIGE BATEN EN LASTEN	67
PARAGRAAF 2: DUURZAAMHEID	70
PARAGRAAF 3: LOKALE HEFFINGEN	76
PARAGRAAF 4: WEERSTANDSVERMOGEN	88
PARAGRAAF 5: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	96
PARAGRAAF 6: FINANCIERING	103
PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING	109
PARAGRAAF 8: VERBONDEN PARTIJEN	110
PARAGRAAF 9: GRONDBELEID	119
FINANCIËLE BEGROTING	122
UITGANGSPUNTEN	123
MEERJARENRAMINGEN	124
PROVINCIAAL TOEZICHT	127
MIO (MEERJAREN INVESTERINGS OVERZICHT)	128
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA	129
OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA (INCLUSIEF BOUWGROND)	131
TOTAALOVERZICHT TAAKVELDENRAMING (X € 1.000)	133
TOTAALOVERZICHT TAAKVELDENRAMING INCLUSIEF TOEREKENBARE RESERVES (X € 1.000)	135
GEPROGNOSTICEERDE BALANS (X € 1.000)	137

INDICATOREN	138
BEREKENING EMU SALDO WIJCHEN.....	140
BIJLAGEN	141
BIJLAGE 1. RISICOMATRIX	142
BIJLAGE 2. INVESTERINGSLIJST	143
BIJLAGE 3. ONDERHOUDSPANNING VASTGOED 2020.....	144
BIJLAGE 4. ALGEMENE RESERVE	145
BIJLAGE 5. VERLOOP OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN.....	146
BIJLAGE 6. BUDGETRUIMTE EN EXTRA INKOMSTEN.....	148
BIJLAGE 7. UITZETTINGEN ONONTKOOMBAAAR.....	150
BIJLAGE 8. NIEUW BELEID	152
BIJLAGE 9. BEZUINIGINGEN	154
BIJLAGE 10. (NOG) NIET OPGENOMEN POSTEN.....	155
BIJLAGE 11. VRIJVAL RESERVES NAAR ALGEMENE RESERVE	157
BIJLAGE 12. INCIDENTEEL NIEUW BELEID.....	159
BIJLAGE 13. INCIDENTEEL PERSPECTIEF (EXCLUSIEF BOUWGROND)	163
BIJLAGE 14. OVERZICHT LASTEN WDW PER TAAKVELD	164
BIJLAGE 15. SUBSIDIEPLAFONDS.....	165

Inleiding

In april 2018 heeft het college zijn akkoord "Iedereen doet mee" gepresenteerd. In het akkoord heeft het college zijn ambities verwoord voor de periode 2018-2022. In de basis wil het college de koers van de afgelopen periode vasthouden. Kort gezegd betekent dit dat Wijchen een financieel gezonde gemeente blijft met een hoog voorzieningenniveau tegen beperkte lasten. Dit alles vanuit een visie waarbij inwoners, instellingen en bedrijven worden uitgenodigd om samen ambities te realiseren.

Meer concreet heeft het college de nodige ambities bepaald voor de komende periode. Een aantal van die ambities is concreet vertaald in deze begroting. Daarnaast benoemt het college een aantal ambitieuze projecten dat in voorbereiding is. Voor deze projecten is vanaf 2023 een stelpost opgenomen in het voorliggend perspectief. Daarmee reserveert het college ruimte in de begroting om de betreffende projecten uit te kunnen voeren. Daarvoor vindt uiteraard eerst meer concrete besluitvorming vindt. Voorbeelden zijn onder andere Hart van Zuid, TKWM (Tussen Kasteel en Wijchens Meer), toekomstbestendig maken Wijchen Oost en renovaties/verduurzaming vastgoed.

Begroting 2020: structureel sluitend vanaf jaarschijf 2021

De begroting is in het meerjarenperspectief structureel sluitend vanaf 2021. In 2020 voorzien we met name door hoge zorgkosten en tegenvallende gemeentefonds uitkeringen een tekort. Zoals in de perspectiefnota al is benoemd, viel de meicirculaire behoorlijk negatief uit. Hierop is op initiatief van Wijchen een door de regio ondertekende brief uitgegaan naar de VNG, met de oproep om in overleg met het rijk tot een meer stabiele algemene uitkering te komen. Nu zien we in de septembercirculaire de algemene uitkering en daarmee ook het begrotingssaldo vanaf 2021 oplopen. Ook gaan we ervan uit dat het ingezette beleid op de Jeugdzorg en WMO financieel effect laat zien, waardoor de kosten vanaf 2022 gelijke tred houden met de rijksbijdrage. Op basis van economische verwachtingen, bestaand in- en uitstroombeleid en uitwerkingen van het masterplan Wijchen Werkt, verwachten we dat de kosten op de uitkeringen teruglopen. Deze ontwikkelingen blijven we nauwlettend monitoren.

Bij het toevoegen van nieuw beleid is het uitgangspunt voor het college: het op peil houden van de voorzieningen en het verder bouwen aan de toekomst van Wijchen. Daarbij bestaat realisme op het huidige financieel klimaat. Niet alles kan nu. Om de bestaande voorzieningen op peil te houden en ambities te kunnen verwezenlijken, is eerst grondig gekeken naar budgetruimte in de huidige begroting en mogelijke bezuinigingen. Daarnaast is het noodzakelijk de OZB te verhogen. Samen met stijgende afvalverwerkingskosten, waardoor het reinigingsrecht behoorlijk stijgt, zien we de lastendruk in 2020 toenemen. Het college is zich bewust van de impact hiervan voor de Wijchense inwoner, maar kiest er, mede door de wisselende rijksbijdragen, nu niet voor te snijden in het voorzieningenniveau door bijvoorbeeld het zwembad te sluiten of subsidies te beëindigen. Als we de lastendruk en het voorzieningenniveau van Wijchen afzetten tegen de regio, dan blijven we, ondanks deze verhogingen, nog steeds één van de goedkopere gemeenten van de regio.

Begroting 2020: opdrogende incidentele inkomsten

De doelstelling van het begrotingsproces is te komen tot een sluitend structureel perspectief. Dit niet alleen vanuit gezond financieel beleid en beheer, maar ook om onder repressief toezicht van de provincie te blijven. Wat dat betreft is ook dit begrotingsproces een voortzetting van het solide financiële beleid van de afgelopen jaren.

We constateren dat de algemene reserve nog steeds onder druk staat. Aanvulling van de algemene reserve gebeurt nog in beperkte zin vanuit winstnemingen Bijsterhuizen. Ook de bouwgrondexploitaties brengen de komende jaren niet veel geld op. Door kritisch en realistisch naar de bestemmingsreserves te kijken, stellen we een verschuiving voor van € 2,2 miljoen van de bestemmingsreserves naar de algemene reserve. Hiermee ligt de

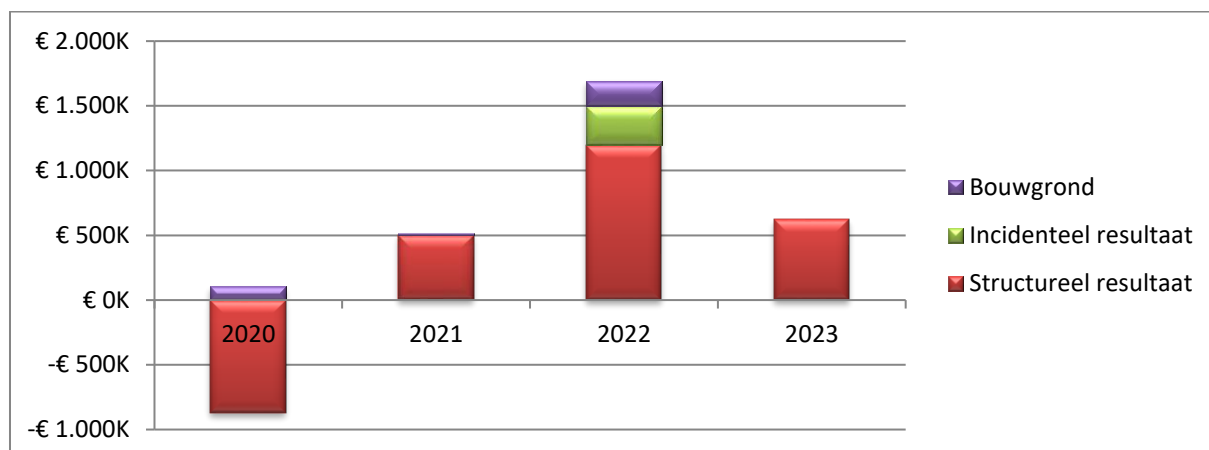
algemene reserve in het meerjarenperspectief rond de gewenste ondergrens op basis van het huidige risicoprofiel. Naast de afdekking van het incidentele risicoprofiel reserveert het college ruimte in de meerjarenbegroting ter afdekking van structurele risico's ten aanzien van Jeugdzorg, BUIG, gemeenschappelijke regelingen en fluctuaties gemeentefonds. Ondanks dat er lokaal maximaal gestuurd wordt op kostenbeheersing, zijn we voor deze onderwerpen ook sterk afhankelijk van exogene factoren zoals de rijksbijdragen, het regionaal beleid en economische ontwikkelingen.

Extra inkomsten / besparingen

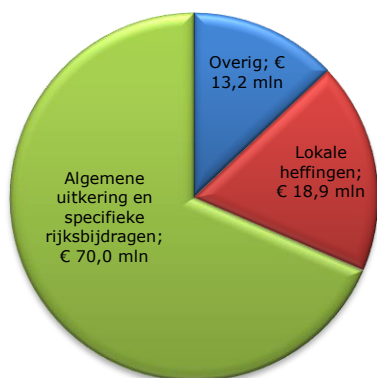
Om Wijchen ook in de toekomst financieel gezond te houden zijn in de Perspectiefnota negen thema's benoemd die tot concrete ideeën uitgewerkt moeten worden. In deze begroting is het eerste thema al meegenomen: "belastingen en leges". De overige thema's zijn erop gericht meer inkomsten te genereren met behoud van het huidige voorzieningenniveau, zonder extra druk te leggen op de lokale lasten. Deze worden uitgewerkt richting de Perspectiefnota 2020 en Begroting 2021.

Samenvatting

We bieden u een begroting aan die structureel sluitend is, met uitzondering van jaarschijf 2020. Om tot dit meerjarenperspectief te komen is er kritisch gekeken naar de bestaande budgetten, wat resulteert in aanzienlijke vrijval van budgetruimte en een aantal bezuinigingen. Daarnaast is een OZB-verhoging opgenomen, omdat we er nu niet voor kiezen verder te snijden in het voorzieningenniveau. Vanaf 2021 loopt het structurele saldo op en hebben we ruimte kunnen reserveren voor de uitvoering van (een deel) van onze ambities. In onderstaande tabel geven we de opbouw van het totale resultaat meerjarig aan. Hierin valt op dat het resultaat vooral uit structurele middelen voortkomt.

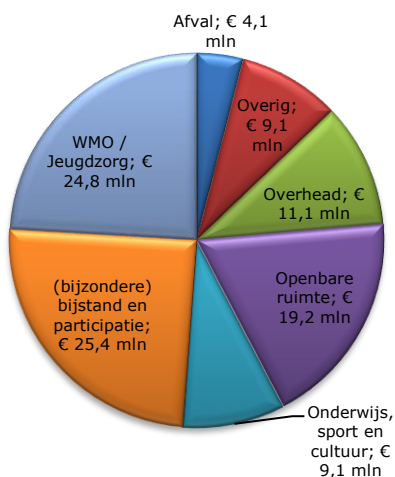
Waar komt ons geld vandaan?

De inkomsten halen we vooral uit de algemene uitkering en specifieke uitkeringen, zoals de BUIG-uitkering voor de bijstandsuitkeringen. Daarnaast ontvangen wij als gemeente middelen uit de lokale heffingen zoals de OZB, riool en reinigingsheffing.

Onze andere inkomsten komen bijvoorbeeld uit de verkoop van paspoorten en rijbewijzen. Ook halen we inkomsten uit eigen bijdragen voor zorg of sport. De verhuur of verkoop van vastgoed en grondexploitaties zorgen ook voor inkomsten.

Waar geven we ons geld aan uit?

Het grootste deel van onze gemeentelijke uitgaven gaan naar het sociaal domein (WMO en jeugdzorg en de (aanpak) van de werkloosheid).

Gezien de financiële opgave zijn we terughoudend in het toekennen van structureel nieuw beleid. Wel is er onder andere geld vrij gemaakt voor de exploitatie van het Mozaïek en economie.

Ontwikkeling structureel perspectief

In onderstaande tabel presenteren we de ontwikkeling van het structureel perspectief ten opzichte van de begroting 2019. Bij de onderwerpen geven we aan waar u de onderbouwing kunt terugvinden in deze begroting.

Ontwikkelingen ten opzichte van begroting 2019 (x € 1.000.)	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	746	1.892	2.303	2.835
Perspectiefnota 2019	-1.985	-1.211	-1.805	-1.499
Startpositie 2020 t/m 2023	-1.239	681	498	1.336
Effect kostenverdeelstaat tarieven en leges	54	94	93	99
Wet BUIG (6.15)	227	-310	-156	-411
Decentralisaties (6.16)	-1.005	-853	-641	-640
WMO Klassiek (6.17)	61	43	22	2
Gemeentefonds (0.7)	167	889	1.843	1.807
Kapitaallasten	-5	-5	-5	-5
Rente (paragraaf financiering)	-24	-50	-70	-169
Onroerende Zaak Belasting (paragraaf 3)	980	1.034	1.090	1.148
Toeristenbelasting (paragraaf 3)	0	76	76	76
Budgetruimte (bijlage 6)	535	532	532	532
Uitzettingen (bijlage 7)	-456	-788	-943	-1.018
Nieuw Beleid (bijlage 8)	-176	-176	-176	-176
Stelpost structurele risico's (paragraaf 1 – 0.8)	0	-800	-1.200	-1.200
Stelpost ambities (paragraaf 1 – 0.8)	0	0	0	-1.100
Bezuinigingen (Bijlage 9)	8	132	233	338
Afronding	2	3	0	5
Totaal structureel Programmabegroting 2020	-871	502	1.196	624

PROGRAMMA'S

0 Bestuur en ondersteuning

Algemeen

Het Programma Bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

0.1 Bestuur; de vergoedingen voor de raad, het college en de regionale/bestuurlijke samenwerking.

0.2 Burgerzaken; Het verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, bevolkingsregister en de kosten voor de verkiezingen en straatnaamgeving.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen.

0.4 Overhead; alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

0.5 Treasury; Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven.

Algemene dekkingsmiddelen:

0.6 Belastingen; hieronder valt een aantal taakvelden zoals OZB woningen en niet-woningen en de overige belastingen zoals de honden-, precario- en reclamebelasting.

0.7 Algemene uitkering; hieronder valt de uitkering uit het gemeentefonds.

0.8 Overige baten en lasten; hieronder vallen de niet nader gespecificeerde posten zoals stelposten en taakstellingen.

0.9 Vennootschapsbelasting.

0.10 Mutaties met reserves.

0.1	Dienstverlening
0.2	Kasteel
0.3	Partner in de regio
0.4	Informatieveiligheid en privacy
0.5	Financieel beleid
0.6	Bestuurlijke samenwerking
0.7	Algemene uitkering

Speerpunten

0.1 Dienstverlening

Onze belangrijkste taak vinden wij onze dienstverlening. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties willen wij deze elke dag vernieuwen en verbeteren. Wij staan midden in de samenleving. Dat betekent onder meer dat wij onze dienstverlening dichterbij onze inwoners en anderen willen brengen. Duidelijkheid staat bij onze dienstverlening voorop. Daarom schrijven wij brieven, rapporten en voorstellen in duidelijke taal.

Wij zetten in op moderne ICT. Dat betekent onder andere meer digitale dienstverlening en meer gebruik van social media. Natuurlijk blijven we oog houden voor mensen die minder goed kunnen meegaan in deze ontwikkelingen. Als mensen niet tevreden zijn over onze dienstverlening, willen we dat proberen op te lossen.

Lange bezwaarprocedures willen wij graag voorkomen. Daarom hechten we veel waarde aan professionele mediation (= samen eerst in gesprek komen om de problemen op te lossen). Het ontwikkelen van goede mediationvaardigheden voor onze medewerkers vinden we dus belangrijk.

0.2 Kasteel

Ons kasteel in het centrum van Wijchen is belangrijk voor onze gemeente. Het kasteel - en het museum dat erin zit - zijn ten eerste belangrijk voor het toerisme. Verder is het kasteel een geliefde trouwlocatie. Daarnaast maken de gemeenteraad en andere organisaties er gebruik van als vergaderplek. Het kasteel heeft een opknapbeurt nodig zodat het klaar is voor de toekomst. Daarom maken we nu een renovatieplan. Wij willen ons er sterk voor maken dat er voldoende geld komt voor de renovatie. Zodat we snel kunnen starten met de werkzaamheden die nodig zijn.

0.3 Partners in de regio:

Wij geloven sterk in het bundelen en versterken van elkaars krachten door samen te werken met andere gemeenten. Deze tijd van grote en complexe opgaven voor gemeenten vraagt om samenwerking. Onder het motto 'alleen ga je sneller, samen kom je verder' willen wij een goede buur en goede partner zijn in de regio waar we deel van uitmaken.

0.4 Informatieveiligheid en privacy

Zowel onze inwoners als wij als gemeente werken tegenwoordig veel digitaal. Zij delen daarbij persoonlijke gegevens. Wij vinden het erg belangrijk dat we zorgvuldig met deze gegevens omgaan. Onze systemen moeten daarom veilig zijn. Bestand zijn tegen bijvoorbeeld misbruik en aanvallen van binnen en buiten. Informatieveiligheid en privacy zijn daarom belangrijke speerpunten van ons beleid in de komende periode. We willen mensen bovendien bewust maken van de noodzaak om veilig om te gaan met persoonlijke gegevens.

0.5 Financieel beleid

Het geld dat de gemeente uitgeeft is belastinggeld. Daarom willen we met dat geld zuinig, zinnig en transparant omgaan. Hoewel onze gemeente financieel gezond is moeten we alert zijn. De opdrogende inkomsten vanuit Bijsterhuizen en de verkoop van grond en vastgoed vragen van ons dat wij extra kritisch zijn ten aanzien van het gebruik van onze reserves. Wij zijn scherp op de uitgaven en zullen investeringen in de regel met structurele middelen afdekken.

0.6 Bestuurlijke samenwerking

Sinds 2018 zijn de gemeenten Druten en Wijchen ambtelijk gefuseerd. Onze ambtenaren werken in de Werkorganisatie Druten Wijchen voor twee gemeenten. Deze ambtelijke fusie draagt bij aan een betere dienstverlening voor de Wijchense en Drutense inwoners. De gemeentebesturen werken ook intensiever samen. Hierdoor worden Druten en

Wijchen bestuurlijk krachtige zelfstandige gemeenten en versterken zij hun strategische positie in en mét de regio. Voorwaarden voor het versterken van de bestuurskracht zijn het afstemmen van posities in de regio en een verdere beleidsharmonisatie.

0.7 Algemene uitkering

De opgenomen inkomsten uit het Gemeentefonds zijn ontleend aan de septembercirculaire 2019. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse voeding van het gemeentefonds (positief of negatief) wordt het accres genoemd. Het uitkeringsjaar 2020 is positief. Het gaat om een toename van € 409 miljoen ten opzichte van de meicirculaire 2019. Door de doorwerking van een nadeel in 2019 wordt de accresmutatie in 2020 per saldo beperkt tot € 190 miljoen landelijk. Wat betreft de meerjarenraming zijn alle jaren positief.

Naar aanleiding van de uitkomsten uit de meicirculaire hebben we namens de regio een brief gestuurd aan de VNG met de oproep te komen tot een meer stabiel beeld in de algemene uitkering. Het Rijk geeft aan dat de Studiegroep Begrotingsruimte de normeringssystematiek (samen de trap op en af) opnieuw gaat evalueren. Hierbij wordt ook gekeken naar de beoogde stabiliteit. Er worden varianten uitgewerkt voor de normering van de fondsen vanaf 2022. In de tussentijd zal het kabinet bezien of het mogelijk en wenselijk is voor de jaren 2020 en 2021 maatregelen te treffen die de schommelingen gedurende een lopend begrotingsjaar kunnen voorkomen of dempen.

Daarnaast gaat de evaluatie van de verdeelmodellen sociaal domein en de nieuwe verdeling van het 'klassieke' gemeentefonds leiden tot een nieuwe verdeling van middelen vanaf 2021. Dit zal ongetwijfeld leiden tot herverdeeleeffecten. Op dit moment is nog niet in te schatten wat dit voor Wijchen betekent.

In de meicirculaire zijn extra middelen voor Jeugdzorg toegekend voor de jaren 2019 t/m 2021. Er is veel discussie ontstaan over het structureel doorvoeren van deze middelen. De toezichthouder heeft aangegeven dat deze middelen structureel aangemerkt mogen worden ter hoogte van het bedrag 2021 (naar rato van € 300 miljoen landelijk). Voorwaarde is dat gemeenten maatregelen nemen om de kosten op jeugdzorg te beheersen. Wij gaan ervan uit (en met ons het merendeel van de gemeenten) dat het nieuwe kabinet de extra middelen structureel gaat toekennen vanaf 2022. Binnen het thema sociaal domein geven we ook aan maatregelen te treffen om tot kostenreductie te komen. Dit effect zorgt mede voor de hoge positieve mutatie vanaf 2022.

In onderstaande tabel presenteren we de uitkomsten van de septembercirculaire ten opzichte van de meicirculaire.

x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Septembercirculaire 2019	59.391	61.042	62.262	63.752
Meicirculaire 2019	59.255	60.109	60.367	61.887
Mutatie	136	933	1.895	1.865
Taakmutaties	31	-44	-52	-58
Mutatie vrij besteedbaar t.o.v. de meicirculaire	167	889	1.843	1.807

Wat we ervoor gaan doen

Wat gaan we doen

0.1 Dienstverlening

- o We gaan door met het verbeteren en vernieuwen van onze dienstverlening.

- o We schrijven in duidelijke taal.

- o Wij ontwikkelen onze mediationvaardigheden verder.

0.2 Kasteel

- o Wij willen het kasteel van Wijchen opknappen. We maken ons sterk voor het beschikbaar stellen van voldoende geld voor de renovatie.

0.3 Partners in de regio

- o Wij blijven voor grote maatschappelijke opgaven de samenwerking zoeken met partners in de regio.

In 2020 doen we

- o Op basis van de visie op e-dienstverlening en de landelijke en lokale doorontwikkeling worden in 2020 diverse applicaties vernieuwd. De inrichting van deze applicaties vraagt ook een evaluatie van hoe wij onze processen hebben ingericht en hoe dat effectiever en efficiënter kan voor de inwoner. Daarnaast worden activiteiten rondom de newsroom verder vormgegeven, zodat er snel -via social media of persoonlijk- geacteerd wordt op signalen in de gemeente. In 2020 ligt naast ICT ook de nadruk op het versterken van vaardigheden. Daarnaast willen we ook effectiever zijn in onze mondelinge communicatie ten behoeve van een goede samenwerking met onze inwoners. Verder wordt in 2020 ook een nieuwe inwoners- en ondernemerspeiling uitgevoerd, waarbij de tevredenheid over de gemeente wordt gemonitord.

- o Interne aanpak met aandacht voor duidelijke taal en voor borging daarvan (inzet taalcoaches, trainingen, tools)

- o De interne mediator voert mediations uit en traint collega's in mediationvaardigheden.

- o Het project wordt uitgewerkt met een basisuitvoering passend binnen het investeringsbudget van € 2,8 miljoen. Met extra opties indien we de aangevraagde subsidie(s) verwerven. De projectgroep verwacht in het 4e kwartaal van dit 2019 een voorstel te kunnen doen van het definitieve plan passend binnen de dan vastgestelde dekking. Vervolgens kan de aanbesteding in 2020 opgestart worden.

- o We initiëren nieuwe en versterken bestaande contacten met organisaties en instellingen in de regio om toe te groeien naar een netwerkorganisatie. Onderdeel is strategische sturing en maatwerk op verbonden partijen, o.a. door afstemming met Druten en andere gemeenten.

Wat gaan we doen

In 2020 doen we

0.4 Informatieveiligheid en privacy

- o We zorgen voor een veilige verwerking van informatie en persoonsgegevens en maken inwoners bewust van het belang hiervan.
- o Doorgaan met veilige digitalisering is een randvoorwaarde voor verbetering van de dienstverlening. De bewustwording voor Informatieveiligheid en Privacy neemt toe binnen de Werkorganisatie. Voor verdere borging in het (werk)proces is aandacht.

0.5 Financieel beleid

- o Wij gaan zuinig en zinnig met onze financiën om en hanteren daarbij onze financiële uitgangspunten en maatregelen.
- o We monitoren met rapportages de inkomsten en uitgaven van 2020 en handelen conform de financiële verordening. We presenteren voor het zomerreces de Perspectiefnota 2020 en bieden een integrale Programmabegroting 2021 aan voor besluitvorming in november. Daarnaast werken we de thema's uit die in de Perspectiefnota 2019 zijn aangewezen als bron voor mogelijke extra inkomsten.

Wat het kost

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2019	2020	2021	2022	2023
BATEN						
0.1	Bestuur	162	144	145	147	150
0.2	Burgerzaken	496	391	442	374	374
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	493	425	430	421	427
0.4	Overhead	640	642	610	603	613
0.5	Treasury	1.669	1.578	1.531	1.416	1.307
0.61	OZB woningen	5.125	5.808	5.944	6.084	6.232
0.62	OZB niet-woningen	2.978	3.389	3.446	3.505	3.568
0.64	Belastingen overig	397	348	360	368	374
	Algemene uitkering en					
0.7	Overige uitkeringen gemeentefonds	57.879	59.391	61.042	62.263	63.752
0.8	Overige baten en lasten	1.296	0	1.000	0	0
	TOTAAL BATEN	71.136	72.115	74.951	75.180	76.797
LASTEN						
0.1	Bestuur	2.495	2.583	2.635	2.696	2.718
0.2	Burgerzaken	769	781	837	844	872
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	891	794	774	788	808
0.4	Overhead	11.130	10.740	10.142	10.445	10.502
0.5	Treasury	485	453	464	386	358
0.61	OZB woningen	206	228	214	217	221
0.62	OZB niet-woningen	57	38	39	39	40
0.64	Belastingen overig	50	50	52	53	54
0.8	Overige baten en lasten	60	0	800	1.200	2.462
	TOTAAL LASTEN	16.143	15.667	15.956	16.668	18.035
	Begroot resultaat baten en lasten	54.992	56.448	58.995	58.513	58.762
	Inzet bestemmingsreserves	2.971	3.524	-684	261	247
	Begroot resultaat	57.964	59.972	58.312	58.774	59.009

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

Afs.R: Gemeentekantoor	356	356	356	356	356
Afs.R: Gemeentewerf	27	27	27	27	27
Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	18	18	18	18	18
AR: Algemene Reserve	999	2.736	-921	20	8
AR: Rekeningresultaat	1.207				
BR: Groenpercelen Bijsterhuizen	-150	0	0	0	0
BR: Wijchen21 informatievoorziening	91	0	0	0	0
ER: Onderhoud Overige gebouwen	343	-413	134	121	123
ER: Verkiezingen	67	39	39	39	39
ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	13	-13	-9	0	0
Totaal inzet bestemmingsreserves	2.971	3.524	-684	261	247

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
15 GR 022	Regionale samenwerking Wijchen - Druten
16 7A 245	Rapport Rekenkamercommissie onderzoek Evaluatie Belastingsamenwerking Munitax
16 7B 1635	Werkorganisatie Druten Wijchen
16 GR 026	Pilot Anders vergaderen
18 20548	Verordening Onroerende zaakbelasting 2019
18 20548	Verordening hondenbelasting 2019
18 20548	Verordening toeristenbelasting 2019
18 20548	Verordening reclamebelasting 2019
17 5 4044	Nota maatschappelijk vastgoed
17 7 11377	Prestatie-indicatoren Werkorganisatie Druten Wijchen
17 7 2953	Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden
17 7a 2645a	Voortzetten pilot anders vergaderen
18 22096	Programmabegroting 2019
19 26588	Vastgoedbeleid Wijchen
19 31345	Programmabegroting Werkorganisatie Druten Wijchen 2020
19 31531	Begroting GO regio Arnhem Nijmegen 2020
19 31889	Jaarrekening Wijchen 2018
19 33052	Perspectiefnota Wijchen 2019

1 Veiligheid

Algemeen

Binnen het programma Veiligheid betrekken we de volgende taakvelden:

1.1 Crisisbeheersing en brandweer; Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

1.2 Openbare orde en veiligheid; Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid, zoals toezicht, wet BIBOB en APV.

1.1	Je veilig voelen

Speerpunten

1.1 Overlast en veiligheid

Wijchen is een relatief veilige gemeente. Om dit zo te houden en verder te verbeteren, werken we samen met inwoners aan preventie en veiligheid. We willen doorgaan met de Week van de Veiligheid. Dit is een goede manier om inwoners actief te betrekken bij dit onderwerp. Overlast komt helaas nog steeds te veel voor. Om die te voorkomen en terug te dringen zetten we in op meer en zichtbare handhaving op bedrijventerreinen en in de wijken. We maken meer geld vrij voor toezichthouders. Naast aandacht voor diefstal, geweld, overlast, veiligheidsbeleving en aangiftebereidheid, hebben we oog voor de actuele thema's ondermijning en cybercrime.

Wat we ervoor gaan doen

Wat gaan we doen

In 2020 doen we

1.1 Overlast en veiligheid

- o Ter voorkoming van criminele activiteiten en overlast zullen we in overleg met belanghebbenden handhavend optreden op de bedrijventerreinen.
- o De jaarlijkse Week van de Veiligheid draagt bij aan veiligheid op straat en bij mensen thuis. Deze zetten we voort.
- o We evalueren in 2020 de inzet van camera's in het stationsgebied. Een positieve evaluatie kan leiden tot het permanent plaatsen van camera's.
- o We blijven handhaven op de bedrijventerreinen, werken samen met veiligheidspartners om criminaliteit, jeugdoverlast en ondermijning tegen te gaan en investeren in bewustwording van ondernemers op het gebied van ondermijning.
- o Ook in 2020 doen we mee aan de jaarlijkse Week van de Veiligheid in oktober. Afhankelijk van de behoefte en de actualiteit pakken we samen met onze veiligheidspartners een of meerdere thema's op.
- o We monitoren de incidenten op het station, voor een goede evaluatie. M.b.t. fietsendiefstal werken we nauw samen met de politie. De evaluatie zal in 2020 worden gedeeld met de raad.

Wat het kost

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2019	2020	2021	2022	2023
BATEN						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	15	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	50	50	50	50	50
	TOTAAL BATEN	65	50	50	50	50
LASTEN						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.379	2.545	2.614	2.633	2.636
1.2	Openbare orde en veiligheid	677	760	751	774	798
	TOTAAL LASTEN	3.057	3.305	3.365	3.408	3.434
	Begroot resultaat baten en lasten	-2.992	-3.255	-3.315	-3.358	-3.385
	Inzet bestemmingsreserves	113	113	113	113	113
	Begroot resultaat	-2.879	-3.142	-3.202	-3.245	-3.271

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

Afs.R: Brandweerkazerne	113	113	113	113	113
Totaal inzet bestemmingsreserves	113	113	113	113	113

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
12 AZ 211	Regionalisering brandweer (VRGZ)
15 AZ 078	Integraal veiligheidsplan Tweestromenland 2015-2018
18 1 13599	Brandweezorgplan basis brandweezorg
18 22497	Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) 2019
19 26842	Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland 2019-2022
19 29390	Meerjarenbeleidsplan politie 2019-2022 en veiligheidsstrategie 2019-2022
19 29635	Begroting VRGZ 2020

2 Verkeer en vervoer

Algemeen

Het Programma Verkeer en vervoer bestaat uit de volgende taakvelden:

2.1 Verkeer en vervoer; hiertoe behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals verkeersbeleid, de verlichting, aanleg, reconstructie en onderhoud van wegen en de gladheidsbestrijding.

2.2 Parkeren; parkeerbeleid en exploitatie parkeervoorzieningen.

2.5 Openbaar vervoer; hiertoe behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen.

2.1	Mobiliteit in Wijchen
2.2	Veilig onderweg
2.3	Bermen buitengebied
2.4	Mobiliteit in de regio

Speerpunten

2.1 Mobiliteit in Wijchen

In 2020 starten we samen met de gemeente Druten met het opstellen van een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Belangrijke onderdelen hierin zijn: ruimte voor (e-) fietsers en het toenemende gebruik van elektrische auto's en de daarmee samenhangende vraagstukken als laadinfrastructuur. Ook zal hierin aandacht zijn voor het parkeren in Wijchen. Wij vinden dat het parkeren gratis moet blijven. Samen met de GR Bijsterhuizen en de regio bekijken we of we het parkeerprobleem op de bedrijventerreinen kunnen oplossen.

2.2 Veilig onderweg

Dagelijks zijn grote aantallen kinderen onderweg. Wij vinden het belangrijk dat dit duurzaam en veilig gebeurt. De maat van onze gemeente is heel geschikt voor lopen en fietsen. Wij willen lopen en fietsen dan ook stimuleren. Met een al aangekondigde campagne gaan we dit promoten.

2.3 Bermen buitengebied

Het is duur om de bermen in het buitengebied veiliger te maken. We houden daarom vast aan een gefaseerde aanpak waarbij werk met werk gemaakt wordt. We onderzoeken of het mogelijk is om meer geld vrij te maken voor het veiliger maken van de bermen.

2.4 Mobiliteit in de regio

We blijven ons onverminderd inzetten voor het oplossen van de knelpunten op de snelwegen A50 en A326. Veel mensen staan op deze trajecten namelijk elke dag in de file. Dat probleem moet verholpen worden. Ook pleiten we voor een dubbel spoor op de spoorbrug bij Niftrik. Een dubbel spoor zorgt voor een veel betere verbinding met Brabant. Dit onderwerp blijven we onder de aandacht brengen van de betrokken overheden. Daarnaast zetten we ons in voor een goede busverbinding naar Grave. We onderzoeken de mogelijkheden samen met de gemeente Grave.

Wat we ervoor gaan doen

Wat gaan we doen

In 2020 doen we

2.1 Mobiliteit in Wijchen

- o We ontwikkelen een visie op de toename van elektrisch vervoer.
- o We vernieuwen het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan met aandacht voor (e-)fietsers en elektrisch vervoer.
- o We onderzoeken of we het fietspad van Balgoij naar Batenburg kunnen doortrekken en hoe we dat betalen.
- o De Ravensteinseweg is een gebiedsontsluitingsweg en mist als één van de enige belangrijke schakels een fietsvoorziening.
- o Elektrisch vervoer valt onder duurzaamheid. In 2020 wordt hiervoor een visie gemaakt. Parkeerprobleem voor vrachtauto's op Bijsterhuizen wordt vanuit economie aangepakt. De mogelijkheid tot het faciliteren van een (pilot) deelauto in Batenburg wordt onderzocht.
- o In 2020 wordt het GVVP (gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan) voor zowel de gemeente Wijchen als voor Druten integraal op-/ vastgesteld. Thema fiets en elektrisch vervoer maakt hier zeker een onderdeel van uit. Met de signalen van het CMW gaan we onderzoeken hoe we het fiets parkeren in het centrum van Wijchen kunnen verbeteren.
- o Dit is aangemerkt als 'gewenst project'. Dit wordt niet in 2020, maar later in de coalitieperiode opgepakt.
- o Er is een krediet van € 275k beschikbaar gesteld voor het fietspad Ravensteinseweg. Uitvoering wordt opgepakt in 2019 en in 2020 afgerond.

2.2 Veilig onderweg

- o We realiseren een campagne om lopen en fietsen onder schoolkinderen te stimuleren.
- o Wij willen sneller kunnen inspelen op knelpunten op het gebied van verkeer en wegmeubilair die inwoners aangeven. Daarom verhogen we in 2019 het structurele budget voor onderhoud van de openbare ruimte (IBOR).
- o Deze campagne "Lekker Anders Dag" is in 2018 opgestart en zal verder doorlopen in 2020.
- o We verzamelen alle knelpunten, maken een afweging en gaan deze realiseren. We zien steeds dat parkeerknelpunten in wijken worden genoemd. Meer parkeervoorzieningen is meer verharding en een aanzienlijke kostenbeslag op dit budget.

2.3 Bermen buitengebied

- o We onderzoeken de mogelijkheid om meer geld vrij te maken voor veiliger bermen in het buitengebied.
- o In 2020 pakken we aan de bermen langs de Maasbandijk nabij Balgoij de Urnenveldweg en de Schaarsestraat. Het verbeteren van de bermen langs de Niftriksestraat worden betrokken bij het regulier asfaltonderhoud zoals opgenomen in het MUP (Meerjaren Uitvoerings Programma).

Wat gaan we doen

In 2020 doen we

2.4 Mobiliteit in de regio

- o We zetten ons in om de knelpunten op de snelwegen A50 en A326 op te lossen.
- o We blijven de verantwoordelijke wegbeheerders aanspreken om deze problematiek op het netvlies te houden. Er is een MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) onderzoek gestart in 2019. Dit wordt in 2020 afgerond en geagendeerd op de landelijke agenda MIRT.
- o We pleiten voor een volledig dubbel spoor op het spoortraject tussen Den Bosch en Zutphen.
- o ProRail en NS zijn hierin de verantwoordelijke partijen. Wij blijven pleiten bij de betrokkenen om dubbelspoor te realiseren. De gemeente heeft hier geen andere rol.
- o Wij onderzoeken met de gemeente Grave of het mogelijk is een goede busverbinding te krijgen tussen Wijchen en Grave.
- o Eind 2019 wordt de mogelijkheid onderzocht of deze (buurt)busverbinding kansrijk is. We verwachten de uitkomsten van dit onderzoek in 2020 te kunnen presenteren.

Wat het kost

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2019	2020	2021	2022	2023
BATEN						
2.1	Verkeer en vervoer	71	71	71	71	71
2.5	Openbaar vervoer	6	6	6	6	6
	TOTAAL BATEN	77	77	77	77	77
LASTEN						
2.1	Verkeer en vervoer	6.836	6.411	6.362	6.472	6.554
2.2	Parkeren	183	306	185	190	192
2.5	Openbaar vervoer	36	21	21	21	21
	TOTAAL LASTEN	7.055	6.738	6.569	6.684	6.767
Begroot resultaat baten en lasten		-6.978	-6.661	-6.492	-6.607	-6.690
Inzet bestemmingsreserves		-29	-36	-37	-41	-42
Begroot resultaat		-7.006	-6.698	-6.529	-6.647	-6.732

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

BR: Buurtbus	3	3	3	0	0
BR: Kwaliteitsimpuls Openbare Ruimte	7				
ER: Onderhoud Overige gebouwen	-50	-51	-52	-53	-54
AR: Uitvoeringsprogramma openbare werken	12	12	12	12	12
Totaal inzet bestemmingsreserves	-29	-36	-37	-41	-42

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
14 2415	Baggerplan en watergangen 2014 - 2023
12 RZ 099	Procesvoorstel betaald parkeren (12 RZ 099)
15 RZ 045	Parkeeronderzoek centrum; (15 RZ 045 en vervolgonderzoek 16/2255)
15 RZ 047	Gemeentelijk Verkeer en VervoersPlan (GVVP)
16 1925	Parkeerbeleidsplan
16 RZ 110	Rapport Spoorse Doorsnijding

3 Economie

Algemeen

Het Programma Economie bestaat uit de volgende taakvelden:

3.1 Economische ontwikkeling; Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur; hiertoe behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen; Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente.

3.4 Economische promotie; hiertoe behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente.

3.1	Snel internet in het buitengebied
3.2	Lokaal ondernemerschap
3.3	Toerisme
3.4	Vitale lokale economie
3.5	Plannen voor Wijchen Oost
3.6	Kansen voor het centrum
3.7	Startende ondernemers steunen

Speerpunten

3.1 Snel internet in het buitengebied

Het beschikken over snel internet is een onmisbaar onderdeel van leefbaarheid geworden. Snel internet in het buitengebied is voor inwoners, agrariërs en bedrijven daarom een must. Wij willen niet dat Wijchen daarin achterblijft. Voor snel internet maken wij ons sterk in de regio.

3.2 Lokaal ondernemerschap

Lokaal ondernemerschap willen we faciliteren en stimuleren. Dit doen we door ondernemers uit onze gemeente flexibele en vlotte dienstverlening te bieden. Een goede samenwerking tussen gemeente en lokale ondernemers kan leiden tot betere kansen op werk voor mensen die nu nog afhankelijk zijn van een uitkering. Daarom gaan we met lokale ondernemers en het Werkbedrijf na op welke manier de uitstroom uit de bijstand versneld en vergroot kan worden. Ook op andere gebieden zoeken wij graag de samenwerking op met onze ondernemers. Zo willen we hen - binnen bestaande mogelijkheden - meer kansen bieden bij onze inkoop en aanbesteding.

3.3 Toerisme

Wij willen onze gemeente nog aantrekkelijker maken voor toeristen. Dat doen we door wandel- en fietsroutes uit te breiden. Daarbij werken we samen met ondernemers uit de horeca en met ondernemers van culturele organisaties. We willen het dorpse karakter van Wijchen en de kernen koesteren en nog meer promoten. Een regionale aanpak is wat ons betreft de sleutel tot succes. We willen initiatieven uit het Rijk van Nijmegen verder verbinden met initiatieven uit het Land van Maas en Waal en Brabant.

3.4 Vitale lokale economie

Het bedrijfsleven is een belangrijke gesprekspartner voor ons. We hebben hetzelfde doel: een bloeiende economie in onze gemeente. We bespreken met dit netwerk zowel praktische als beleidsmatige zaken. Voorbeelden zijn een gezamenlijke aanpak van parkeeroverlast, verduurzaming van bedrijven, het aantrekken van personeel en het zorgen voor optimale bereikbaarheid.

3.5 Plannen voor Wijchen Oost

We gaan samen met de bedrijvenvereniging Wijchen Oost een visie en plannen maken voor de tweede revitalisering van bedrijventerrein Oost. Dit doen we om ervoor te zorgen dat het bedrijventerrein weer klaar is voor de toekomst. Het verbeteren van de parkeersituatie, handhaving op het bedrijventerrein, verduurzaming en een herziening van het bestemmingsplan zijn hierbij belangrijke thema's.

3.6 Kansen voor het centrum

Wijchen heeft een mooi en levendig centrum met een belangrijke lokale en regionale functie. Samen met onze inwoners en de ondernemers kijken we hoe we het centrumgebied nog aantrekkelijker kunnen maken. En hoe we knelpunten kunnen oplossen en toekomstige knelpunten kunnen voorkomen.

3.7 Startende ondernemers steunen

Startende ondernemers ondersteunen wij door deel te nemen in het STARTUP project van RVN@ (een samenwerkingsverband in het Rijk van Nijmegen). Bij dit project geven ervaren ondernemers onder meer begeleiding en advies aan startende collega's. Ook laten zij de startende ondernemers kennismaken met hun netwerk.

Wat we ervoor gaan doen

Wat gaan we doen

In 2020 doen we

3.1 Snel internet in het buitengebied

- o We maken ons sterk voor een snel besluit over en realisatie van snel internet in het buitengebied.
- o Europese regelgeving verbiedt gemeenten om zelf initiatieven te ontwikkelen als marktpartijen geïnteresseerd zijn. In het najaar van 2018 organiseerde het bedrijf Glasvezel buitenaf een publieke campagne onder inwoners in de buitengebieden van Beuningen, Heumen, Wijchen en Druten. Dit bedrijf heeft voldoende overeenkomsten afgesloten met inwoners om een netwerk aan te leggen. De vier gemeenten hebben met Glasvezel buitenaf afspraken gemaakt over de voorwaarden voor de aanleg en dit vastgelegd in een convenant. Eén van de voorwaarden is dat iedereen een aanbieding krijgt. Ook is afgesproken dat de werkzaamheden in 2020 afgerond dienen te zijn.

3.2 Lokaal ondernemerschap

- o We intensiveren de samenwerking met lokale ondernemers en het Werkbedrijf om uitstroom uit de bijstand voor elkaar te krijgen.
- o In 2019 is er in het Rijk van Nijmegen een strategisch arbeidsmarktbeleid vastgesteld. In 2020 moet dat de eerste vruchten afwerpen. Samen met het Maaswaal College en het bedrijfsleven in Wijchen blijven we helpen om duidelijk te maken dat techniek een interessante studierichting is voor jongeren in het voortgezet onderwijs. Daarnaast hebben we ook in 2020 projecten om meer mensen aan het werk te krijgen.
- o Bij inkopen en aanbesteden bieden we - binnen bestaande mogelijkheden - lokale ondernemers meer kansen.
- o In 2019 hebben we een lokaal aanmeldingsformulier gemaakt waarmee lokale ondernemers zich kunnen aanmelden om in aanmerking te kunnen komen voor de inkopen die de gemeente doet. Hier blijven we in 2020 bekendheid aan geven. Zowel bij ondernemers als ook intern.

3.3 Toerisme

- o We breiden wandel- en fietsroutes uit. We doen dit samen met ondernemers uit de horeca en cultuur.
- o In 2019 zijn we met voorbereidende werkzaamheden begonnen. In 2020 actualiseren we de nota toerisme. Hierin nemen we de recreatieve infrastructuur van wandel- en fietsroutes mee. We onderzoeken of er ontbrekende schakels zijn in het routenetwerk en wat er nodig is om de route gebonden buitenrecreatie in onze gemeente verder te versterken. We betrekken hierbij onze toeristische ondernemers, de Toeristische Werkgroep Wijchen, Toerisme VAN en regio gemeenten.

3.4 Vitale lokale economie

- o We versterken het netwerk tussen gemeente, bedrijventerreinen, bedrijvenverenigingen en het centrummanagement.
- o In 2020 gaan we door met het intensiveren van de contacten en uitwisseling met bedrijven en ondernemers. Er wordt een bijeenkomst georganiseerd op de dag van de ondernemer. De lopende overlegstructuren met ondernemers en vertegenwoordigende verenigingen zetten we voort en is uitgebreid met overleg met de ondernemers uit Loonse Waard, Hernen, Leur en Bergharen. We maken ons daarnaast sterk voor de Ondernemers Awards 2021.
- o In 2019 is een start gemaakt met een economische visie, door input op te halen bij ondernemers middels overlegtafels. De economische visie wordt in 2020 aan de raad voorgelegd.

3.5 Plannen voor Wijchen Oost

- o We stellen samen met de bedrijvenvereniging een visie op voor de revitalisering van bedrijventerrein Wijchen Oost.
- o In 2020 ronden we de visie af voor het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein Wijchen Oost. Deze visie dient als basis voor het nieuwe bestemmingsplan voor dit bedrijventerrein. Voor de overige opgaven die uit de visie voortkomen stellen we een uitvoeringsagenda op.

3.6 Kansen voor het centrum

- o Samen met inwoners en ondernemers kijken we hoe we knelpunten in het centrum kunnen oplossen.
- o In 2020 gaan we samen met het CMW (Centrummanagement Wijchen) werken aan de knelpuntenlijst. Daarnaast gaan we samen met het CMW en de pandeigenaren onderzoeken wat we kunnen doen om het winkelcentrum aantrekkelijk te houden qua sfeer en uitstraling.

3.7 Startende ondernemers steunen

- o Ondernemers ondersteunen wij samen met de RvN@ (samenwerkingsverband in het Rijk van Nijmegen).
- o In 2020 stelt de RvN@ een nieuwe visie vast waarin zij zich meer gaat richten op het midden- en kleinbedrijf.

Wat het kost

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2019	2020	2021	2022	2023
BATEN						
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	370	370	370	370	370
3.4	Economische promotie	227	227	302	302	302
	TOTAAL BATEN	597	597	672	672	672
LASTEN						
3.1	Economische ontwikkeling	371	538	521	527	534
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	105	95	97	99	101
3.4	Economische promotie	460	402	372	370	380
	TOTAAL LASTEN	936	1.035	990	996	1.015
	Begroot resultaat baten en lasten	-339	-439	-318	-324	-343
	Inzet bestemmingsreserves	21	21	-3	-3	-3
	Begroot resultaat	-319	-418	-320	-327	-345

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

ER: Onderhoud Overige gebouwen	21	21	-3	-3	-3
Totaal inzet bestemmingsreserves	21	21	-3	-3	-3

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
14 AZ 023	Innovatiefonds MKB
15 AZ 124	Voortgang innovatiefonds MKB
15 AZ 131	Beleidsnotitie detailhandel
17 3 2856	Retailagenda Wijchen: stand van zaken uitvoeringsagenda
17 3 3458	Start economisch netwerk

4 Onderwijs

Algemeen

Het Programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

4.1 Openbaar basisonderwijs; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs, waaronder ook bewegingsonderwijs.

4.2 Onderwijshuisvesting; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.

4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken; Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, zoals leerlingenvervoer en peuterspeelzalen.

4.1	Scholen dichtbij
4.2	Minder laaggeletterdheid
4.3	Onderwijs biedt kansen
4.4	Passend onderwijs

Speerpunten

4.1 Onderwijs dichtbij

Wij vinden dat kinderen zoveel mogelijk in hun directe leefomgeving naar school moeten kunnen gaan. Onderwijs in onze dorpen vinden wij daarom belangrijk. De bouw van de multifunctionele accommodatie (MFA) in Batenburg start binnenkort. De mogelijkheden in Hart van Zuid worden onderzocht. Verder verkennen we met een aantal betrokken partijen de mogelijkheden van een brede school in Hernen.

4.2 Minder laaggeletterdheid

Er zijn ook in onze gemeente veel laaggeletterden. Dit zijn mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. Laaggeletterdheid is een groot probleem. Het kan bijvoorbeeld het vinden van werk extra moeilijk maken. We zetten ons actief in om de laaggeletterdheid in onze gemeente te bestrijden. Daarom gaan we concrete acties op touw zetten om iets aan dit probleem te doen.

4.3 Onderwijs biedt kansen

Brede scholen zijn een goede en flexibele manier om te komen tot een goed aanbod. Een aanbod waar inwoners in een wijk of kern behoefte aan hebben. Verenigingen, opvang, onderwijs en welzijnswerk op één locatie zorgen voor een integraal aanbod. Het aanbod voor kinderen en ouders van 7.00 tot 19.00 uur zorgt voor flexibiliteit voor ouders. Een combinatiefunctionaris heeft als taak om onderwijs met sport of cultuur te verbinden. Door de inzet van combinatiefunctionarissen krijgen we een breed pakket van activiteiten op het gebied van sport, techniek en cultuur.

4.4 Passend onderwijs

Onderwijs dichtbij geldt ook voor kinderen die extra steun nodig hebben. We blijven de initiatieven dan ook steunen die nu gestart zijn op het gebied van passend onderwijs.

Wat we ervoor gaan doen

Wat gaan we doen

In 2020 doen we

4.1 Onderwijs dichtbij

- o We onderzoeken de mogelijkheden van een brede school in Hernen.
- o In 2020 gaan we in samenwerking met de onderwijsbesturen het integraal huisvestingsplan (IHP) actualiseren.
- o In 2020 is de uitkomst duidelijk van het haalbaarheidsonderzoek. Hierin onderzoeken we de mogelijkheden voor een MFA voor De Mijlpaal en de basisschool 't Heilig Hart in Hernen. De uitkomsten kunnen gaan over renovatie en/of nieuwbouw en de termijn waarop daarmee gestart kan/moet worden. Tot die tijd wordt het noodzakelijk onderhoud uitgevoerd aan de Mijlpaal.
- o In 2020 wordt de gebiedsvisie Hart van Zuid aangeboden aan de raad. Ook hierbij wordt de haalbaarheid van een brede school onderzocht.

4.2 Minder laaggeletterdheid

- o We ondernemen concrete acties om laaggeletterdheid te bestrijden
- o We ondernemen concrete acties:
 - * Samen met de regiogemeenten zijn we in 2019 gestart met het versterken van de regionale infrastructuur laaggeletterdheid door inzet van de Taalcoördinator. De taalcoördinator helpt bij het vinden van meer laaggeletterden bij de (belangrijkste) vindplaatsen, en zorgt ervoor dat matching van vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd wordt. Hierdoor hopen we meer laaggeletterden te vinden die we sneller op het juiste taaltraject kunnen zetten. Voor 2020 evalueren we de functie van taalcoördinator
 - * We zetten de taalmeter actief in bij mensen die bij ons een uitkering aanvragen. Zo proberen we laaggeletterden te vinden en te helpen richting een taaltraject.
 - * We gaan door met duidelijke taal in de werkorganisatie WDW.

Wat het kost

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2019	2020	2021	2022	2023
BATEN						
4.2	Onderwijshuisvesting	223	223	223	223	224
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	41	41	41	41	41
	TOTAAL BATEN	264	264	265	265	265
LASTEN						
4.1	Openbaar basisonderwijs	225	214	215	216	218
4.2	Onderwijshuisvesting	2.240	1.985	1.978	1.900	1.779
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.211	1.307	1.305	1.313	1.321
	TOTAAL LASTEN	3.676	3.507	3.499	3.430	3.318
	Begroot resultaat baten en lasten	-3.412	-3.242	-3.234	-3.165	-3.053
	Inzet bestemmingsreserves	108	42	39	-161	-288
	Begroot resultaat	-3.304	-3.200	-3.196	-3.326	-3.341

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

ER: Onderhoud Overige gebouwen	-216	-219	-222	-226	-230
ER: Onderwijshuisvesting	323	261	261	65	-58
Totaal inzet bestemmingsreserves	108	42	39	-161	-288

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
16 2773	Regionaal beleidsplan leerplicht 2015-2019
16 4034	Onderhoudsoverdracht onderwijshuisvesting primair onderwijs
17 4 5581	Opvang voor alle peuters! Nota peuteropvang en voorschoolse educatie in Wijchen na de harmonisatie vanaf 2018.
19 27318	Opname nieuwe school in "Plan van scholen"

5 Sport, cultuur en recreatie

Algemeen

Het Programma Sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

5.1 Sportbeleid en activering; Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport, waaronder de subsidies aan alle sportverenigingen.

5.2 Sportaccommodaties; Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening, zoals de gym- en sportzalen, het zwembad en de buitensport (RSA).

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie; Tot dit taakveld behoren activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel.

5.4 Musea; Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur, zoals het museum.

5.5 Cultureel erfgoed; Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed.

5.6 Media; Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers, zoals de Wijchense omroep en de bibliotheek.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie; Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie.

5.1	Natuurlijk en divers
5.2	Vitale verenigingen
5.3	Kunst
5.4	Goed zwembad!
5.5	Een goed bijgehouden buitenruimte

Speerpunten

5.1 Natuurlijk en divers

Wij vinden het belangrijk dat onze woonwijken en kernen liggen in een groene omgeving met voldoende ruimte. Dat betekent dat wij per gebied kijken welk onderhoud het meeste effect heeft. Verder kijken we goed naar de vlinders, de bijtjes en de bloempjes. Zodat onze manier van onderhoud de biodiversiteit gaat helpen. Het in stand houden van de groene buffers, bijvoorbeeld door herinrichting van parken, vinden wij ook belangrijk. Daarnaast brengen we bij de provincie het belang onder de aandacht van de ecologische verbindingszone Heumen-Horssen. We blijven ons inspannen voor een goede balans tussen natuur, economie en ruimtegebruik.

5.2 Vitale verenigingen

Wijchen heeft een rijk verenigingsleven. De meeste verenigingen in onze gemeente zijn vitaal en hun accommodaties liggen er goed bij. Wij denken dat sportvelden, kleedkamers en kantines voor meer dingen gebruikt kunnen worden dan alleen voor de eigen vereniging. Dit bredere gebruik willen we dus stimuleren. In 2018 is het beleidsplan sportstimulering vastgesteld. Verder komen we met een renovatieplan voor de accommodaties van de tennisverenigingen.

5.3 Kunst

Kunst geeft kleur aan Wijchen. We gaan door met het huidige kunstbeleid en zorgen vanaf 2019 voor een jaarlijkse aanvulling van ons Kunstfonds. Dat fonds willen wij dus graag houden.

5.4 Goed zwembad

Zwembad De Meerval is een belangrijke voorziening in Wijchen. Dankzij het zwembad kunnen jong en oud zich op een gezonde en sportieve wijze vermaken. Het zwembad draagt dus bij aan een goed sportklimaat. Bovendien is het goed voor de recreatie. In de tweede helft van de collegeperiode ontwikkelen we een visie op een zwembad voor de toekomst. Dit doen we samen met onze inwoners en de verenigingen.

5.5 Een goed bijgehouden buitenruimte

Goed onderhoud is belangrijk. Anders ontstaat er een rommeltje en dat willen we niet. Als de buitenruimte goed is onderhouden levert dat een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid. Bij dat onderhoud betrekken we onze inwoners zoveel mogelijk. De gemeente heeft hier een voorbeeldrol.

Wat we ervoor gaan doen

Wat gaan we doen

In 2020 doen we

5.1 Natuurlijk en divers

- o We onderzoeken de mogelijkheid van het opwaarderen van de 'groene long' bij het Wijchens Meer tot recreatie- / natuurgebied van de kern Wijchen, het gebied van Lunen tot het Vormer.
- o We stellen een visie op hoe we de 'groene long' willen opwaarderen. Daarin komen lopende en geplande ontwikkelingen, wensen, mogelijkheden en knelpunten voor een opwaardering aan de orde. Na vaststelling kan de visie stapsgewijs worden uitgevoerd.
- o We zetten ons in voor een ecologische verbindingszone Heumen-Horssen onder voorwaarde dat de regio en de provincie financieel bijdragen.
- o In 2018 is de restopgave voor afronding van de ecologische verbindingszone (EVZ) in beeld gebracht. Eind 2019 is gestart met het opstellen van scenario's voor mogelijkheden van uitvoering. Begin 2020 gaan we in overleg met de provincie als (eerste) verantwoordelijke. Ook gaan we in overleg met andere gebiedspartijen om concrete uitvoeringsafspraken te maken.

5.2 Vitale verenigingen

- o We komen met een renovatieplan voor de sportaccommodaties van de tennisverenigingen in onze gemeente.
- o Dit is afgerond in 2019, geen nieuwe acties in 2020.
- o In 2018 komen we met een beleidsplan sportstimulering.
- o De notitie sport en bewegen is in mei 2018 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin is verwoord wat de uitgangspunten en visie zijn van de gemeente op het gebied van sportstimulering.
- o Door vertegenwoordigers vanuit de sportsector, gemeenten en maatschappelijk betrokken partners is een Nationaal Sportakkoord gesloten. Hiermee willen we dat zoveel mogelijk mensen met plezier sporten en bewegen.
- o Eind 2019 gaan we in gesprek met lokale (sport)verenigingen en maatschappelijke instellingen. Begin 2020 willen we in een lokaal sportakkoord komen tot een paar concrete ambities op het terrein van sport en bewegen. Vervolgens kan er uitvoeringsbudget aangevraagd worden bij het Rijk om een start te maken deze ambities in de loop van 2020 op te pakken.

5.3 Kunst

- o We zetten het kunstfonds voort.
- o Subsidieaanvragen voor activiteiten beelden kunst en kunsteducatie worden conform bestaand beleid behandeld. De reserve Kunst bevat voldoende voor 2020.

Wat gaan we doen

In 2020 doen we

5.4 Goed zwembad

- o We maken een plan voor een toekomstbestendig zwembad. We presenteren dat in 2021.

- o In 2020 plannen wij een startbijeenkomst om een toekomstperspectief te maken. De opbrengst van deze bijeenkomst is een koersdocument, waarin de raad de ambitie en doelstelling voor een zwembadvoorziening in Wijchen vastlegt. Hierin bepaalt de raad ook de vorm van burgerparticipatie. Het traject van startbijeenkomst tot en met de opening van een nieuw of gerenoveerd zwembad is al snel 5 jaar.

Wat het kost

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV Taakveld	2019	2020	2021	2022	2023
BATEN					
5.2 Sportaccommodaties	423	427	432	437	443
5.5 Cultureel erfgoed	3	3	3	3	3
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	310	10	10	10	10
TOTAAL BATEN	735	440	445	450	456
LASTEN					
5.1 Sportbeleid en activering	411	387	392	397	402
5.2 Sportaccommodaties	2.735	2.695	2.456	2.437	2.448
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en					
5.3 cultuurparticipatie	407	522	511	526	514
5.4 Musea	297	269	265	270	275
5.5 Cultureel erfgoed	96	123	126	118	120
5.6 Media	764	751	764	778	793
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.440	3.329	3.485	3.473	3.551
TOTAAL LASTEN	8.150	8.076	7.998	7.998	8.102
Begroot resultaat baten en lasten	-7.415	-7.637	-7.553	-7.548	-7.647
Inzet bestemmingsreserves	19	-61	-230	-345	-356
Begroot resultaat	-7.395	-7.698	-7.784	-7.894	-8.003

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	15	15	15	15	15
Afs.R: Centrale Sporthal	184	184	184	184	184
Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	27	27	27	27	27
Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	5	5	5	5	5
Afs.R: Sportzaal achterlo	2	2	2	2	2
Afschrijvingsreserve RSA	23	77	77	77	77
Algemene reserve	0	0	75	0	0
BR: Landschapsontwikkelingsplan	15	0	0	0	0
BR: Renovaties Sportvelden	-257	-216	-220	-224	-228
BR: Vervangen speeltoestellen openbare speelpleinen	-5	-5	-5	-5	-5
ER: Gymmaterialen	-36	-36	-36	-36	-36
ER: Onderhoud Overige gebouwen	47	-143	-383	-389	-396
ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	0	20	20	0	0
ER: gemeentelijke monumenten	0	10	10	0	0
Totaal inzet bestemmingsreserves	19	-61	-230	-345	-356

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
12 IZ 132	Renovatieplan Sportaccommodaties / RSA
13 IZ 155	Visie en Missie sociaal cultureel en educatief centrum 't Mozaïek
13 IZ 196	Beleidskader Investerings Buitensportaccommodaties
14 IZ 046	De bibliotheek van Wijchen. Lezen, leren en informeren voor iedereen. visie gemeente Wijchen op het bibliotheekwerk 2015-2019.
14 IZ 199	Uitvoeringsdocument muziekonderwijs.
16 4095	Speelruimtebeleid 2015-2025
16 IZ 121	Nota speelbeleid
16 IZ 123	Uitvoeringsprogramma Kunstparticipatie
18 4 15250	Notitie Sport en bewegen
18 4 666 / 19 24150	Algemene subsidieverordening 2018

6 Sociaal domein

Algemeen

Het Programma Sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, zoals dorp- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen.

6.2 Wijkteams; Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen (Lokale toegangspoort/ Integraal Deskundige Toeleiding) gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en - dienstverlening).

6.3 Inkomensregelingen; Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen, zoals bijstandsverlening, het besluit bijstandsverlening zelfstandigen en de bijzondere bijstand.

6.4 Begeleide participatie; Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals de sociale werkvoorziening (voormalig BREED).

6.5 Arbeidsparticipatie; Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, die de MGR voor Wijchen uitvoert.

6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO; Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden, zoals de WMO-woonvoorzieningen en WMO-hulpmiddelen.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+; Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking, zoals de huishoudelijke verzorging, dagbesteding en vervoersvoorzieningen.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-; Tot dit taakveld behoren vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd en opvoedhulp, PGB-jeugd en jeugd GGZ.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+; Tot dit taakveld behoren alle opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals GGD veilig thuis.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-; Tot dit taakveld behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerk dienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

6.1	Leefbaarheid in de kernen
6.2	Gezonde en vitale samenleving
6.3	Meedoen op maat
6.4	Mensen met een beperking
6.5	Meedoen is maatwerk
6.6	Kindregeling
6.7	Doelgroepenvervoer
6.8	Zorg dichtbij
6.9	Oog voor preventie
6.10	Aandacht voor mantelzorg
6.11	Minder eenzaamheid
6.12	Verward gedrag
6.13	Wijchen gezonder
6.14	Alert op misbruik
6.15	BUIG
6.16	Jeugd / WMO
6.17	WMO klassiek

Speerpunten

6.1 Leefbaarheid in de kernen

Om de leefbaarheid te vergroten willen we woningbouwinitiatieven in de kernen (verder) op weg helpen. Onder andere door woningbouwplannen en ideeën zo goed mogelijk te ondersteunen. Onderwijs is belangrijk om de kleine kernen leefbaar te houden. We zetten de ingezette lijn van brede scholen in multifunctionele accommodaties voort. MFA Batenburg is hiervan een goed voorbeeld. We blijven de leefbaarheidsgroepen ondersteunen en we stimuleren het evalueren en verder ontwikkelen van de Dorpsontwikkelingsplannen.

6.2 Gezonde en vitale samenleving (i.p.v. senioren)

Wij worden met elkaar steeds ouder. Ook in onze gemeente neemt het aantal senioren de komende jaren verder toe. Wij willen senioren stimuleren om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven en actief te blijven meedoen in de samenleving. Senioren zijn van grote waarde voor onze samenleving. Wij kunnen hun kennis en ervaring uitstekend gebruiken. Wij ondersteunen daarom initiatieven die bijdragen aan een gezonde en vitale samenleving. Dit kunnen initiatieven zijn die zich richten op mensen met een beperking, maar ook op vitale senioren en jonge inwoners. Mooie voorbeelden hiervan zijn initiatieven van Bergharen-Hernen en van Wijchen Gezond. Wij stimuleren (sport)verenigingen om meer activiteiten voor senioren te ontplooiën (zoals Dynamic-tennis).

6.3 Meedoen op maat

Wij willen dat inwoners en organisaties actief meedoen met onze gemeentelijke projecten. In onze samenleving zit namelijk veel kennis en ervaring. Daarvoor gebruiken

wij de zogenaamde participatieladder. Per geval bekijken wij op welk moment wij inwoners en anderen het beste kunnen betrekken bij onze projecten. En welke werkvorm daarbij het beste past. Het ene moment is alleen informeren voldoende. Terwijl wij hen op een ander moment vragen te adviseren of zelf plannen te ontwikkelen. We willen het instrument van de participatieladder met volle energie inzetten.

6.4 Mensen met een beperking

Sinds 14 juli 2016 geldt in Nederland het VN-verdrag Handicap. Dit verdrag legt de rechten van mensen met een beperking vast op het gebied van arbeid, wonen, vervoer, onderwijs, zorg en vrijetijdsbesteding. Doel is om te voldoen aan de rechten uit het verdrag. Zodat mensen met een beperking volwaardig zijn opgenomen in de samenleving. Daarnaast streeft het verdrag een andere kijk na op mensen met een beperking. In deze collegeperiode willen we die gelijkwaardigheid in ons beleid vastleggen. Samen onze maatschappelijke partners starten we in 2019 met de Wijchense Inclusieagenda. In deze agenda staan acties om genoemde doelstellingen voor elkaar te krijgen.

6.5 Meedoen is maatwerk

Wat ons betreft is mensen aan het werk krijgen de beste vorm van armoedebeleid. Iedereen krijgt de kans om mee te doen en er moet voor iedereen een plan zijn. We zetten ons in om mensen aan werk te helpen. Dit is geen eenrichtingsverkeer. We verwachten dat iedereen verantwoordelijkheid neemt. De regeling tegenprestatie is een goede manier om de afstand naar betaald werk te verkleinen. Schulden spelen bij armoede vaak een rol. Het is belangrijk om op tijd te signaleren waar en wanneer dingen fout dreigen te gaan. Daarom spelen preventie en vroegsignalering bij schuldhelpverlening een belangrijke rol.

6.6 Kindregeling

De focus van het Wijchense armoedebeleid ligt op het ondersteunen van kinderen in gezinnen met lage inkomens. De kindregeling maakt het voor kinderen in arme gezinnen toch mogelijk dat zij een huiswerkcomputer kunnen krijgen of lid kunnen worden van een sportclub. Het in 2017 vastgestelde armoedebeleid is geëvalueerd. We onderzoeken in dit kader de mogelijkheid om de inkomensgrens voor de kindregeling op te trekken naar 120%.

6.7 Doelgroepenvervoer

De kosten voor het vervoer van mensen met een beperking stijgen aanzienlijk. We komen met voorstellen om deze kosten te verminderen.

6.8 Zorg dichtbij

Wij stellen een goede kwaliteit van zorg en zorg op maat voor onze inwoners altijd voorop. Die zorg moet altijd beschikbaar zijn voor mensen die het nodig hebben. Samen met de professionals van welzijn en de zorgpartners van onze nieuwe zorgcorporatie 'Rondom Wijchen' nemen we de verantwoordelijkheid hiervoor en gaan we deze uitdaging graag aan. De afgelopen jaren hebben we de zorg dichtbij onze inwoners gebracht. De oprichting van onze sociale wijkteams was een succes en heeft hierbij geholpen. De toegang tot zorg is in onze gemeente laagdrempelig geworden. Dat willen we zo houden. De in gang gezette ontwikkeling met de oprichting van Rondom Wijchen heeft ruimte nodig om tot maximale ontwikkeling en innovatie te komen. De eigen kracht van inwoners en hun sociale omgeving zijn hierin belangrijke speerpunten. Het beschikbare budget is leidend. Daarbij hoort een tussentijdse monitoring, evaluatie en goede verantwoording van de inzet van de middelen en de bereikte resultaten.

6.9 Oog voor preventie

We versterken de zorgcorporatie Rondom Wijchen door wonen, inkomen en participatie met deze corporatie te verbinden. Op die manier kunnen we zorgen voor een totaalaanpak. Een voorbeeld is het opnemen van schuldhelpverleners in het sociaal

wijkteam. Hierdoor maken we maatwerkondersteuning van inwoners en hun huishouden mogelijk. We geven ook aandacht aan het voorkomen van problemen. En we sturen erop dat de zorg voor iedereen eenvoudig bereikbaar is.

6.10 Aandacht voor mantelzorg

Wij vinden dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig moeten zijn. Zelfredzaamheid en zelfregie zijn inmiddels ingeburgerde begrippen. Inwoners proberen hun problemen eerst zelf of met hun familie of bekenden op te lossen. Lukt dat niet, dan kunnen zij bij de professionele zorgverleners terecht voor ondersteuning. Om zelfredzaam te kunnen zijn is mantelzorg belangrijk. We zetten het huidige beleid voort om mantelzorgers te ondersteunen bij hun belangrijke taak. Bijvoorbeeld door met hen mee te denken in de sociale wijkteams.

6.11 Minder eenzaamheid

Wij vinden het voorkomen en verminderen van eenzaamheid bij onze inwoners een belangrijke opgave. Om eenzaamheid goed in beeld te brengen leggen we huisbezoeken af en leggen we contacten met het verenigingsleven. In 2019 komen wij met concrete voorstellen om de eenzaamheid in onze gemeente terug te dringen.

6.12 Mensen met verward gedrag

Het aantal meldingen en incidenten over mensen met verward gedrag neemt toe. Gemeenten en regio's moeten een lokale en goed werkende aanpak hebben voor deze groep inwoners. Wij pakken dit maatschappelijke probleem lokaal aan. Dat doen wij samen met onze zorg- en veiligheidspartners. Ook hier vinden wij dat er altijd sprake moet zijn van maatwerk. Een persoonsgerichte aanpak is dus van belang.

6.13 Wijchen gezonder

We willen onze inwoners stimuleren gezonder te leven. Mensen die behoren tot zogeheten risicogroepen willen we extra aandacht geven. Daarom ondersteunen we initiatieven uit de Wijchense samenleving. Een goed voorbeeld is het initiatief Wijchen Gezond. Het beschermen en verbeteren van de gezondheid is bovendien een belangrijk uitgangspunt in de nieuwe Omgevingswet. Deze wet treedt naar verwachting in 2021 in werking. Met die nieuwe wet houden wij rekening.

6.14 Alert op misbruik

Uitkeringen en regelingen van de gemeente zijn alleen bedoeld voor mensen en gezinnen die het écht nodig hebben. We gaan door met een gecoördineerde aanpak van opsporing en handhaving in de regio. We zijn dus alert op misbruik.

6.15 BUIG

De Wet BUIG bestaat uit een aantal regelingen, waarvan de Participatiewet het grootste deel beslaat. Aan de inkomstenkant voor deze regelingen gaan we uit van het nader voorlopig budget 2020 (gepubliceerd door het ministerie SZW op 30 september 2019). We houden rekening met een daling van de rijksinkomsten vanaf 2021 vanwege de begrote, dalende trend in het aantal bijstandsontvangers. De rijksinkomsten worden berekend via een objectief verdeelmodel. Hierbij hanteert het Rijk het uitgangspunt dat voor alle gemeenten samen een toereikend macrobudget wordt vastgesteld. Over de laatste vier jaar zien we echter dat gemeenten op macrogebied te kort zijn gekomen. Wijchen is daar geen uitzondering op. Op basis van de huidige ramingen zijn de tekorten wel afgenomen vanwege een verdere verfijning van het verdeelmodel.

Aan de kostenkant gaan we als basis uit van het aantal uitkeringen uit de rapportage t/m augustus 2019. Voor de jaren daarna is voor de instroom en de uitstroom een inschatting gemaakt op basis van historische gegevens en toekomstverwachtingen. Uiteraard zijn we hierbij ingegaan op het verwachte resultaat van het masterplan Wijchen Werkt. Het project 'Klaar voor de Start' uit het masterplan "Wijchen werkt" is op 19 augustus 2019 in uitvoering gegaan. Concreet betekent dat in Wijchen 20 cursisten (statushouders)

gestart zijn met hun inburgering en het werkfit worden. Met deze aanpak willen wij de bijstandsduur van deze mensen van gemiddeld 5,5 jaar terugbrengen naar gemiddeld 1,5 jaar.

Een ander plan ten behoeve van "Wijchen Werkt" is het aanstellen van een fraudepreventiemedewerker. Door aan de "poort" streng te zijn, willen we voorkomen dat mensen onterecht in de bijstand komen en dus de instroom beperken. De kosten en de baten (minder bijstandsgerechtigden) van de uitbreiding zijn in onderstaande begroting verwerkt. Bij vaststelling van de begroting stemt u dan ook in met de extra formatie voor fraudepreventie. In 2020 ontvangt u nieuwe beleidsvoorstellen ten behoeve van Wijchen Werkt om aan de ambitie van -25% (daling bijstand, gerekend vanaf peildatum 1 juli 2018 / 724 bijstandsgerechtigden) te werken. Voor het verloop van de aantallen verwijzen wij u naar onderstaande tabel.

We zijn gestart in 2019 met 723 bijstandsontvangers. Vanaf juni 2019 daalt het bestand. Per 1 september 2019 telde het totale bestand 699 mensen. Of deze lijn zich doorzet is niet geheel voorspelbaar. De uitstroom is weliswaar nu hoger dan de instroom, maar op langere termijn is dat vanwege de verwachte economische ontwikkelingen moeilijk voorspelbaar.

Aantallen bijstandsontvangers.

	2020	2021	2022	2023
Stand 1 januari	699	670	638	608
Regulier saldo in/uitstroom	-14	-2	0	7
Effect uitgewerkte plannen Wijchen Werkt en nog uit te werken plannen	-15	-30	-30	-20
Saldo 31 december Begroting 2020	670	638	608	595

Onderstaande tabel laat de effecten van de aantallen bijstandsontvangers zien in euro's, met de vergelijking naar de cijfers opgenomen in de Perspectiefnota 2019. Op basis van actuele cijfers 2019 is een hoger bijstandstarief berekend dan bij de Perspectiefnota.

Resultaat BUIG, exclusief effect gemeentefonds.

x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Saldo BUIG Programmabegroting 2019	-490	-300	-208	-208
Perspectiefnota 2019	-221	550	468	803
Opbrengsten BUIG Begroting 2020	-10.205	-10.027	-9.825	-9.625
Kosten BUIG Begroting 2020	10.199	9.787	9.513	9.233
Saldo BUIG Begroting 2020	6	239	311	391
Mutatie	227	-311	-156	-411

6.16 Decentralisaties

Het beleid op financieel gebied wat in 2018 is ingezet met de start van Rndom Wijchen, is om vanaf 2021 neutraal uit te komen met de rijksmiddelen. Het grootste gedeelte van de geraamde kosten decentralisaties gaat via een subsidie naar Rndom Wijchen, die als beleid heeft om sinds de decentralisatie via innovatie de transformatie te volbrengen. We zien in de realisatie van 2018 en 2019 een kostenniveau dat ruim hoger ligt dan de rijksmiddelen. Bij de perspectiefnota hebben we Rndom Wijchen uitgedaagd een realistisch en onderbouwd plan uit te werken, met concrete beheersmaatregelen om vanaf 2021 uit te komen met de rijksmiddelen. Uiteraard met het uitgangspunt dat mensen die zorg behoeven, hier ook in gefaciliteerd worden.

In onderstaande tabel nemen we de uitwerking van Rndom Wijchen mee in de begroting 2020. Rndom Wijchen is als organisatie nog steeds in opbouw. De nieuw gevormde werkwijze en daarbij ingezette maatregelen zijn nog in een opstartfase. Dit maakt dat het voor ons lastig is om meerjarige prognoses te toetsen en financieel door te vertalen.

Gezien de financiële omvang van de door Rondon Wijchen ingeschatte effecten van de beheersmaatregelen, achten we het reëel om een risicobuffer aan te houden voor de haalbaarheid van deze effecten.

Daarnaast zien we landelijk een volumegroei, met name in de jeugdzorg. Hiervoor ontvangen we (deels) compensatie van het rijk voor de jaren 2019 t/m 2021. Binnen het thema 0.7 Algemene uitkering hebben we al aangegeven dat we ervan uitgaan dat deze extra middelen, door het volgende kabinet als structureel aangemerkt gaan worden. Lokaal heeft Rondon Wijchen de opdracht de volumestijging zo veel mogelijk te beperken en te komen met alternatieve vormen (goedkoper en preventief) van ondersteuning. We gaan er nu vanuit dat we vanaf 2022 uitkomen binnen de rijksmiddelen.

Decentralisaties sociaal domein.

<i>x € 1.000</i>	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	14.113	13.646	13.967	14.232
Bijstelling Perspectiefnota 2019	1.286	1.198	527	627
Actueel saldo begroting 2019	15.799	14.844	14.494	14.859*
<i>Waarvan structureel</i>	<i>15.399</i>	<i>14.844</i>	<i>14.494</i>	<i>14.859</i>
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Begroting 2020	16.404	15.197	14.285	14.323
Risicobuffer	0	500	850	1.175
Totaal Begroting 2020 (structureel)	16.404	15.697	15.135	15.498
Mutatie t.o.v. de actuele begroting	-605	-853	-641	-640
<i>Waarvan structureel</i>	<i>-1.005</i>	<i>-853</i>	<i>-641</i>	<i>-640</i>
<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>400</i>			
<i>Rijksmiddelen inclusief septembercirculaire</i>	<i>14,3 miljoen</i>	<i>14,8 miljoen</i>	<i>15,1 miljoen</i>	<i>15,5 miljoen</i>
<i>Saldo t.o.v. Rijksmiddelen</i>	<i>-2,1 miljoen</i>	<i>-0,9 miljoen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

* in de perspectiefnota is voor 2023 € 14.775 gepresenteerd, dit had € 14.859 moeten zijn.

Bovenstaand verloop betekent voor het structurele perspectief een verslechtering in het gehele meerjarenperspectief. Incidenteel vallen opgenomen middelen uit de begroting 2019 vrij.

6.17 WMO klassiek

Binnen de WMO klassiek zijn de individuele voorzieningen opnieuw beoordeeld. In onderstaande tabel zijn de mutaties ten opzichte van de huidige meerjarenbegroting per regeling weergegeven.

Door de invoering van het abonnementstarief per 01-01-2019 vallen de inkomsten van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp fors lager uit. De gemeente ontvangt hiervoor een compensatie via de algemene uitkering. Er is nu nog onvoldoende informatie over het startjaar van deze stelselwijziging om het meerjarenperspectief hier nu al structureel op aan te passen. Uiteraard zullen we dit nauwlettend volgen.

In 2020 worden de WMO-hulpmiddelen opnieuw aanbesteed. Het precieze financieel effect van de aanbesteding per 1 juni 2020 is nog onzeker. De uitgaven in de toekomst zijn afhankelijk van o.a. de geoffreerde tarieven, de vraag naar hulpmiddelen en de gekozen sterfhuiscconstructie van het bestaande bestand. Zowel volgens de voorlopige inschatting, als wanneer wordt uitgegaan van de richtprijs van de VNG, ligt het verwachte kostenniveau op het huidige niveau van de begroting 2020-2024. In de perspectiefnota 2019 is het begrotingsniveau van de hulpmiddelen Wijchen dan ook aangepast, rekening houdend met het niveau van de genoemde richtprijs van de VNG.

Mutaties in budgetten WMO klassiek.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Huishoudelijk Hulp in natura	0	0	0	0
WMO PGB	0	0	0	0
WMO vervoer*	-36	-61	-87	-112
WMO woning	0	0	0	0
WMO hulpmiddelen	0	0	0	0
Huishoudelijke Hulp in natura, eigen bijdrage	0	0	0	0
WMO Algemeen**	112	119	124	129
WMO overig***	-15	-15	-15	-15
Mutatie Programmabegroting 2020	61	43	22	2

*De uitzetting op WMO-vervoer betreft voor € 30k meerkosten Opstap. Het overige deel is conform besluitvorming DRAN omtrent de meerjarenbegroting 2020-2023. Ten opzichte van de versie waarop de raad een zienswijze heeft ingediend, zijn regiekosten geïndexeerd en de afbouw van de provinciale subsidie meegenomen.

** WMO algemeen betreft de vrijval van de extra middelen uit de meicirculaire 2019. Deze middelen zijn niet benodigd, omdat de budgetten WMO al reëel geraamd zijn.

*** WMO overig betreft uitzetting op de subsidies voor ouderenactiviteiten, op basis van de realisatie van de laatste jaren.

Bovenstaande mutatie leidt tot een verbetering van 2020 tot en met 2023 en vanaf 2023 een kleine verslechtering van het meerjarenperspectief.

Wat we ervoor gaan doen

Wat gaan we doen

In 2020 doen we

6.1 Leefbaarheid in de kernen

- o We komen in 2018 met een voorstel om een buurtfonds in te richten om initiatieven op het gebied van leefbaarheid te ondersteunen.
- o We ondersteunen de leefbaarheidsgroepen met een jaarlijkse waarderingssubsidie. We organiseren twee keer per jaar een gezamenlijke bijeenkomst voor alle leefbaarheidsgroepen en de wijk contactadviseur kan elke vergadering van een leefbaarheidsgroep bijwonen als dat gewenst is. Buurtfonds: vanaf 2020 is er structureel € 10.000 beschikbaar. De invulling wordt eind 2019 met een besluit vastgesteld.

6.2 Gezonde en vitale samenleving

- o Initiatieven en plannen die bijdragen aan gezondheid en een vitale gemeenschap steunen wij.
- o Wij zijn blij met initiatieven van inwoners en nemen onze verantwoordelijkheid bij de ondersteuning, daar waar dat past. Ook organisaties in Wijchen, zoals MeerVoormekaar, leveren hierbij al jaren een belangrijke bijdrage. Ondersteuning kan plaatsvinden in diverse vormen: advisering, financieel en materieel. In 2020 continueren we deze aanpak.
- o We stimuleren verenigingen om meer activiteiten voor ouderen te ontplooiën
- o De vergrijzing in Wijchen neemt de komende jaren toe. Oudere inwoners hebben soms andere wensen ten aanzien van ontspanning en bewegen. Het is aan verenigingen om in te spelen op de vraag van inwoners. Desgewenst kunnen verenigingen gebruik maken van organisaties die hierop expertise hebben. Ons beleid geeft hiervoor alle ruimte. Waar nodig ondersteunen wij initiatieven.

6.3 Meedoen op maat

- o Als er een wijkvereniging of -stichting voor Wijchen centrum wordt gerealiseerd, zijn wij bereid een accommodatie beschikbaar te stellen.
- o Voor Hart van Zuid wordt gewerkt met participatieniveau 2: adviseren voor de routekaart. Voor de gebiedsvisie wordt samengewerkt met de stakeholders.
- o Voor het burgerinitiatief Hernen/Leur Bergharen, waar gewerkt wordt aan het toekomstbestendig maken van de leefbaarheid, werken we samen.
- o Ook met de leefbaarheidsgroepen werken we samen.

6.4 Mensen met een beperking

Samen met onze maatschappelijke partners

- o starten we in 2019 met de Wijchense Inclusieagenda.
- o Begin 2019 is een werkgroep van inwoners aan de slag gegaan met het formuleren van een inclusieagenda, onder de titel "Iedereen doet mee in Wijchen". In het najaar 2019

wordt deze aangeboden aan college en raad. De actiepunten pakken we als gemeente op, en daarnaast ondersteunen we een structurele werkwijze vanaf 2019 om de inclusieagenda te blijven actualiseren.

6.5 Meedoen is maatwerk

- o We evalueren het instrument van het opleggen van een tegenprestatie.
- o De wijze waarop het werk van de participatiecoach in 2020 wordt voortgezet is afhankelijk van de evaluatie die in het vierde kwartaal van 2019 wordt uitgevoerd.
- o We starten een project rondom preventie en vroegsignalering van schulden.
- o De in 2019 ingezette projecten op het gebied van preventie en vroegsignalering zetten wij in 2020 voort. Het belangrijkste project is de 'Vroeg erop af-methodiek', waarbij we in een zo vroeg mogelijk stadium huishoudens met een risico op financiële problemen in beeld brengen op basis van koppeling van data en daadwerkelijke signalen op huishoudens-niveau. We gaan outreachend hulp aanbieden en een aanpak ontwikkelen die minder vrijblijvend is. Verder willen wij samen met partners de financiële educatie en competenties van jongeren (8-18) verbeteren.
- o We zetten voor vroegsignalering van huurschulden in op het sluiten van een convenant met woningcorporaties dan wel op het actualiseren van het bestaande convenant.
- o Samen met Talis zetten wij de samenwerking op het gebied van vroegsignalering van huurschulden voort. Hierbij stemmen wij interne werkprocessen op elkaar af. We intensiveren de samenwerking tussen de wijkcoaches van Talis, sociaal wijkteammedewerkers en schuldhelpverleners.

6.6 Kindregeling

- o We evalueren in 2018 het armoedebelaid. We nemen daarbij de mogelijkheid mee om de inkomensgrens voor de Kindregeling op te trekken naar 120%.
- o In 2018 is de raad een evaluatie voorgelegd van de Kindregeling. Besloten is op de inkomensgrens vanaf 1 januari 2019 te verhogen van 110% van de bijstandsnorm naar 120%. In het vierde kwartaal van 2019 wordt de 2-jaarlijkse Armoedemonitor voorgelegd aan de raad. Afhankelijk van de besluitvorming hierover wordt het beleid in 2020 al dan gewijzigd voortgezet.

6.7 Doelgroepenvervoer

- o We komen met voorstellen om de kosten van doelgroepenvervoer terug te dringen.
- o Eind 2019 starten aanbestedingen om te komen tot nieuwe contracten voor het doelgroepenvervoer per 1 augustus 2020. Vanaf deze datum brengen wij ook het leerlingenvervoer onder in AVAN. We gaan de uitbreiding van het vrijwilligersvervoer Opstap evalueren. In 2020 worden verdere aanpassingen doorgevoerd zoals het bevorderen van het gebruik van OV, Ov-training, en een verfijning van het kilometerplafond.

6.8 Zorg dichtbij

- o We dragen zorg voor tussentijdse monitoring, evaluatie en goede verantwoording van de inzet van de middelen en de bereikte resultaten van het budget sociaal domein.

- o De aansturing van het Sociaal wijkteam (swt) is sinds 2019 een taak van het bestuur van Rndom Wijchen. Er worden buurtteams opgericht om preventie beter vorm te geven en beter te ontsluiten voor burgers. Dit moet de vraag naar maatwerk in zorg verminderen. Rndom Wijchen werkt met beheersmaatregelen en een innovatief uitvoeringsplan om sneller beter en lichtere vormen van ondersteuning en zorg te kunnen bieden binnen de bestaande financiële kaders. In 2020 worden ook de welzijnsgelden en de middelen voor de coördinator van het swt toegevoegd aan de totaalsubsidie van Rndom Wijchen. Rndom Wijchen verantwoordt zich over de financiën en inhoud van de uit te voeren taken in periodieke verantwoording overleggen met de gemeente.

6.9 Oog voor preventie

- o We laten schuldhelpverleners deel uitmaken van het Sociaal Wijkteam.

- o We streven naar een integrale ondersteuning inclusief schuldhelpverlening vanuit het sociaal wijkteam. We versterken de samenwerking vanuit schuldhelpverlening met zorgaanbieders die ambulante ondersteuning bieden.

6.10 Aandacht voor mantelzorg

- o We ondersteunen mantelzorgers.

- o Veel organisaties bieden in Wijchen mantelzorgondersteuning aan. MeerVoormekaar verbindt (als partner in Rndom Wijchen) op dit thema de diverse partners en initieert en faciliteert waar nodig. Zo wordt zowel in individueel als in groepsverband ondersteuning geboden die past bij de ondersteuningsvraag. Dit alles in nauw overleg met het Sociaal Wijkteam. Ook in 2020 kijken we samen met de partijen en inwoners of de mantelzorgondersteuning aansluit bij wat inwoners en professionals nodig hebben. Mantelzorgontvangers kunnen hun mantelzorger bedanken met een Mantelzorgwaardering (€ 150) die ze via het Sociaal Wijkteam kunnen aanvragen.

6.11 Minder eenzaamheid

- o We doen in 2019 voorstellen om de eenzaamheid in Wijchen terug te brengen.

- o In aansluiting op alle activiteiten die al plaatsvinden op dit thema (zoals de welzijnsbezoeken 75+) zal ook in 2020 MeerVoormekaar dit thema verder uitwerken, in samenwerking met partners in Wijchen. Hierbij is vooral aandacht voor mensen die door eenzaamheid in een sociaal isolement dreigen te raken of zijn geraakt. Het beoogde resultaat is dat inwoners zich onderdeel blijven voelen van de samenleving en kunnen blijven meedoen.

6.12 Mensen met verward gedrag

- o We maken vóór 1 oktober 2018 een plan van aanpak voor personen met verward gedrag.
- o Wijchen sluit aan bij het regionaal programma 'Weer Thuis'. De GGD Gelderland-Zuid voert hiervoor een regionaal project uit. Op onderdelen is lokale uitwerking nodig waarvoor een lokale aanpak volgt. De aanpak van personen met verward gedrag heeft sterke samenhang met de invoering van de Wet verplichte GGZ per 1 januari 2020 en de decentralisatie van beschermd wonen. Deze thema's pakken we dan ook in samenhang met elkaar op.

Wat het kost

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2019	2020	2021	2022	2023
BATEN						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	30	31	31	31	32
6.2	Wijkteams	1	6	6	6	6
6.3	Inkomensregelingen	10.327	10.601	10.423	10.221	10.021
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	393	390	375	375	375
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	80	160	0	0	0
TOTAAL BATEN		10.832	11.189	10.835	10.633	10.434
LASTEN						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.553	4.219	3.000	2.770	2.754
6.2	Wijkteams	1.325	1.532	1.567	1.597	1.630
6.3	Inkomensregelingen	14.224	13.565	13.268	12.880	12.633
6.4	Begeleide participatie	5.226	5.369	4.874	4.510	4.404
6.5	Arbeidsparticipatie	1.633	1.619	1.631	1.711	1.792
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.657	1.477	1.574	1.593	1.613
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.303	7.863	7.436	7.483	7.603
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	10.912	9.932	9.396	8.988	9.325
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	391	668	693	714	730
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	369	1.464	1.437	1.409	1.411
TOTAAL LASTEN		47.592	47.710	44.875	43.655	43.896
Begroot resultaat baten en lasten		-36.760	-36.521	-34.040	-33.021	-33.462
Inzet bestemmingsreserves		1.278	1.142	-529	-563	-575
Begroot resultaat		-35.483	-35.379	-34.569	-33.584	-34.038

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

Afs.R: Arbomaatregelen SCEC	9	9	9	9	9
Afs.R: Kulturhus Bergharen	42	42	42	42	42
Afs.R: MFA Huurlingsedam	11	11	11	11	11
Afs.R: Verduurzaming Mozaïek	23	23	23	23	23
Algemene reserve	208	30	23	0	0
BR: Eenmalige middelen	-25	25	25	25	25
BR: Implementatie Transities WMO	15	0	0	0	0
BR: Integratie en participatie statushouders	2	2	2	2	2
ER: 2D's WMO-JEUGD	0	210	0	0	0
ER: Onderhoud Overige gebouwen	418	715	-688	-699	-712
ER: Uitvoering WMO beleidsplan	75	75	0	0	0
ER: WWB I-deel	501	0	0	0	0
Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen	0	0	25	25	25
Totaal inzet bestemmingsreserves	1.278	1.142	-529	-563	-575

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
13 IZ 180	Beleidsnota "Kracht door verbinding", ontwikkelopgaven voor de transitie Jeugdzorg en AWBZ-taken
13 IZ 190	Transitiearrangement jeugd regio Nijmegen
14 AZ 003	Regionaal Werkbedrijf "sterke werkwoorden MGR"
14 IZ 035	Armoedebeleid
15 IZ 056	Langer zelfstandig wonen met dementie
15 IZ 075	Uitvoering Huishoudelijke Hulp Toelage
15 IZ 091	Taakstelling hulp bij het huishouden 2016
15 RZ 080	Uitgangspunten voor regionale aanbesteding doelgroepenvervoer
16 3947	Beleidsplan schuldhulpverlening 2016-2020
16 438	Vrijwilligerswerk en makelaarsfunctie
16 IZ 127	Wonen en zorg in de gemeente Wijchen
16 IZ 134	Beleidsplan Wmo-Jeugd-Gezondheid 2016-2019
16 IZ 139	Visie op werk en inkomen
17 5 3898	Invoering populatie gebonden bekostiging
18 3 8268	Beleid participatie en re-integratie
18 5 12162a	Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp
19 21058	Masterplan Wijchen Werkt en de businesscase "Klaar voor de start"
19 28327	Begroting GGD 2020
19 29828	Begroting MGR 2020
19 29486	Begroting BVO DRAN 2020

7 Volksgezondheid en milieu

Algemeen

Het Programma Volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

7.1 Volksgezondheid; Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals de GGD, schoollogopedie en lokaal gezondheidsbeleid.

7.2 Riolering; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.

7.3 Afval; Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.

7.4 Milieubeheer; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder klimaatbeleid, waterbeleid, milieubeleid, MARN (Milieu en Afval Regio Nijmegen) en geluidsonderzoek.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging en onderhoud van begraafplaatsen/crematoria.

7.1	Duurzaamheid: stimuleren en samenwerken
7.2	Doelmatigheid in de verbrede rioleringszorg

Speerpunten

7.1 Duurzaamheid: stimuleren en samenwerken

Wij willen verder werken aan een duurzame gemeente. Op dit punt hebben wij stevige ambities. Energieneutraal Wijchen 2040 en het in fases verminderen van het gebruik van aardgas zijn hierbij onze opgaven. Maar Wijchen is geen eiland. Dat betekent dat we gelijk op willen gaan met ontwikkelingen bij andere overheden, ontwikkelingen in onze samenleving en in de techniek. De opgave is aanzienlijk en de beschikbare middelen vragen om een slimme inzet. Wij moedigen daarom initiatieven aan en werken samen met anderen aan duurzaamheid. Die anderen zijn inwoners, maatschappelijke partners in de regio, het bedrijfsleven, de provincie en Rijkswaterstaat. Onze eigen gebouwen willen we met voorrang zo duurzaam en energiezuinig mogelijk maken.

7.2 Doelmatigheid in de uitgebreide rioleringszorg

Door klimaatverandering (wateroverlast, droogte) en bodemdaling zijn de leefomgeving en economie kwetsbaarder geworden voor water. Verder is door een intensiever ruimtegebruik de waterkwaliteit en waterafvoer onder druk komen te staan. Droge voeten en voldoende water van goede kwaliteit zijn een voorwaarde voor een prettige leefomgeving, (natte) natuurwaarden en waterrecreatie.

Wat we ervoor gaan doen

Wat gaan we doen

In 2020 doen we

7.1 Duurzaamheid: stimuleren en samenwerken

- o We maken van onze eerdere routekaart energieneutraal 2040 een concrete duurzaamheidsagenda voor de periode 2018-2022. En vragen de gemeenteraad deze agenda uiterlijk eind 2018 vast te stellen.
- o We maken in 2019 een plan voor het in fases tot 2040 verduurzamen van onze gemeentelijke gebouwen. De kosten moeten natuurlijk wel maatschappelijk acceptabel blijven.
- o We willen de VANG-doelstellingen voor het verminderen van restafval halen. Dat kan alleen met draagvlak van onze inwoners. De grijze klike voor restafval blijft voor onze inwoners bestaan.
- o Bij nieuwe plannen dragen we er zorg voor dat elke nieuw te bouwen Wijchense woning zo energieneutraal mogelijk is.
- o We maken met acties en campagnes eigen huiseigenaren bewust van het belang én de noodzaak van duurzame huizen.
- o We bekijken de mogelijkheid tot doorontwikkeling van de duurzaamheidslening als instrument om ook andere initiatieven aan te jagen, bijvoorbeeld het afkoppelen van gas, waarbij we rekening houden met wat er landelijk, regionaal en qua regelgeving en techniek op ons afkomt.
- o Uiterlijk eind 2019 wordt de raad een concrete duurzaamheidsagenda met projecten aangeboden die in 2020 zal worden uitgevoerd
- o We maken een beleidskader waarin we aangeven hoe we het gemeentelijk vastgoed gaan verduurzamen. Dat zal stapsgewijs gebeuren, waarbij zo veel mogelijk wordt aangesloten bij natuurlijke momenten waarop (groot) onderhoud gepland is. Uitgangspunt is dat duurzaamheidsingrepen zichzelf zo veel mogelijk zullen terugverdienen door lagere exploitatiekosten. Op de korte termijn (tot 2023) ligt de nadruk op gebouwen met de laagste energie labels en willen we de kernportefeuille op niveau A brengen.
- o Uitvoering geven aan het nieuw afvalbeleidsplan en uitvoeringsprogramma om de Wijchense VANG doelstelling te halen.
- o Dit is inzet voor lokale prestatieafspraken 2020. De eis voor aardgas loze en energie neutrale nieuwbouw wordt opgenomen in uitvraag projectontwikkelaars. Particulieren die zelf bouwen kunnen een duurzaamheidslening aanvragen.
- o Loket duurzaam wonen plus continueren en een plan uitvoeren om de wijken en kernen in te gaan (zoals het organiseren van appeltaartgesprekken). We starten een pilot met o.a. de wijkbewoners om een met stakeholders geselecteerde wijk aardgasvrij te maken.
- o We continueren de stimuleringsleningen en de nieuwe regeling 'Toekomstbestendig Wonen' waar de duurzaamheids- en blijverslening in zijn opgegaan.

Wat gaan we doen

- o We stellen samen met het bedrijfsleven plannen op waarmee zij hun bijdrage leveren aan de Wijchense duurzaamheidsopgaven.

In 2020 doen we

- o We faciliteren bedrijvenvereniging Bijsterhuizen en de parkmanager bij het energieneutraal maken van Bijsterhuizen. We faciliteren energie coöperatie Leur bij het realiseren van zonnepanelen op grote bedrijfsdaken en onze eigen daken.

7.2 Doelmatigheid in de verbrede rioleringszorg

- o Inzicht verkrijgen in het functioneren van het riool/watersysteem.
- o Bij buien die zwaarder zijn dan waarop het rioolstelsel is ontworpen, kan de neerslag niet snel genoeg naar het rioolstelsel afstromen. Het water blijft dan op straat staan. Maar omdat een gebied zelden vlak ligt, stroomt overtollig water over het oppervlak naar lagergelegen gebieden. Wateroverlast kan dus ook op andere plaatsen optreden dan waar de Basisrioleringsplannen dat berekenen. Het onderzoek heeft tot doel na te gaan, waar bij een overbelasting van het rioolstelsel het overtollige water terecht komt.
- o Terugdringen van de vuiluitworp van de rioolstelsels.
- o Van de riolering afkoppelen van 1 ha verhard oppervlak, in samenloop met weg/rioolreconstructies in 2020.
- o Inzicht verkrijgen in het functioneren van het riool/watersysteem.
- o Plaatsen van debietmeters bij de gebiedsgemalen die in 2020 gerenoveerd of vervangen worden.
- o Inzicht verkrijgen in het functioneren van het riool/watersysteem.
- o In het kader van doelmatig waterketenbeheer is het wenselijk dat de meetdata tussen waterketenpartners (gemeente en waterschap) probleemloos en waar mogelijk automatisch onderling uitgewisseld kunnen worden. Om dit mogelijk te maken, is de aanschaf van specifieke software nodig.

Wat het kost

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2019	2020	2021	2022	2023
BATEN						
7.1	Volksgezondheid	35	33	33	33	33
7.2	Riolering	3.999	4.070	4.148	4.258	4.331
7.3	Afval	4.723	5.185	5.344	5.461	5.580
7.4	Milieubeheer	56	57	56	57	58
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN		8.813	9.344	9.582	9.809	10.002
LASTEN						
7.1	Volksgezondheid	1.530	1.827	1.814	1.829	1.845
7.2	Riolering	3.276	5.246	3.317	3.408	3.471
7.3	Afval	4.345	4.140	4.208	4.303	4.401
7.4	Milieubeheer	1.331	1.324	1.322	1.312	1.334
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	6	6	6	6
TOTAAL LASTEN		10.482	12.543	10.667	10.858	11.057
Begroot resultaat baten en lasten		-1.670	-3.198	-1.085	-1.049	-1.055
Inzet bestemmingsreserves		479	-77	3	-12	-12
Begroot resultaat		-1.191	-3.275	-1.081	-1.061	-1.067

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

Afs.R: Minicontainers afvalverwijdering	68	69	0	0	0
ER: Onderhoud Overige gebouwen	-11	-11	-12	-12	-12
ER: Reserve afvalstoffenheffing	422	-135	15	0	0
Totaal inzet bestemmingsreserves	479	-77	3	-12	-12

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
12 RZ 121	Verordening duurzaamheidsleningen
13 RZ 206	Klimaatbeleidsplan 2013-2016
15 RZ 063	Verlenging duurzaamheidsleningen
16 RZ 092	Nulmeting routekaart energieneutraal Wijchen 2040
17 1 3419	Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) omgevingsrecht gemeente Wijchen
17 2 1266	IBOR en rioolbeheer 2018-2022
17 3 11171	Verordening rioolheffing 2018
17 3 11171	Verordening reinigingsheffing 2018
17 6 498	Gemeentelijk rioleringsplan 2018-2022
18 1 1344	Wijziging verordening stimuleringsregeling duurzame maatregelen
18 2 13777	Initiatiefvoorstel K8W VVD WL beleid behalen landelijke afvaldoelstellingen
18 2 15830	Zomerinzameling GFT
18 1047	Strategische Waternota 2019-2028
18 1048	Milieubeleidsplan 2018-2021
19 30391	Begroting ODRN 2020
19 31001	Begroting Marn 2020
19 32035	Concept startnotitie Regionale Energie Strategie (RES)
19 30636	Toekomstbestendig wonen

8 Wonen en bouwen

Algemeen

Het Programma Wonen en bouwen bestaat uit de volgende taakvelden:

8.1 Ruimtelijke ordening; Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals het bijstellen en actualiseren van bestemmingsplannen en de vergoedingen planschade.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen); Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitaties.

8.3 Wonen en bouwen; Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening, waaronder ook de bouwleges.

8.1	Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop
8.2	De juiste balans in het buitengebied
8.3	Wijchen nog mooier
8.4	Bouwleges
8.5	Omgevingswet

Speerpunten

8.1 Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop

Door veranderingen als meer kleine gezinnen en meer ouderen komt er steeds meer behoefte aan nieuwe woonvormen of aan een ander type woningen. Daarom willen we meer ruimte geven voor deze nieuwe vragen uit de samenleving en de woningvoorraad en bouwplannen hierop afstemmen. We richten ons bij het maken van bouwplannen op het herstructureren van bestaand bebouwd gebied. We vinden een goede doorstroming op de woningmarkt erg belangrijk en kiezen voor kwaliteit. Goed bouwen dus, en dat bereik je door in te spelen op de woonbehoefte van inwoners. Ook ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid zijn erg belangrijk. Ook leggen we de huidige uitgangspunten vast in beleid voor hoe hoog we mogen bouwen. Zodat de gemeenteraad hier een besluit over kan nemen. Wat ons betreft pakken we verder door met het bouwen in onze kernen. Natuurlijk doen we dat altijd in overleg met onze inwoners.

8.2 De juiste balans in het buitengebied

We koesteren ons mooie groene buitengebied. We willen nog eens goed kijken naar de regeling 'Rood voor Rood'. Met deze regeling mag in ruil voor de sloop van oude schuren en stallen een woning worden gebouwd. We willen de regeling zó aanpassen dat het bouwen van nieuwe woningen vaker in bestaand bebouwd gebied gebeurt. Vaak krijgen wij van mensen de vraag of we niet veel meer kunnen doen met ons fraaie buitengebied. Bijvoorbeeld door het toerisme in dat buitengebied nog meer te stimuleren. Een goede vraag, want nieuwe initiatieven kunnen op het toerisme een positieve invloed hebben. We onderzoeken daarom de mogelijkheden voor initiatieven in het buitengebied. Hierbij wegen we de belangen van de agrarische sector, de economie en het toerisme zorgvuldig af.

8.3 Wijchen nog mooier

Wij geven de komende vier jaar veel aandacht aan het nog aantrekkelijker maken van Wijchen. Omdat wij willen dat het ook in de toekomst heel fijn blijft om in Wijchen te wonen, te werken, boodschappen te doen, naar school te gaan en te ontspannen. Een belangrijk project in deze aanpak is het project Hart van Zuid, waarvan de onderzoeksfase is gestart. Wij willen geld investeren in dit project om de leefbaarheid te vergroten als andere betrokken partijen dit ook willen doen. Een ander project is het Kraanvogelgebied. We maken hiervoor een visie en een plan vóór 2020. Een derde project waar we volop mee verdergaan is het gebied tussen het Kasteel en het Wijchens Meer. Hierbij hoort ook de locatie van het oude gemeentekantoor.

8.4 Bouwleges

In onderstaande tabel zijn de geprognosticeerde inkomsten bouwleges in beeld gebracht.

Tabel opbrengsten bouwleges

x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019 actueel	738	707	707	375
Hiervan structureel	375	375	375	375
Hiervan incidenteel	363	332	332	0
Begroting 2020	738	707	707	375
Hiervan structureel	375	375	375	375
Hiervan incidenteel	363	332	332	0
Mutatie structureel	0	0	0	0
Mutatie incidenteel	0	0	0	0

In 2020 houden de geraamde kosten en legesinkomsten tegen het huidige tarief van 23 promille elkaar vrijwel in evenwicht. Er is geen sprake van overdekking van legesopbrengsten. In verband met de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2021 ramen we vooralsnog geen incidentele bouwleges naast de reeds voorziene opbrengsten uit lopende projecten. Hierdoor zijn er vooralsnog geen incidentele inkomsten geraamd in 2023.

In onderstaande tabel zijn de legestarieven 2019 van diverse gemeenten als referentiekader weergegeven.

Leges regiogemeenten 2019 (bron Coelo atlas 2019).

Gemeentenaam	rangorde hoog-laag	Omgevingsvergunning 10.000 euro	rangorde hoog-laag	Omgevingsvergunning 45.000 euro	rangorde hoog-laag	Omgevingsvergunning 140.000 euro
		euro		euro		euro
Beuningen	7	388	7	1.360	5	3.696
Berg en Dal	4	288	4	1.166	4	3.626
Druten	2	278	2	1.121	2	3.486
Heumen	1	248	1	986	1	3.066
Lingewaard	6	317	5	1.296	6	4.032
Nijmegen	5	307	6	1.332	7	4.144
Wijchen	3	286	3	1.148	3	3.570

8.5 Omgevingswet

De Omgevingswet is een omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht en treedt op 1 januari 2021 in werking. De Omgevingswet en vier besluiten vervangen 26 wetten en zo'n 1200 regelingen. Alle regels voor de fysieke leefomgeving worden daarin opgenomen. De Omgevingswet moet vergunningverlening makkelijker en duidelijker maken.

De belangrijkste instrumenten van de Omgevingswet zijn de omgevingsvisie en het omgevingsplan. De omgevingsvisie heeft betrekking op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. In de omgevingsvisie geeft een gemeente aan welke doelstellingen worden nagestreefd. In het omgevingsplan worden de regels gegeven op welke wijze de doelstellingen uit de omgevingsvisie worden gerealiseerd.

De beweging naar meer eenvoud, meer maatwerk, meer integraliteit en minder regels op het terrein van de fysieke leefomgeving is jaren geleden al ingezet met de Wabo (omgevingsvergunning) en wordt met de Omgevingswet verder verbreed. De Omgevingswet gaat uit van een nog meer integrale werkwijze, maar vraagt vooral ook een andere manier van werken. De nadruk ligt op participatie en co-creatie. Dat betekent een cultuuromslag.

Een van de belangrijke onderdelen van de Omgevingswet is het Digitale stelsel Omgevingsrecht (DSO). In het DSO moet iedereen de regels kunnen inzien. Ook moet alle digitale informatie voor iedereen beschikbaar komen. Het DSO wordt landelijk opgebouwd, maar ook de gemeenten moeten zelf hieraan bouwen.

Voor de omgevingsvisie wordt in 2020 een plan van aanpak met uitgangspunten opgesteld. Nadat de omgevingsvisie is vastgesteld zal het omgevingsplan worden vormgegeven. Het omgevingsplan hoeft niet per 1 januari 2021 gereed te zijn. De geldende bestemmingsplannen en de gedecentraliseerde landelijke regels (de zogenaamde bruidsschat) worden gezamenlijk automatisch het omgevingsplan.

Vanaf 1 januari 2021 zijn procesafspraken over vergunningverlening met alle betrokken instanties gemaakt. Deze aanpassingen van de huidige werkwijze betekenen een investering in mensen, systemen en processen. Hoe groot deze investering is, is afhankelijk van te maken keuzes en ambities. Begin 2020 ontstaat hierover meer duidelijkheid. De kosten worden meegenomen in de perspectiefnota van 2020.

Wat we ervoor gaan doen

Wat gaan we doen

In 2020 doen we

8.1 Gericht bouwen: behoefte en kwaliteit staan voorop

- o We gaan onderzoeken wat er in het buitengebied mogelijk is om nieuwe initiatieven en ontwikkelingen verder te helpen. Daarbij maken we een goede afweging tussen verschillende belangen (toerisme, landbouw, economie en de natuur).
- o We formaliseren de huidige uitgangspunten over hoogbouw in beleid.
- o In Bergharen en Wijchen is een CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap) vereniging opgericht. Ook in Batenburg, Balgoij en Niftrik lopen CPO-initiatieven waar we graag in meedenken. Daarnaast is het beleidskader kleinschalige particuliere initiatieven voor de ronde van 1-3-2019 geactualiseerd voor een goede afweging van initiatieven.
- o Het opstellen van beleid over hoogbouw schuift door naar 2020. Tot die tijd worden plannen van geval tot geval beoordeeld.

8.2 De juiste balans in het buitengebied

- o We kijken goed naar de regeling 'Rood voor Rood' zodat compensatie meer in bebouwd gebied gebeurt..
- o Het rood voor rood beleid is opgenomen in het beleidskader kleinschalige woningbouw initiatieven.

8.3 Wijchen nog mooier

- o We gaan volop verder met het project TKWM waaronder de locatie van het oude gemeentekantoor. Kwaliteit en zorgvuldigheid staan voorop.
- o In 2019 selecteren we de partij met het beste plan binnen de door de raad gestelde kaders. Vervolgens wordt de grondexploitatie in 2020 voorgelegd aan de raad.
- o We investeren in Hart van Zuid om de leefbaarheid te vergroten als ook de andere partners financieel bijdragen..
- o In 2020 bieden we de raad de gebiedsvisie aan ten aanzien van besluitvorming over de toekomst van Hart van Zuid.
- o We realiseren een visie en een plan voor het Kraanvogelgebied vóór 2020.
- o In 2019 maken we een visie en plan voor het kraanvogelgebied, wat in 2020 wordt uitgevoerd.

Wat het kost

Overzicht baten en lasten, bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	2019	2020	2021	2022	2023
BATEN						
8.1	Ruimtelijke ordening	35	35	35	35	35
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	524	563	13	193	0
8.3	Wonen en bouwen	1.015	833	786	786	454
	TOTAAL BATEN	1.574	1.431	834	1.014	489
LASTEN						
8.1	Ruimtelijke ordening	441	491	513	531	550
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	715	529	72	74	76
8.3	Wonen en bouwen	1.626	1.340	1.365	1.407	1.452
	TOTAAL LASTEN	2.782	2.360	1.950	2.011	2.077
	Begroot resultaat baten en lasten	-1.208	-930	-1.116	-998	-1.589
	Inzet bestemmingsreserves	45	0	0	0	0
	Begroot resultaat	-1.163	-930	-1.116	-998	-1.589

Uitsplitsing inzet bestemmingsreserves:

ER: Luchtfoto's	45	0	0	0	0
Totaal inzet bestemmingsreserves	45	0	0	0	0

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
13 RZ 148	Centrumvisie
15 AZ 143	Verordening startersleningen
16 1 1701	Herijking visie Oostflank, westflank, centrum
16 2192	Grondnota en grondexploitatiebeleid
17 1 1086	Woonvisie "Thuis in Wijchen" 2025
18 22278	Legesverordening 2019
18 22278	Verordening precariobelasting 2019
18 22278	Verordening marktgelden 2019
19 20498	Grondprijzenbrief 2019 Wijchen
19 25085	Vaststelling Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren (AVOI)
19 30763	Begroting Bijsterhuizen 2020

PARAGRAFEN

Paragraaf 1: Overhead, algemene dekkingsmiddelen en overige baten en lasten

Inleiding

In deze paragraaf geven we meer inzicht in de posten overhead, algemene dekkingsmiddelen en overige baten en lasten, welke in programma 0 zijn opgenomen.

Overzicht Overhead

De kosten overhead hebben betrekking op het deel van het personeel dat zich niet rechtstreeks bezighoudt met de producten, maar dat ondersteunend is in het proces. Ook personeel gerelateerde kosten als opleidingen en BHV vallen hieronder. Daarnaast worden hier de kosten voor huisvesting en ICT verantwoord. Per 2018 is de werkorganisatie Druten Wijchen in werking getreden. Hierin is de overhead grotendeels primair ondergebracht. Wat binnen overhead achter is gebleven in Wijchen zijn de kosten voor de gemeentesecretaris, de frictiekosten personeel en een deel van de huisvestingskosten.

Tabel 1: Weergave van het taakveld Overhead (x € 1.000)

Overhead	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenramingen		
			2021	2022	2023
Personeel(s gerelateerd)	6.654	6.073	5.991	6.054	6.073
ICT	2.409	2.377	2.432	2.450	2.475
Huisvesting	1.427	1.648	1.109	1.338	1.341
Totaal Overhead (taakveld 0.4)	10.490	10.099	9.532	9.842	9.889
Inzet reserves	-509	-537	-30	-26	-19
Totaal overhead incl reserves	9.981	9.562	9.502	9.816	9.870

Overzicht vrij besteedbare dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen betreft met name de OZB en de uitkeringen uit het Gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De (wettelijk) niet vrij besteedbare heffingen evenals de specifieke uitkeringen worden in de programma's, waarvan ze voor een deel de kosten dekken, verantwoord onder de baten.

Tabel 2: Weergave van de dekkingsmiddelen (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenramingen		
				2021	2022	2023
0.5	Treasury - Resultaat financieringen	1.091	1.032	975	938	857
0.5	Treasury - Dividend	93	93	93	93	93
0.61	OZB woningen	4.919	5.579	5.731	5.867	6.012
0.62	OZB niet-woningen	2.921	3.351	3.408	3.466	3.528
0.64	Belastingen overig	360	310	317	315	320
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	57.879	59.391	61.042	62.263	63.752
	Onvoorzien	0	0	0	0	0
	Totale algemene dekkingsmiddelen	67.263	69.757	71.564	72.941	74.561

0.5 Treasury

Het taakveld Treasury is in tabel 2 gesplitst in het financieringsresultaat en dividend. Het financieringsresultaat betreft het renteresultaat op aangetrokken en uitgezette leningen, zie paragraaf 6 voor de specificatie.

0.61/0.62/064 Lokale heffingen

In paragraaf 3 "Lokale heffingen" van de programmabegroting wordt nader ingegaan op het algemeen beleid van de lokale heffingen en de belastingcapaciteit van de gemeente Wijchen. De onderstaande lokale heffingen zijn daar opgenomen.

- Onroerend Zaak Belasting (OZB)*,
- Toeristenbelasting*,
- Hondenbelasting,
- Rioolrechten,
- Afvalstoffenheffing / reinigingsrechten,
- Reclamebelasting*
- Precariobelasting*

De met * gemarkeerde belastingen vrij besteedbaar.

0.7 Gemeentefonds (algemene uitkering)

De omvang van de inkomsten uit het Gemeentefonds is herleid uit de septembercirculaire 2019. Het Rijk heeft vanaf 2012 de systematiek van gezamenlijk "trap op en trap af" in ere hersteld.

Onvoorzien

Er is, conform wettelijk voorschrift een bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Met het vaststellen van de begroting, bekrachtigt de raad het standpunt, dat tegenvallers binnen bestaande middelen worden opgevangen. In de vastgestelde financiële verordening 2016 (16 17) is onder artikel 4.3 opgenomen dat een structureel resultaat van tenminste 0,25% van de totale structurele lasten (met € 250k als ondergrens) begroot dient te worden. Dit bedrag dient als buffer voor onvoorziene kosten.

Overzicht Overige baten / lasten

Binnen het taakveld 0.8 overige baten lasten worden de stelposten en bijzondere baten en lasten verantwoord.

Tabel 3: Weergave van het taakveld 0.8 (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting	Begroting	Meerjarenramingen		
		2019	2020	2021	2022	2023
0.8	Overige baten en lasten	2.085	2.736	-721	-1.180	-2.455

De inkomst in 2020 betreft de onttrekking uit de algemene reserve ter afdekking van het incidenteel perspectief.

Voor de overige jaren is een stelpost opgenomen voor de afdekking van structurele risico's op het gebied van jeugdzorg, BUIG, algemene uitkering en gemeenschappelijke regelingen. De ingeschatte risico's hebben met name betrekking op factoren die we zelf niet (in zijn geheel) in de hand hebben zoals rijksbijdragen, economische ontwikkelingen en besluitvorming bij gemeenschappelijke regelingen.

Daarnaast is een stelpost opgenomen vanaf 2023 voor (een deel van de) ambities, die opgenomen zijn in het MIO, maar waar nog geen concrete besluitvorming over heeft plaatsgevonden. Dit betekent dat we op basis van grove inschattingen structurele ruimte reserveren ter afdekking van kapitaal- en exploitatielasten voortvloeiend uit investeringen.

Overzicht Vennootschapsbelasting

Tabel 4: Weergave van het taakveld 0.9 (x € 1.000)

Taak veld	Dekkingsmiddelen	Begroting 2019	Begroting 2020	Meerjarenramingen		
				2021	2022	2023
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0

Met ingang van 2016 zijn gemeenten vennootschap plichtig. Dit betekent dat over winstgevende onderdelen die door de fiscus als onderneming worden gezien, belasting moet worden betaald. Op dit moment schatten we het effect voor de gemeente Wijchen in op nihil.

Paragraaf 2: Duurzaamheid

De afgelopen jaren zijn we ons meer bewust van de noodzaak om zuinig te zijn op onze aarde. Wereldwijd ondervinden mensen en natuur de gevolgen van klimaatverandering. Extreme perioden van hitte, droogte en wateroverlast komen steeds vaker voor. De urgentie om hieraan iets te doen is groot en neemt alleen maar toe. Daarnaast wordt steeds intensiever gebruik gemaakt van de beperkte ruimte, bijvoorbeeld voor wonen, verkeer en bedrijvigheid. Door deze ontwikkelingen kan de milieukwaliteit van de Wijchense leefomgeving onder druk komen te staan. Dit kan gevolgen hebben voor de gezondheid, het woongenot, ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden, natuurwaarden en recreatieve waarden.

Wind in de rug

Het gros van de landen in de wereld ondertekende in december 2015 het Klimaatakkoord in Parijs, gericht op het vermindering van de uitstoot van broeikasgassen die klimaatverandering veroorzaken (klimaatmitigatie). Het Nederlandse 'Nationaal Klimaatakkoord' is juni 2019 gepresenteerd en wordt binnenkort door de koepelorganisaties, waaronder VNG, ondertekend. Op regionaal niveau moeten gemeenten een Regionale Energie Strategie opstellen. Deze ontwikkelingen geven ons de wind in de rug.

Voor wat betreft klimaatadaptatie (betreft het omgaan met de gevolgen van klimaatverandering) heeft de rijksoverheid gemeenten en andere overheden opgeroepen te komen tot een klimaatbestendige leefomgeving. November 2018 heeft het VNG (en andere koepelorganisaties) het klimaatakkoord met het Rijk ondertekend. Op regionaal niveau moeten gemeenten een Regionale adaptatiestrategie (RAS) opstellen en klimaatadaptatie integreren in beleid en handelen.

De Omgevingswet is een andere belangrijke accelerator voor de manier waarop we met de kwaliteit van de leefomgeving omgaan. Het gaat om een meer gebiedsgerichte en verweven benadering van de milieukwaliteit van de leefomgeving, waarbij de samenhang tussen milieuthema's en met de ruimtelijke ordening, de relatie met gezondheid en de betrokkenheid van de samenleving centraal staan. Dit geeft nieuwe uitdagingen.

Met de toenemende welvaart en discussie rond gaswinning is ook circulariteit (sluiten van stoffen- en energiekringlopen, gebruiken van duurzame hernieuwbare bronnen) hoger op de politieke agenda komen te staan. Hiermee wordt voorkomen dat fossiele brandstoffen en andere grondstoffen uit eindige bronnen uitgeput raken.

Actieve samenleving

Wij merken ook dat de rol van de samenleving verandert. Steeds vaker nemen inwoners initiatieven om Wijchen te verduurzamen. De zorg voor de leefomgeving groeit naar een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en samenleving. De initiatieven dragen vaak ook bij aan de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken.

Wij nemen verantwoordelijkheid

We lossen de mondiale problemen niet in ons eentje op. Maar we willen in Wijchen nadrukkelijk onze lokale verantwoordelijkheid nemen en ons aandeel leveren. Als we onze mooie gemeente verantwoord willen doorgeven aan volgende generaties, dan moeten we actie ondernemen. En dat willen we samendoen: overheid, inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen.

De komende periode zetten we het (samen) werken aan een duurzaam Wijchen voort. Vooral op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit en afvalreductie willen we stappen zetten. Op deze manier dragen we nu en in de toekomst zorg voor een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving met voldoende milieukwaliteit voor inwoners, gebruikers en bezoekers.

Duurzaamheid is een containerbegrip en op verschillende manieren uitlegbaar. In deze paragraaf gaan we in op wat duurzaamheid voor de gemeente Wijchen betekent en waar we in grote lijnen op inzetten. Aangezien duurzaamheid de programma's overstijgt brengen we op deze plek het totaal zo veel mogelijk in beeld.

1. **Energieneutraal Wijchen (energietransitie)**

Het gebruik van fossiele brandstoffen is een belangrijke oorzaak van klimaatverandering. In 2017-2018 is een Energietransitieplan Wijchen ontwikkeld, als vervolg op het eerdere Klimaatbeleidsplan Wijchen. De energietransitie richt zich op energiebesparing en de opwek van duurzame energie. Voor het onderdeel klimaatadaptatie wordt verwezen naar de Strategische waternota Wijchen. Op 26 oktober 2018 heeft de Raad het "Energieplan op hoofdlijnen, Samen naar een duurzaam Wijchen" vastgesteld. Daarbij is besloten een en ander uit te werken in een programma en projecten en het aantrekken van een programmamanager duurzaamheid.

Wat doet Wijchen al?

- Ontwerp-visie op zonne-energie, samen met gemeente Druten (geharmoniseerd)
- Duurzaamheidsleningen particulieren (opgegaan in de Toekomstbestendig wonen lening);
- Duurzaamheidsleningen sportverenigingen;
- Energiescans voor bedrijven;
- Energieloket Duurzaam Wonen Plus;
- 32 Laadpalen elektrische voertuigen;
- Zonnepanelen Arcus;

Wat gaan we doen?

In de komende jaren gaan we een aantal projecten oppakken, welke langs onderstaande sporen plaats vinden:

- Besparen van energie (in alle sectoren van onze samenleving)
- Aanpassen van het systeem (duurzame aanpassingen in onze directe woon- en werkomgeving en vervoerssystemen)
- Duurzaam opwekken (inzet van energie uit wind, zon en warmte uit diverse bronnen)

Aan onderstaande projecten wordt al gewerkt of worden opgestart:

1. Verduurzaming maatschappelijk vastgoed.
2. Plan van aanpak voor energiemaatregelen bij bedrijven.
3. Handhaving op energie bij bedrijven.
4. Warmtetransitie bedrijventerrein.
5. Duurzaam/Circulair inkopen binnen gemeentelijke organisatie.
6. Realisering aardgasvrije, energie neutrale en circulair gebouwde nieuwbouw.
7. Gemeentelijk warmteplan voor bestaande woningbouw.
8. Energiemaatregelen in Lokale Prestatie Afspraken.
9. Actieplan elektrisch vervoer.
10. Actieplan voor het nemen van energiemaatregelen door particuliere huiseigenaren (inclusief afkoppelen van aardgas).
11. Sportverenigingen verleiden tot het nemen van energiemaatregelen.
12. Acties en campagnes om huiseigenaren te stimuleren tot verduurzaming (bewustwording).
13. Grootschalige zonne-energie mogelijk maken.

14. Faciliteren windenergie binnen de Gedragscode Windenergie Wijchen.
15. Regionale Energie Strategie Arnhem-Nijmegen.
16. Van Afval naar grondstof

2. Circulaire economie

Natuurlijke hulpbronnen zoals fossiele brandstoffen (energie) en grondstoffen zijn uitputbaar. Door recycling en hergebruik wordt onnodige uitputting van natuurlijke hulpbronnen zoveel mogelijk voorkomen. Inzet is het sluiten van kringlopen, waarbij restproducten of -energie opnieuw worden gebruikt. Met name bij inkoop en uitbesteding is het belangrijk om de herbruikbaarheid van een product of restproduct in overweging te nemen. Daarnaast wordt met het Afvalbeleidsplan een bijdrage geleverd aan circulariteit door optimalisatie van de scheiding van herbruikbare afvalstoffen.

Op landelijk en regionaal niveau is afgesproken dat overheden regionale circulaire economie strategieën opstellen, zo mogelijk in combinatie of afstemming met de regionale energie- en klimaatstrategieën. Belangrijke uitgangspunt is dat de initiatieven kansrijk en opschaalbaar zijn en een gezamenlijke inspanning van regio en Rijk noodzakelijk is. Er worden met name afspraken gemaakt over het circulair aanbesteden van gemeentelijke gebouwen en infrastructuur.

Wat doen we al?

In 2018 is het nationaal grondstoffenakkoord mede ondertekend door de gemeente Wijchen. Bedoeling hiervan is om 'circulair inkopen' op te nemen in het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Ook in regionaal verband wordt hard gewerkt aan circulaire economie. In 2018 heeft de regio Arnhem Nijmegen de ABN AMRO CE Award binnengehaald, omdat het bedrijfsleven in de regio zeer actief is.

Wat gaan we doen?

Met het aannemen van de motie "circulair inkopen door gemeente" heeft de Raad het College de opdracht gegeven en onderzoek te doen naar circulair inkopen en dit in te voeren wanneer dit redelijkerwijs mogelijk is. Bij een positieve uitkomst van het onderzoek wordt nog vóór het eind van 2019 in een raadsnota aangegeven hoe circulair inkopen kan worden ingebed in het inkoopbeleid van de gemeente.

Er liggen kansen op het gebied van bouwprojecten. In het iconproject Tussen Kasteel en Wijchens Meer worden in de aanbesteding aan bouwconsortia hoge eisen gesteld voor circulair bouwen. Onderzocht wordt of we spoedig nog een pilot kunnen starten. Ook industriële restwarmte op Bijsterhuizen en Wijchen oost biedt misschien op de langere termijn kansen.

3. Duurzaam waterbeheer (inclusief klimaatadaptatie)

Door klimaatverandering (wateroverlast, droogte, hitte) en bodemdaling zijn de leefomgeving en economie kwetsbaarder geworden voor water. Verder is door een intensiever ruimtegebruik de waterkwaliteit en waterafvoer onder druk komen te staan. Droge voeten en voldoende grond- en oppervlaktewater van goede kwaliteit zijn een voorwaarde voor een prettige en veilige leefomgeving, (natte) natuurwaarden en waterrecreatie.

Om dit in de toekomst te waarborgen is een goede afstemming tussen ruimtelijke functies, ondergrond en watersysteem essentieel. Maar ook een klimaatbestendig beheer van de openbare ruimte (inclusief voorzieningen) en een waterbewuste samenleving. Met het deltaprogramma Rivieren (buitendijks, hoogwaterveiligheid) en het deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie (binnendijks) heeft de rijksoverheid de gemeenten, provincies en waterschappen opgeroepen om in regionaal verband te komen tot een klimaatbestendige leefomgeving.

Wat doen we al?

Sinds 2004 werkt de gemeente Wijchen aan een duurzaam waterbeheer in brede zin. Het gaat om het beheer van riolering, oppervlaktewater en openbare ruimte. Maar ook om waterbestendige ruimtelijke ontwikkelingen, natte natuur en het versterken van de belevingswaarde van water. Inmiddels is in 2018 de Strategische waternota uit 2004 geactualiseerd en aangepast en nieuwe vraagstukken en ontwikkelingen, zoals klimaatadaptatie.

Wat gaan we doen?

Uitvoering geven aan de Strategische waternota 2019-2028, zoals november 2018 door de Raad vastgesteld. Over de realisatie van de waternota wordt jaarlijks gerapporteerd. In de nota staan de volgende onderwerpen centraal:

- Klimaatbestendigheid: we willen anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering (droogte, wateroverlast, hitte) door de leefomgeving klimaatbestendig en water robuust in te richten. Met name bij het beheer van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen en bij ruimtelijke ontwikkelingen.

We zoeken de regionale samenwerking op wanneer dit een schaalvoordeel oplevert of wanneer een opgave om een bovenlokale aanpak vraagt. Hiertoe nemen we deel aan het regioproces RAS (regionale adaptatiestrategie). Verder vergroten we het inzicht in het watersysteem door onderzoek en door monitoring van het watersysteem en de beleving daarvan.

- Schoon en mooi water: we streven naar schoon en (ecologisch) gezond water als basis voor drinkwater, woonkwaliteit, natuur en recreatie. We beperken emissies van verontreinigingen en verbeteren zo mogelijk de kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater. Ook versterken we de beleefbaarheid van water, door waterhuishoudkundige structuren herkenbaar en beleefbaar te maken.
- Burgerparticipatie: we moedigen de zelfwerkzaamheid van de samenleving aan en stimuleren het waterbewustzijn (particulier terrein). Met de campagne en website 'Ons groene gezicht' bieden we de samenleving een platform om ideeën en informatie te delen. Maar ook op andere manieren willen we de watercommunicatie intensiveren.

4. Milieukwaliteit van de leefomgeving

De gemeente wil zorgvuldig omgaan met de leefomgeving van haar inwoners. En beoogt een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving met voldoende milieukwaliteit en aanvaardbare risico's. Een omgeving waar bovendien verstandig wordt omgegaan met hulpbronnen en biodiversiteit. Het is bekend dat door intensiever ruimtegebruik, bijvoorbeeld door wonen, verkeer en bedrijvigheid, de milieudruk toeneemt. Ook de gemeentelijke bedrijfsvoering draagt bij aan de milieulast.

De gemeente streeft naar behoud en zo mogelijk verbetering van de bestaande goede milieukwaliteit. En zoekt hierbij naar een goede balans tussen milieuwinst, economische voordelen en sociale verbetering. We benutten de synergie (wisselwerking) tussen de verschillende milieuthema's, waarbij de aanpak van een milieuthema ook een positieve bijdrage levert aan een ander milieuthema. Niet onbelangrijk is de kracht van de samenleving, gezien de vele initiatieven en het enthousiasme van inwoners. Milieucommunicatie is daarom een belangrijke pijler binnen het milieubeleid.

Wat doen we al?

Al geruime tijd wordt elke 4 jaar een milieubeleidsplan opgesteld als parapluplan voor alle sectorale milieuthema's. Het milieubeleidsplan geeft een milieu brede duurzaamheidsvisie om meer toekomstbestendig met de milieukwaliteit van de leefomgeving om te gaan. Dit maken we concreet in sectorale milieuplannen, zoals het energie transitieplan, de strategische waternota en het afvalbeleidsplan. Hiermee beschermen of verbeteren we de milieukwaliteit op onderdelen. Daarnaast is het

milieubeleid richtinggevend voor ruimtelijke gebruiksmogelijkheden (zoals ruimtelijke plannen) en uitvoeringsgerichte taken (zoals beheer gebouwen en openbare ruimte).

November 2018 is het Milieubeleidsplan 2018-2021 "Onderweg naar een duurzaam Wijchen" door de Raad vastgesteld. Hiermee is het milieubeleidsplan van de voorgaande periode aangepast aan nieuwe opgaven en ontwikkelingen. De komende periode richt het milieubeleid zich vooral op klimaatverandering, circulariteit en burgerparticipatie.

Speerpunten van het milieubeleid zijn:

- Energietransitie
- Klimaatadaptatie
- Milieubewustzijn & communicatie
- Afvalreductie en hergebruik

Daarnaast verwachten we dat het thema Bodem de komende jaren meer actueel wordt als gevolg van de Omgevingswet. We verwachten dat het nu sectorale thema zich door ontwikkelt tot een integraal thema, waarin ook andere bodem gerelateerde thema's zijn verweven zoals bodemenergiesystemen. Ook zal de rolverdeling tussen provincie en gemeente veranderen, waardoor meer bodemtaken bij de gemeente terecht komen.

Wat gaan we doen?

Uitvoering geven aan het Milieubeleidsplan 2018-2021. Hierin staan de volgende onderwerpen centraal. Over de realisatie van het milieubeleidsplan wordt jaarlijks gerapporteerd.

- Milieukwaliteit leefomgeving: we willen komen tot een meer gebiedsgerichte aanpak van milieukwaliteit, waarbij de milieukwaliteit en gebiedskwaliteit elkaar versterken. Ook willen we meer aandacht besteden aan de maatschappelijke effecten (feitelijke milieukwaliteit) en de beleving van milieukwaliteit door de samenleving. We gaan een gebiedsgerichte visie opstellen en een monitoringplan voor milieueffecten.
- Milieubewustzijn: we willen de samenleving inspireren en handreikingen bieden om duurzaam (in brede zin) te wonen, werken en recreëren in Wijchen. Met de campagne en website 'Ons groene gezicht' bieden we de samenleving een platform om ideeën en informatie te delen. Maar ook op andere manieren willen we de milieucommunicatie intensiveren.

5. Toekomstbestendig wonen

Sinds het einde van de crisis is de vraag naar woningen sterk toegenomen. Er zijn meer woningen nodig van goede kwaliteit, op de juiste locatie en passend bij de financiële mogelijkheden en wensen van bewoners. Daarom moeten we de komende periode extra aandacht besteden aan het vergroten en versnellen van de bouwproductie.

Naast het bijbouwen is het goed benutten en transformeren van de bestaande woningvoorraad belangrijk (doorstroming en meer flexibiliteit) en moet er aandacht zijn voor betaalbaarheid en duurzaamheid. Ook de relatie met het blijven garanderen van de mobiliteit (weg en openbaar vervoer) is van groot belang. Hierbij moet oog zijn voor enkele specifieke aandachtsgroepen. Deze zijn (niet uitputtend) statushouders, studenten, ouderen, spoedzoekers en personen met verward gedrag (GGZ-problematiek). Er is een grote beweging in de samenleving naar langer thuis wonen en extramuralisering. Deze vraagstukken markeren de veranderende vraag op de woningmarkt en de antwoorden die daarop nodig zijn. De relatie tussen de ontwikkelingen op de woningmarkt en de klimaat- en energietransitie is evident.

Wat doen we al?

Wijchen vergrijst. Het belang van langer zelfstandig wonen in de huidige woning (koop en huur) neemt toe. We stimuleren en faciliteren inwoners om zelf ruim op tijd aan de slag te gaan en de woning toekomstbestendig te houden of te maken. Het project Bewust wonen is daar een voorbeeld van; comfort en veiligheid staan hierbij voorop.

Soms is blijven wonen in de huidige woning niet mogelijk of wenselijk. Dit kan te maken hebben met de fysieke woning of de woonomgeving, die niet (meer) passend is bij de ondersteuningsvraag van de bewoner. We streven naar een diversiteit aan passende woningen en in diverse settingen. Hierbij is zorg geboden in de woonsetting of is dichtbij beschikbaar. We streven naar een goed op elkaar afgestemd aanbod van welzijn en zorg. Overige instrumenten die we al inzetten zijn:

- Inzetten op kwalitatieve woningbouwontwikkelingen, dus aansluitend aan de toekomstige woningbehoefte inzet op woningen geschikt voor bovenstaande doelgroepen;
- Toekomstbestendig wonen lening (opvolger van Blijverslening en Verzilverlening);
- Starterslening;
- Onderzoek naar mogelijkheden om aanbod jongerenhuisvesting te vergroten.

Wat gaan we doen?

- We gaan het gebruik van de leningen monitoren en desgewenst komen we met verbetervoorstellen.

Paragraaf 3: Lokale heffingen

Inleiding

In artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is geregeld dat de paragraaf lokale heffingen een verplicht onderdeel is van de begroting. Deze paragraaf moet volgens artikel 10 van het BBV ten minste de volgende onderdelen bevatten:

- De geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven van de heffingen, die ten hoogste kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid.

We beschrijven allereerst de algemene kaders en beleidsuitgangspunten. Vervolgens gaan we in op de heffingen van leges. Daarbij besteden we aandacht aan de kostenopbouw en de kostendekkendheid. Daarnaast geven we aan welke belastingen we in Wijchen heffen. Per belastingsoort schetsen we de kaders en gaan we in op de tariefsopbouw en de grondslag voor de belastingheffing en de totaal begrote (netto)opbrengst per belasting. We gaan ook in op ons kwijscheldingsbeleid. Tot slot van deze paragraaf nemen we voorbeeldaanslagen lokale heffingen op voor een meerpersoonshuishouden zonder honden, om zo een vergelijking te kunnen maken van de tariefontwikkelingen voor de individuele huishoudens.

Algemeen

De bevoegdheid tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting berust bij de raad. Een dergelijk besluit wordt genomen door het vaststellen, wijzigen of intrekken van een daartoe bestemde verordening. Het belastinggebied van een gemeente is begrensd. De Gemeentewet bepaalt limitatief welke belastingen een gemeente mag heffen. Daarnaast kan bij wet aan de gemeente de bevoegdheid worden toegekend om een bepaalde belasting te heffen. Een voorbeeld hiervan vormt de afvalstoffenheffing die zijn wettelijke grondslag vindt in de Wet Milieubeheer. Wijchen werkt samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen en Berg- en Dal op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Met een centrumgemeente-constructie in de zin van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) zijn de bevoegdheden op het gebied van de uitvoering overgedragen aan de gemeente Beuningen. Het Belastingkantoor Beuningen verricht zijn werkzaamheden onder de naam Munitax.

Welke belastingen en rechten worden in de gemeente Wijchen geheven?

De heffingsambtenaar legt belastingen dwingend op zonder dat daar een aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat.

Rechten worden geheven op basis van artikel 229 van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer. Tegenover deze heffingen staat wel een aanwijsbare tegenprestatie. Bovendien mag het totaal van de verwachte inkomsten uit rechten het totaal van de verwachte uitgaven niet overschrijden.

De gemeente Wijchen heft de onderstaande belastingen en rechten:

- leges (artikel 229 Gemeentewet);
- marktgelden (artikel 229 Gemeentewet);
- onroerende zaakbelastingen (artikel 220 tot en met artikel 220i Gemeentewet);
- toeristenbelasting (artikel 224 Gemeentewet);
- hondenbelasting (artikel 226 Gemeentewet);
- rioolheffing (artikel 228a Gemeentewet);
- reinigingsheffing (artikel 15:33 Wet milieubeheer);
- reclamebelasting (artikel 227 Gemeentewet);
- precariobelasting (artikel 228 Gemeentewet).

Ontwikkelingen 2020

• **Verwachting marktontwikkeling**

Uit de analyse van de marktcijfers voor gemeenten blijkt dat voor het overgrote deel van de woningen voor belastingjaar 2020 (waardepeildatum 01-01-2019) weer sprake zal zijn van een positieve marktontwikkeling. De verwachting is dat deze marktontwikkeling wel gevolgen heeft voor het aantal ingediende bezwaarschriften tegen de vastgestelde WOZ Waarde. Dit verwachten wij op basis van eerdere ervaringen bij stijgende WOZ waarden.

• **Taxeren op BAG-oppervlakte**

Vanaf 2022 dient volgens de waarderingskamer de WOZ-waarde getaxeerd te worden met de BAG-oppervlakte. Dit betekent hergebruik van een bekend gegeven en daarmee verwacht de waarderingskamer verbetering van efficiëntie in het werkproces. Het betekent ook een ander werkproces. De WOZ wordt voor een belangrijk objectkenmerk afhankelijk van de basisregistratie BAG en wordt een afnemer van dit gegeven uit de BAG. Het risico dat Munitax ziet is dat veel oppervlaktes in de BAG ooit afgeleid zijn uit de inhoudsmaten uit de WOZ-registratie. In een conversieslag zijn daar vervolgens m² van gemaakt. Dit is voor een taxatie voor de WOZ niet voldoende nauwkeurig. Ook de controlerende instantie, Waarderingskamer, vereist een uitgebreide steekproef met analyse voordat de BAG-oppervlakte in de waardering mag worden gebruikt. Dit betekent dat de gemeentelijke BAG-administratie op dit onderdeel (volledig) herzien moet worden. Onderstaande planning gaat er wel van uit dat deelnemende gemeenten gelijktijdig met elkaar werken en dat er geen gemeenten voor of achter lopen. Voorwaarde is dan dat er voldoende capaciteit beschikbaar is. Het is van belang dat alle gemeenten gelijktijdig het project afronden om in 2021 te kunnen schaduwdraaien.

Globaal ziet de planning er zo uit:

- 2020: BAG-oppervlakte is bekend, schaduwdraaien naast de huidige systematiek;
- 2021: Taxeren voor belastingjaar 2022;
- 2022: WOZ-waarde op basis van BAG-oppervlakte.

Lokale Heffingen

De lokale heffingen zijn gebaseerd op de gewenste opbrengsten, die in de voorliggende begroting en dus in deze paragraaf zijn opgenomen. Bij het vaststellen van de belastingverordeningen worden de grondslagen nogmaals herijkt. Daardoor kan het zijn dat de tarieven in de verordening afwijken van de hier berekende tarieven. Alleen de tarieven die in de verordeningen staan, zijn geldig.

• **Onroerende zaakbelastingen**

De grondslag voor de onroerende zaakbelasting is de WOZ-waarde. De tarieven voor 2020 zijn:

Tabel 5: ontwikkeling van de tarieven OZB (inclusief correctie n.a.v. waardestijging)

Soort OZB	Tarief 2019 (% van de WOZ- waarde)	Tarief 2020 (% van de WOZ- waarde)	Gewenste opbrengst 2020 (netto x € 1.000)
Woning eigenaar	0,1187%	0,1240%	5.808
Niet-woning eigenaar	0,2188%	0,2404%	2.002
Niet-woning gebruiker	0,1703%	0,1873%	1.387
Totaal			9.197

De basis voor de meerjarenraming OZB is het jaar 2019. De opbrengsten OZB worden jaarlijks gecorrigeerd voor de verwachte prijscompensatie. We gaan daarbij uit van dezelfde percentages als die we in de kostenontwikkeling opnemen. Daarnaast wordt rekening gehouden met een verwachte toename van het aantal woningen als gevolg van nieuwbouw en wordt bij de bepaling van de tarieven rekening gehouden met de waardeontwikkeling van onroerende zaken (WOZ). Voor 2019 is die waardeontwikkeling voorlopig ingeschat op afgerond 7%. Mocht in december 2019 dit percentage gewijzigd zijn, wanneer de tarieven voor 2020 definitief worden vastgesteld, dan zullen daar ook de tarieven voor 2020 op worden aangepast.

Naast de reguliere prijscompensatie van 1,5% is voor 2020 een extra OZB verhoging meegenomen van 10%. Dit teneinde het beoogde ambitieniveau te kunnen realiseren en de daarmee samenhangende verplichte sluitende (meerjaren)begroting te kunnen overleggen. In onderstaande tabel wordt het meerjarenperspectief weergegeven van de gewenste inkomsten OZB.

Tabel 6: ontwikkeling van de opbrengsten OZB

x € 1.000	%	2020	2021	2022	2023
Totaal Begroting 2019		8.265	8.414	8.574	8.659
Mutatie Perspectiefnota 2019		-49	-58	-76	-8
Actuele begroting 2019		8.216	8.356	8.498	8.651
Basis (raming opbrengst 2019)		8.201	8.201	8.201	8.201
Nieuwbouw/woningtoename	0,6%	37	75	113	151
Extra verhoging 2020	10,0%	836	836	836	836
Index 2020	1,5%	123	123	123	123
Index 2021	1,7%		156	156	156
Index 2022	1,7%			160	160
Index 2023	1,8%				173
Totaal Begroting 2020		9.197	9.391	9.589	9.800
Mutatie t.o.v. begroting 2019		981	1.035	1.091	1.149

• Reinigingsheffingen

Reinigingsheffing

Wij hebben nog steeds het motto "de vervuiler betaalt" hoog in het vaandel en willen dit verder verankeren in 2020. De wereld van afvalverwerking is constant in beweging.

Deze begroting is samengesteld op basis van het bestaande beleid, met vertaling van de eerder genomen besluiten. Concreet betreft het een volledig jaar Diftar, met

zomerinzameling GFT. Daarnaast is rekening gehouden met de uitrol van de GFT-cocons bij de hoogbouw en de aangepaste papierroutes zoals die in 2019 zijn geïmplementeerd. Ook is rekening gehouden met (geschatte) indexeringen en tariefsverhogingen van onze leveranciers evenals de areaalwijzigingen en de wijzigingen in het aanbodgedrag van onze burgers.

We hebben geen rekening gehouden met beleidswijzigingen. Zoals bijvoorbeeld de wijziging op de inzamelfrequentie van het restafval, nieuwe vrijwilligersvergoedingen voor het oud papier, nieuwe financieringsstructuur van het Plastic+ afval en de implementatie van de luierinzameling.

De reinigingsheffingen zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid, waarbij de voor compensatie in aanmerking komende btw wordt meegerekend in het tarief conform artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet en artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De middelen die gegenereerd worden uit de reinigingsheffingen zijn derhalve niet vrij aanwendbaar maar dienen ter dekking van kosten voor afvalinzameling en verwerking.

Bij diftar bestaat de tariefstelling uit een variabel en een vast gedeelte. De hoogte van het variabele gedeelte wordt bepaald door het aantal aanbiedingen van de container voor restafval (of aantal inworpen in de verzamelcontainer) en de omvang van deze container. De inkomsten die de gemeente met het variabele tarief genereert, zijn ongeveer gelijk aan de inzamel- en verwerkingskosten van het restafval. Met het vaste tarief worden de algemene kosten van het taakveld afval, de kosten van de overige afvalstromen en de toe te rekenen kosten van andere taakvelden, zoals beschreven in deze paragraaf gedekt.

Het variabele tarief wordt bepaald door de variabele kosten (inzameling en verwerking restafval) te delen door het te verwachten aantal aanbiedingen. Er bestaan hierbij drie mogelijkheden: 240 liter container, 140 liter container en 50 liter zak (ondergrondse verzamelcontainer). Naar verhouding is bij elk van de drie mogelijkheden het tarief gelijk. D.w.z. per aanbieding betaald iemand met een 240 liter minicontainer ca. 1,7 keer zoveel als iemand met een 140 liter minicontainer (240 liter/140 liter). Als gevolg van de uitrol van de GFT-cocons bij de hoogbouwcomplexen is de tariefcorrectie op de afvalzak, wegens het niet kunnen scheiden van het GFT afval, afgeschaft.

Tabel 7: tariefstelling Reinigingsheffingen 2020 i.r.t. 2019

Jaartal	Minicontainer 240 liter		Minicontainer 140 liter		Afvalzak (50 liter)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Vast tarief	160	185	160	185	160	185
Variabel tarief	6,61	7,96	3,85	4,64	1,13	1,66
Woonzorgcomplex					54,24	79,68
Incidentele lastenverlichting	-24	0	-24	0	-24	0

Tabel 8: Grondslag tariefstelling (x€ 1000):

	Begroet 2020
Taakveld 7.3 Afval: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	4.276
Taakveld 7.3 Afval: Directe inkomsten excl. BTW	-773
Bruto kosten taakveld(en) vóór inzet reserves	3.503
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	-69
Netto kosten taakveld(en)	3.435
Toe te rekenen kosten:	

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding afvalstoffenheffing	198
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Schoonhouden wegen 1/3 deel van de integrale kosten	69
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Zwerfafval 1/3 deel van de integrale kosten	46
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	68
Toe te rekenen BTW op de directe kosten en opbrengsten	592
Totale kosten	4.408
Opbrengst heffingen	4.408
Dekkingspercentage vóór inzet reserves	98,5%
Dekkingspercentage na inzet reserves	100,0%

- **Rioolheffing**

De rioolheffing dient als dekking van de kosten van aanleg, vervanging, beheer en instandhouding van het rioleringsstelsel binnen de gemeente. De gemeente Wijchen int rioolheffing van zowel de eigenaar als van de gebruiker van objecten die direct of indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering. De heffingsmaatstaf is de WOZ-waarde. Voor de rioolheffing geldt als uitgangspunt dat de opbrengst van de rioolheffing 100% van de kosten dekt. Daarbij wordt, conform art. 28a derde lid Gemeentewet, in het tarief de voor compensatie in aanmerking komende Btw meegerekend. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de kosten voortvloeiend uit en gerelateerd aan het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Tabel 9: ontwikkeling van de tarieven rioolrecht

Soort Rioolheffing	Tarief 2019 (% van de WOZ-waarde)	Tarief 2020 * (% van de WOZ-waarde)
Woning eigenaar	0,0450%	0,0428%
Woning gebruiker	0,0274%	0,0234%
Niet-woning eigenaar	0,0814%	0,0825%
Niet-woning gebruiker	0,0479%	0,0436%

* Betreft voorlopige tarieven. Deze kunnen nog wijziging ondergaan als gevolg van mutaties in de WOZ-waarden. Bij de vaststelling van de belastingverordeningen in december 2019, zullen de tarieven aan de hand van de als dan bekende WOZ-waarden definitief worden vastgesteld.

Tabel 10 Kosten en opbrengsten rioolheffing (bedragen x € 1.000)

Soort rioolheffing	Kostentoedeling 2020 *		Heffings-opbrengst 2020 (netto)	
Woning eigenaar	€ 2.002	49,3%	€ 2.002	49,3%
Woning gebruiker	€ 1.072	26,4%	€ 1.072	26,4%
Niet-woning eigenaar	€ 656	16,2%	€ 656	16,2%
Niet-woning gebruiker	€ 328	8,1%	€ 328	8,1%
Totaal kosten in de heffing te betrekken	€ 4.058		€ 4.058	
Dekkingsgraad			100%	

* Inclusief toerekenbare btw-componenten en kwijtschelding.

De af te dekken kosten, inclusief toegerekende compensabele Btw, bedragen € 4.058k. De gewenste opbrengst zit, uitgaande van de berekende tarieven voor 2020, op dat zelfde bedrag, zodat de dekkingsgraad 100% is. Daarbij is ook rekening gehouden met een inschatting van oninbare heffing en verminderingen, die ook binnen het tarief afgedekt mogen worden.

In de berekening van de kostenverdeling naar categorie is geen rekening gehouden met een extra storting van € 2 mln. in de "Voorziening rationeel rioolbeheer" om

toekomstige uitgaven te dekken. Deze storting maakt wel onderdeel uit van de kosten van het taakveld riolering en zou dus in de heffing betrokken mogen worden. Om de heffing echter stabiel te houden is deze in de structurele verdeling niet meegenomen.

Onder de eigenaarsheffingen valt het zogenaamde rioolaansluitrecht, waarmee de kosten van de initiële aanleg, vervanging en groot onderhoud worden afgedekt. Met de gebruikersheffingen dekken we het rioolafvoerrecht waarmee de overige kosten gerelateerd aan ons rioleringsstelsel worden afgedekt. Gemengde kosten worden naar rato toegerekend.

Tabel 11: Grondslag tariefstelling x € 1000:

	Begroot 2020
Taakveld 7.2 Riolering: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	5.245
Taakveld 7.2 Riolering: Af: extra storting in Voorziening Rationeel rioolbeheer	-2.000
Taakveld 7.2 Riolering: Directe inkomsten excl. BTW	-10
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	-1
Netto kosten taakveld(en)	3.234
Toe te rekenen kosten:	
Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer: 1/3 deel kosten van schoonhouden wegen	69
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: Kwijtschelding rioolheffing	40
Taakveld 0.4 Overhead: Kosten inclusief (omslag-)rente	256
Toe te rekenen BTW op de directe kosten en opbrengsten	459
Totale kosten	4.058
Opbrengst heffingen	4.058
Dekkingspercentage	100%

• Hondenbelasting

De opbrengsten uit het heffen van hondenbelasting worden als een algemeen dekkingsmiddel gezien en mogen dus vrijelijk worden besteed. In de gemeente Wijchen worden, net als in vrijwel alle gemeenten, deze belastingopbrengsten ingezet ter voorkoming van hondenoverlast. De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend. Door een combinatie van verwachte lagere kosten en een toename van het aantal honden, dalen de tarieven en ontwikkelen deze zich als volgt:

Tabel 12: ontwikkeling van de tarieven hondenbelasting

Aantal honden	2019 €	2020 €
Eerste hond	88,15	75,70
Tweede en volgende hond	162,00	139,10
Kennel	380,75	326,95

Hoewel de hoogte van de hondenbelasting in Wijchen niet wettelijk beperkt is door de gemaakte kosten, kiest Wijchen wel voor deze systematiek. Voor de bepaling van de hoogte van de hondenbelasting is de toerekening in tabel 13 toegelicht. De kosten die ten grondslag liggen aan de heffing zijn als volgt opgebouwd:

Tabel 13: Grondslag tariefstelling x € 1000:

	Begroot 2020
Taakveld 5.7 Openbaar groen en recreatie: Directe kosten Hup, inclusief (omslag)rente excl. BTW	205
Taakveld 0.64 Belastingen overig: Directe kosten, inclusief (omslag)rente excl. BTW	49
Taakveld 0.10 Mutaties reserves: Afdekking vanuit reserves	-33

Netto kosten taakveld(en)	221
Toe te rekenen kosten:	
Taakveld 0.4 Overhead: Overhead inclusief (omslag-)rente	81
Toe te rekenen BTW op de kosten	29
Totale kosten	331
Opbrengst heffingen	331
Dekkingspercentage	100%

• Toeristenbelasting

Tarieven 2020.

De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Heffing van toeristenbelasting geschiedt op basis van aangifte. Voor 2020 verhogen we het tarief met het indexpercentage conform de laatst bekende gemeentefondscirculaire voor aanvang van het belastingjaar. De opbrengst 2020 wordt geraamd op € 49k.

We verlenen een vrijstelling voor overnachtingen van scouts die op een scoutingsterrein overnachten. Het afgeronde tarief wordt in rekening gebracht, conform raadsbesluit 13 AZ 267.

Tarieven 2021.

Ten einde het in deze programmabegroting opgenomen ambitieniveau te kunnen realiseren, wordt voorgesteld om de tarieven ingaande 2021 conform onderstaande tabel te verhogen. Om ondernemers de gelegenheid te geven te anticiperen op deze tariefverhogingen, wordt dit ruim van tevoren worden vastgesteld en medegedeeld. Naar verwachting zal door deze verhoging de gemeente Wijchen vanaf 2021 een structureel bedrag van € 75k aan extra inkomsten kunnen genereren.

Tabel 14: ontwikkeling van de tarieven toeristenbelasting

	2020	2020	2021	2021
	onaferond	afgerond	onaferond	afgerond
Tarief per overnachting	0,74	0,75	2,00	2,00
Tarief per overnachting op vaste standplaats	0,47	0,45	1,00	1,00

• Reclamebelasting

De reclamebelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Een gebruiker van een pand binnen een door de Raad vastgesteld gebied is deze belasting verschuldigd als hij een reclame-uiting op zijn pand voert. In 2020 heffen we reclamebelasting voor een drietal zones. Dit zijn: Wijchen Centrum, Bedrijventerrein Wijchen-Oost en Bedrijventerrein Bijsterhuizen. Het tarief voor Wijchen Centrum is een percentage van de WOZ-waarde van het pand. Voor de overige zones is ook de WOZ-waarde van het pand als grondslag gekozen, maar zijn de tarieven gestaffeld. De tarieven 2020 worden in overleg met de 3 stichtingen bepaald en vastgesteld bij de belastingverordeningen in december 2019.

Tabel 15: ontwikkeling tarieven reclamebelasting Wijchen Centrum

	2019	2020*
Minimum bedrag per WOZ-object	320,00	320,00
Drempelbedrag WOZ-waarde	136.000	136.000
Tarief per € 1.000 WOZ-waarde boven drempelbedrag	2,35	2,35
Maximumbedrag per WOZ-object	931,00	931,00
Gewenste opbrengst in €	123.000	123.000

Tabel 16: ontwikkeling tarieven Bedrijventerrein Bijsterhuizen

WOZ-waarde van:	Tot	2019	2020*
€ 0,00	€ 105.000,00	130,00	130,00
€ 105.001,00	€ 262.000,00	265,00	265,00
€ 262.001,00	€ 524.000,00	420,00	420,00
€ 524.001,00	€ 1.048.000,00	950,00	950,00
€ 1.048.001,00	€ 2.097.000,00	1.315,00	1.315,00
€ 2.097.001,00	€ 3.145.000,00	1.575,00	1.575,00
€ 3.145.001,00	€ 4.193.000,00	2.100,00	2.100,00
€ 4.193.001,00	€ 5.241.000,00	2.625,00	2.625,00
€ 5.241.001,00	€ 10.483.000,00	3.675,00	3.675,00
Meer dan € 10.483.000,00	-----	4.200,00	4.200,00

Tabel 17: ontwikkeling tarieven bedrijventerrein Wijchen-Oost

WOZ-waarde van:	Tot	2019	2020*
€ 0,00	€ 105.000,00	135,00	135,00
€ 105.001,00	€ 210.000,00	185,00	185,00
€ 210.001,00	€ 315.000,00	265,00	265,00
€ 315.001,00	€ 524.000,00	425,00	425,00
€ 524.001,00	€ 787.000,00	570,00	570,00
€ 787.001,00	€ 1.049.000,00	745,00	745,00
€ 1.049.001,00	€ 1.572.000,00	955,00	955,00
€ 1.572.001,00	€ 2.097.000,00	1.275,00	1.275,00
€ 2.097.001,00	€ 3.146.000,00	1.590,00	1.590,00
Meer dan € 3.146.000,00	-----	1.975,00	1.975,00

* Nog te bepalen in overleg met de betreffende stichtingen

• Marktgelden

De tarieven zijn verhoogd met een prijsindex van 1,50%, Dit is hetzelfde percentage als die we in de kostenontwikkeling hebben opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de mate van kostendekkendheid van de marktgelden.

Tabel 18: marktgelden

Marktgelden x € 1,-	2019	2020
Vaste standplaatsen per strekkende meter per kwartaal	21,60	21,90
Vermeerdering luifel bij standplaats	2,15	2,20
Vermeerdering auto/cabine	9,80	9,95
Vermeerdering per marktdag voor promotiedoeleinden	3,80	3,85
Dag- en standwerkersplaatsen per marktdag	12,50	12,70
Elektriciteit per marktdag per aansluiting dag- en standwerkersplaats	3,80	3,85

• Precariobelasting

De precariobelasting wordt geheven van degene die, al dan niet met vergunning of na een melding, het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft of diens opvolger, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn. De tarieven zijn verhoogd met een prijsindex van 1,50%. Dit is hetzelfde percentage als die we in de kostenontwikkeling hebben opgenomen.

• Leges

In onderstaande tabel geven we per hoofdstuk van de legestabel de begrote kosten en opbrengsten weer. Hieruit blijkt dat er per titel geen overdekking bestaat op de leges. In het overzicht zijn naast de directe kosten op de verschillende onderdelen de overheadkosten toegerekend op basis van een vaste opslag per fte. De personeelskosten zijn per taakveld begroot. Vervolgens is het aantal begrote uren

per hoofdstuk de basis voor onderverdeling van personeel inclusief overhead naar de hoofdstukken. We streven naar 100% kostendekkend, maar zijn hierin beperkt door de gemaximeerde legestarieven vanuit het Rijk. Zie in de volgende tabel de mate van kostendekkendheid.

Tabel 19: Legestabel

Overzicht kosten en opbrengsten Leges per hoofdstuk	Kosten (x € 1.000)	Opbrengsten (x € 1.000)
Titel 1 Algemene dienstverlening	944	457
Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand	46	74
Hoofdstuk 2 Reisdocumenten	362	63
Hoofdstuk 3 Rijbewijzen	272	195
Hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	54	47
Hoofdstuk 5 Verstrekkingen uit het Kiezersregister	0	0
Hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens	0	0
Hoofdstuk 7 Bestuursstukken	0	0
Hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie	56	0
Hoofdstuk 9 Overige publiekszaken	60	47
Hoofdstuk 10 Gemeentearchief	0	0
Hoofdstuk 11 Huisvestingswet	0	0
Hoofdstuk 12 Leegstandwet	29	0
Hoofdstuk 13 Gemeentegarantie	0	0
Hoofdstuk 14 Marktstandplaatsen	65	24
Hoofdstuk 15 Winkeltijdenwet	0	1
Hoofdstuk 16 Kansspelen	0	3
Hoofdstuk 17 Telecommunicatie	0	1
Hoofdstuk 18 Verkeer en vervoer	0	1
Hoofdstuk 19 Diversen		
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	968	813
Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen		
Hoofdstuk 2 Verzoek om vooroverleg / verzoek om intake	8	7
Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning - bouwvergunningen	667	731
Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning - welstandstoezicht	49	40
Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning - archeologie	10	0
Hoofdstuk 4 Verhoging	0	0
Hoofdstuk 5 Teruggaaf	0	0
Hoofdstuk 6 Intrekking omgevingsvergunning	0	0
Hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning a.g.v. wijziging project	47	7
Hoofdstuk 8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	187	28
Hoofdstuk 9 Sloopmelding	0	0
Hoofdstuk 10 In deze titel niet genoemde beschikking	0	0
Titel 3 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	168	4
Hoofdstuk 1 Horeca	80	0
Hoofdstuk 2 Evenement of standplaats	80	0
Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijf	0	0
Hoofdstuk 4 Splitsingsvergunning woonruimte	0	0
Hoofdstuk 5 Leefmilieuverordening	0	0
Hoofdstuk 6 Brandbeveiligingsverordening	5	0
Hoofdstuk 7 Kinderopvang	4	4
Hoofdstuk 8 Diversen	0	0
Hoofdstuk 9 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	0	0

Overzicht van de geraamde inkomsten.

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de begrote inkomsten gemeentelijke heffingen.

Tabel 20: Overzicht geraamde netto inkomsten (x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023
Onroerende zaakbelastingen	8.103	9.197	9.391	9.589	9.800
Toeristenbelasting	49	49	125	125	125
Hondenbelasting	380	331	343	351	357
Rioolheffing	4.028	4.058	4.136	4.245	4.318
Leges bouwvergunningen	725	738	707	707	375
Marktgelden	24	24	24	24	24
Reinigingsheffing	3.646	4.408	4.561	4.671	4.784
Precariobelasting	24	24	24	24	24
Reclamebelasting	346	346	346	346	346
Totale opbrengst	17.326	19.175	19.657	20.082	20.153

Lokale lastendruk

Op basis van de voorgestelde tarieven kan een vergelijking worden gemaakt tussen de lokale lastendruk voor woningen in 2020 ten opzichte van 2019. De belastingsoorten OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden) zijn in dit overzicht meegenomen. Bij deze vergelijking wordt uitgegaan van onroerende zaken met een WOZ-waarde van respectievelijk € 200k, € 300k, € 400k, en € 500k (prijspeil 2019). De voorbeeldaanslagen 2020 zijn berekend op basis van een woningwaarde van 2019, gecorrigeerd voor de waardedaling per waarde-categorie. Hierdoor zijn de gevolgen voor de Wijchense huishoudens beter vergelijkbaar.

Voorbeeldaanslagen:

Hieronder treft u de voorbeeldaanslagen aan, waarbij we de totale woonlasten berekenen voor een meerpersoonshuishouden, uitgaande van de in de tabel genoemde WOZ-waarden. Voor de afvaltarieven is rekening gehouden een aanbiedfrequentie van 35%.

Tabel 21: Voorbeeldaanslagen

Aanslag gemeentelijke belastingen	2019	Aanslag gemeentelijke belastingen	2020
<i>WOZ-waarde</i>	<i>200.000</i>	<i>WOZ-waarde</i>	<i>214.000</i>
OZB – eigendom	237,40	OZB – eigendom	265,44
Rioolrecht eigendom	90,00	Rioolrecht eigendom	89,97
Rioolrecht gebruik	54,80	Rioolrecht gebruik	49,61
Afvalstoffenheffing meerpersoons	220,15	Afvalstoffenheffing meerpersoons	257,44
Structurele lastendruk 2019	602,35	Structurele lastendruk 2020	662,46
Eenmalige lastenverlichting	24,00	Eenmalige lastenverlichting	0,00
Totaal 2019	578,35	Totaal 2020	662,46
<i>Aanslag gemeentelijke belastingen</i>		<i>Aanslag gemeentelijke belastingen</i>	
<i>WOZ-waarde</i>	<i>300.000</i>	<i>WOZ-waarde</i>	<i>321.000</i>
OZB – eigendom	356,10	OZB – eigendom	398,16
Rioolrecht eigendom	135,00	Rioolrecht eigendom	134,95
Rioolrecht gebruik	82,20	Rioolrecht gebruik	74,42
Afvalstoffenheffing meerpersoons	220,15	Afvalstoffenheffing meerpersoons	257,44
Structurele lastendruk 2019	793,45	Structurele lastendruk 2020	864,97
Eenmalige lastenverlichting	24,00	Eenmalige lastenverlichting	0,00
Totaal 2019	769,45	Totaal 2020	864,97
<i>Aanslag gemeentelijke belastingen</i>		<i>Aanslag gemeentelijke belastingen</i>	
<i>WOZ-waarde</i>	<i>400.000</i>	<i>WOZ-waarde</i>	<i>428.000</i>
OZB – eigendom	474,80	OZB – eigendom	530,88
Rioolrecht eigendom	180,00	Rioolrecht eigendom	179,93
Rioolrecht gebruik	109,60	Rioolrecht gebruik	99,22
Afvalstoffenheffing meerpersoons	220,15	Afvalstoffenheffing meerpersoons	257,44
Structurele lastendruk 2019	984,55	Structurele lastendruk 2020	1.067,47
Eenmalige lastenverlichting	24,00	Eenmalige lastenverlichting	0,00
Totaal 2019	960,55	Totaal 2020	1.067,47
<i>Aanslag gemeentelijke belastingen</i>		<i>Aanslag gemeentelijke belastingen</i>	
<i>WOZ-waarde</i>	<i>500.000</i>	<i>WOZ-waarde</i>	<i>535.000</i>
OZB – eigendom	593,50	OZB – eigendom	663,60
Rioolrecht eigendom	225,00	Rioolrecht eigendom	224,91
Rioolrecht gebruik	137,00	Rioolrecht gebruik	124,03
Afvalstoffenheffing meerpersoons	220,15	Afvalstoffenheffing meerpersoons	257,44
Structurele lastendruk 2019	1.175,65	Structurele lastendruk 2020	1.269,98
Eenmalige lastenverlichting	24,00	Eenmalige lastenverlichting	0,00
Totaal 2019	1.151,65	Totaal 2020	1.269,98

Woonlastenvergelijking

Tabel 22: Vergelijking met een aantal omliggende gemeenten (2019)

Gemeentelijke woonlasten	Wijchen	Beuningen	Druten	Heumen	Nijmegen	Nederland
Eenpersoonshuishouden 2019 (2020)	637 698	784	628	780	718	672
Meerpersoonshuishouden 2019 (2020)	667 728	794	687	844	737	740
Rangnummer Meerpersoonshuishouden (nr. 1 heeft de laagste lasten)	57	251	77	311	149	

Bron: COELO atlas van de lokale lasten 2019

De bruto woonlasten liggen landelijk gemiddeld op € 740 in 2019. Eenpersoonshuishoudens zijn gemiddeld € 68 goedkoper uit dan meerpersoonshuishoudens. Van alle gemeenten in Nederland staat Wijchen in 2019 op plaats 57 voor wat betreft de gemiddelde woonlasten per meerpersoonshuishouden (nummer 1 is de goedkoopste). Bij de berekening van de lokale lastendruk is rekening gehouden met de OZB, de rioolrechten en de afvalstoffenheffing. Het betreft de cijfers over 2019. Over 2020 zijn nog geen cijfers beschikbaar.

Kwijtscheldingsbeleid

De kwijtschelding van gemeentelijke belastingen heeft, in het kader van het armoedebesluit, de afgelopen jaren ruim aandacht gekregen. Sinds 1 januari 1995 is het gemeenten en waterschappen toegestaan om een ruimer kwijtscheldingsbeleid te voeren dan in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 is geregeld. Waar de rijksregeling uitgaat van een percentage van 90% van de bestaanskosten mogen gemeenten dit met ingang van 1 januari 1996 vaststellen op maximaal 95% en met ingang van 1 januari 1997 op maximaal 100%. De gemeente Wijchen hanteert deze maximale bijstandsnorm sinds 1998. In de gemeente Wijchen wordt in voorkomende gevallen alleen kwijtschelding verleend van aanslagen onroerende zaakbelasting afvalstoffenheffing (vastrecht) en de gebruikersheffing rioolrechten.

Steeds meer gemeenten maken gebruik van het Inlichtingenbureau om vast te stellen welke burgers in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentebelastingen. Met de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets ondersteunt het Inlichtingenbureau gemeenten en waterschappen bij het toetsen van zowel een eerste aanvraag voor kwijtschelding als bij 'ambtshalve verlenging' van kwijtschelding. Dit gebeurt aan de hand van een door gemeenten en waterschappen opgestelde beslisboom, met instemming van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (Unie). In 2011 is aan alle kwijtscheldingsgerechtigden binnen de deelnemende gemeente voor het belastingjaar 2011 een brief verstuurd. Hierin zijn zij verzocht toestemming te geven aan de gemeenschappelijke regeling om vanaf 2012 het recht op kwijtschelding automatisch te toetsen via het inlichtingenbureau.

Met deze toets is eenvoudig vast te stellen of iemands inkomen en vermogen is veranderd ten opzichte van het voorgaande jaar. De burger hoeft dan dus niet zelf opnieuw kwijtschelding aan te vragen. Naast de vervolgaanvragen mogen sinds 2016 ook initiële aanvragen voor de toets worden aangeleverd. Dat bespaart de uitvoeringsinstantie én de aanvrager nog meer administratieve lasten.

Tevens bevatten de rapportages van het inlichtingenbureau sinds dit jaar extra detailinformatie wanneer er een belemmering voor kwijtschelding wordt gevonden. De burger hoeft hierdoor minder informatie aan te leveren, waardoor de dienstverlening verbetert.

Paragraaf 4: Weerstandsvermogen

Inleiding

In deze paragraaf besteden we aandacht aan het weerstandsvermogen van de gemeente Wijchen in relatie tot de risico's die de gemeente loopt. De risico's kunnen specifiek benoemd zijn, maar ook algemeen van aard zijn.

Een financieel weerstandsvermogen is de buffer die we kunnen inzetten als financiële tegenvallers zich voordoen. Het weerstandsvermogen relateren we daarom aan de risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Het minimaal gewenste weerstandsvermogen is mede afhankelijk van de grootte van de gemeente, de te onderkennen financiële risico's en het reserve- en voorzieningenbeleid.

We geven als eerste een beeld van de financiële positie van Wijchen volgend uit de verplichte kengetallen, gevolgd door een samenvatting van ons weerstandsvermogen in relatie tot onze risico's. Hiertoe is het van belang de risico's van de gemeente Wijchen te onderkennen en deze (financieel) te wegen. Dit zetten we af tegen de omvang en ontwikkeling van de algemene reserve. Omdat de opbouw van de algemene reserve sterk samenhangt met ons meerjarenperspectief, is ook dit een onderwerp waar we in deze paragraaf aandacht aan besteden. Daarnaast besteden we aandacht aan de elementen die zijn betrokken in ons oordeel.

Kengetallen

Onderstaande kengetallen geven een beeld van de financiële positie van de gemeente Wijchen.

Tabel 23: Kengetallen gemeente Wijchen

Kengetallen:	JR 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
netto schuldquote	17%	20%	26%	20%	14%	10%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-3%	0%	9%	4%	0%	-3%
solvabiliteitsratio	42%	38%	32%	33%	36%	37%
structurele exploitatieruimte	2%	-1%	-1%	1%	1%	1%
grondexploitatie	1%	0%	1%	1%	1%	1%
belastingcapaciteit	93%	90%	98%	98%	98%	98%

In bovenstaande tabel houden we de categorisering aan, waarbij de arcering van groen als zijnde het minst risicovol, via oranje, tot rood wat de meest risicovolle situatie aanduidt.

Op het gebied van solvabiliteit scoort de gemeente Wijchen "matig" (oranje), wat op zichzelf niet alarmerend is en tevens nog te nuanceren valt. De solvabiliteit wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal (eigen vermogen + vreemd vermogen). In ons balanstotaal is onder het vreemd vermogen een aanzienlijk deel opgenomen voor leningen, welke niet voor eigen financiering zijn aangetrokken, maar door zijn verleend aan derden als gevolg van voormalige gemeentelijke taken. Dit verlaagt en vertroebelt daarmee het solvabiliteitspercentage.

De structurele exploitatieruimte is in 2019 en 2020 een procent onder nul. We sturen erop deze structurele tekorten tot een minimum te beperken, maar kiezen ervoor geen onomkeerbare bezuinigingen door te voeren, aangezien vanaf 2021 met de huidige

inzichten de structurele begroting weer voor alle jaarschijven positief is. Het beperken van het tekort doen we mede door de OZB te verhogen met 10% in 2020. Hiermee en ook vanwege de forse stijging in het afvaltarief, gaat de belastingcapaciteit naar 98% van het landelijk gemiddelde. Met deze verhogingen blijft Wijchen nog steeds onder het landelijk gemiddelde.

Samenvatting en conclusie

Zowel het structurele als het incidentele weerstandsvermogen in Wijchen zijn toereikend om de gewogen risico's binnen het huidige meerjarenperspectief van 2020-2023 af te dekken. Al ligt de algemene reserve de eerste twee jaar licht onder het niveau van de gewenste ondergrens.

De minimumomvang van de algemene reserve bedraagt op basis van inwoners € 1,7 miljoen. De in paragraaf 4 beschreven risico's leiden tot een totaal maximaal financieel risico van € 50 miljoen. Bovenop de minimum omvang komen we op basis van risico-inschatting tot een af te dekken risicobedrag van € 9,6 miljoen.

De financiële impact van de beschreven risico's ten opzichte van de laatste update, de jaarrekening 2018, is minimaal; een afname van de gewenste ondergrens van € 0,2 miljoen.

Met name de juridische claims maken een belangrijk deel uit van ons risicoprofiel. Gezien de beschreven risico's blijft een substantieel weerstandsvermogen noodzakelijk. Op basis van de huidige meerjarenraming beoordelen we de hoogte van de stand van de algemene reserve in de eerste twee jaar als ontoereikend, maar vanaf 2022 toereikend voor afdekking van de beschreven risico's.

Het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de capaciteit die de gemeente heeft om tegenvallers op te vangen. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen structureel en incidenteel weerstandsvermogen.

Structureel weerstandsvermogen

Met de structurele weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen. Zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Bij een toets op de artikel-12 procedure (preventief toezicht door provincie) wordt vooral hiernaar gekeken. Hiertoe is ons structureel meerjarensaldo van belang. Hiervoor verwijzen we naar meerjarenramingen in het onderdeel "financiële begroting". Ook de belastingcapaciteit is onderdeel van het structureel weerstandsvermogen. Dat wil zeggen, het bedrag waarmee we de OZB zouden moeten verhogen voordat we in aanmerking komen voor de artikel-12-status. Daarnaast is ook de structurele post onvoorzien genoemd. In Wijchen is deze € 250k, omdat ons beleid is om de tegenvallers binnen de bestaande middelen op te vangen.

Omdat Wijchen een solide incidenteel weerstandsvermogen heeft, toetsen we in eerste instantie aan ons structurele meerjarenperspectief. Deze is in 2020 onvoldoende, maar positief vanaf 2021 in het meerjarenperspectief. Het tekort in 2020 wordt opgevangen uit de algemene reserve. Daarnaast is in het meerjarenperspectief bovenop de € 250k een stelpost opgenomen voor onvoorziene tegenvallers op de budgetten waar we nadrukkelijk op sturen, maar toch ook afhankelijk zijn van exogene factoren zoals bij de jeugdzorg, bijstandsuitkeringen, gemeenschappelijke regelingen en algemene uitkering.

Incidenteel weerstandsvermogen

Het incidentele weerstandsvermogen is bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau. Deze zijn dus sterk gerelateerd aan onze benoemde risico's. Uiteraard kunnen daar ook structurele elementen in zijn opgenomen. Deze structurele elementen nemen we dan wel voor de volledige planperiode mee in

onze risicoanalyse.

Het belangrijkste element van het incidenteel weerstandsvermogen is de algemene reserve. Ook stille reserves behoren hiertoe. Dit zijn bezittingen, die bij verkoop een waarde hebben, maar tegen een lagere waarde zijn gewaardeerd op onze balans. Bijvoorbeeld een pand dat meer waard is dan waarvoor het in de boeken staat. Het Wijchense beleid is, dat we ten aanzien van het incidentele weerstandsvermogen alleen kijken naar de algemene reserve. Deze moet voldoende zijn om de gewogen risico's af te kunnen dekken, rekening houdend met een algemene ondergrens van € 42 per inwoner. De gewenste ondergrens van de algemene reserve stelt de gemeenteraad twee keer per jaar vast. Indien de algemene reserve lager is dan de gewenste ondergrens is een herstelplan noodzakelijk.

Reservepositie

De reservepositie is de belangrijkste buffer voor het opvangen van risico's die niet op andere wijzen zijn afgedekt, bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de reserves per einde boekjaar volgens de door de gemeenteraad vastgestelde jaarrekeningen en/of begrotingen.

Tabel 24: Bedragen x € 1.000

	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Algemene reserve inclusief Bouwgrondexploitatie	10.786	12.434	10.840
Bestemmingsreserves	34.347	30.901	25.995

De algemene reserve is bedoeld voor het financieel afdekken van de risico's. Daartoe stelt de raad de ondergrens van de algemene reserve vast. Een eventueel surplus kunnen we inzetten voor het realiseren van grote projecten.

De bestemmingsreserves zijn afgezonderde bedragen voor specifieke doelen. Een aantal reserves is bedoeld ter afdekking van structurele lasten. Een aantal is voor incidentele projecten. Zolang er voor deze projecten nog geen onomkeerbare besluiten zijn genomen, kan de raad deze reserves in principe nog anders inzetten. De raad dient zich daarbij wel te realiseren dat daarmee ook het betreffende project (geheel of gedeeltelijk) niet meer kan worden gerealiseerd.

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 de ondergrens van de algemene reserve vastgesteld op € 11.507k, waarvan € 1.678k als minimale omvang. De matrix waarop deze ondergrens is gebaseerd hebben we nu geactualiseerd en is opgenomen onder het hoofdstuk risicomanagement van deze paragraaf.

Tabel 25: Bedragen x € 1.000

	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Algemene reserve inclusief Bouwgrondexploitatie	10.786	12.434	10.840
Ondergrens risicoprofiel	11.507	11.553	11.323

Risicomanagement

Het risicomanagement in Wijchen onderkent diverse risico categorieën. Naast de financiële risico's zijn dit bijvoorbeeld ook risico's met betrekking tot de continuïteit van dienstverlening en bedrijfsvoering, juridische risico's, politiek-bestuurlijke risico's en omgevingsrisico's. Dit kunnen interne en externe risico's zijn. Niet op elk risico hebben we als gemeente Wijchen evenveel invloed. In de programmabegroting ligt de focus op de risico's die we in financiële zin lopen.

In deze begroting zijn de benoemde risico's financieel vertaald en gewogen. Op basis van die weging is het bedrag bepaald dat als ondergrens van de algemene reserve moet

gelden. Deze ondergrens wordt bij de vaststelling van een begroting en een jaarrekening opnieuw ter besluitvorming voorgelegd. De risicomatrix is als bijlage opgenomen. De specifiek benoemde risico's zijn hieronder benoemd. Een financiële samenvatting van de risico's is opgenomen in de risicomatrix in bijlage 1.

- **4.1.1 MGR Regio Rijk van Nijmegen**

In 2015 is als gevolg van de oprichting van de MGR Rijk van Nijmegen per 1 juli 2014 een nieuwe risico-inventarisatie uitgevoerd. De risico's zijn in een bijlage bij de begroting 2020 van de MGR beschreven. De beschreven risico's hebben betrekking op: 1. wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's; 2. maatschappelijke risico's; 3. middelen, organisatie, medewerkers en efficiency. Voor de verdeling van het risico's naar gemeenten, wordt de inbreng (middelen) gehanteerd.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	330.000	368.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1,00	1,00

- **4.1.2 De Meerval BV**

Risico betreft een hogere garantstelling m.b.t. het exploitatietekort, dan opgenomen in begroting. Contractueel is vastgelegd dat de gemeente Wijchen het risico op exploitatietekorten draagt.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	21.000	21.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,20	0,20

- **4.1.3 GGD**

De GGD heeft een algemene reserve om haar eigen risico's te ondervangen. Voor het gedeelte van de risico's van de GGD dat de algemene reserve overstijgt in de begroting 2020 van de GGD, nemen wij ons aandeel op. Voor Wijchen is dit € 104.000. Dit bedrag is gebaseerd op inwoneraantal en op deze manier als gewogen risico één op één overgenomen vanuit de begroting 2020 GGD. Daarom is hier de wegingsfactor 1 toegekend.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	104.000	115.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	1,00	0,90

Gemeentebegroting

Deze posten zijn opgenomen in de reguliere begroting. Met hieronder beschreven risico's is geen rekening gehouden in de bedragen die in de reguliere begroting zijn opgenomen.

- **4.2.1 Bouwgrondexploitatie, MIO-projecten en gronden niet in exploitatie**

Bij het opstellen van de MPG 2019 (Meerjaren Perspectief Grondexploitaties) is een nieuwe risicoanalyse gemaakt. Na het opstellen van de MPG is één risico komen te vervallen vanwege de afwikkeling van een subsidie.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	310.000	810.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	Mix (0,23)	0,15

- **4.2.2 Bouwleges**

De verwachting is dat in 2020 het aantal reguliere aanvragen gelijk zullen blijven. De totale leges zullen mede daarom gelijk blijven ten opzichte van 2019.

In de begroting is vanaf 2021 rekening gehouden met structureel lagere opbrengsten voor leges. De verwachting is namelijk dat ten gevolge van de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging in 2021 de legesopbrengsten minder zullen worden. Op dit moment is nog niet precies aan te geven hoeveel minder dit zal zijn. Wij schatten dat dit ca. 10 - 20% zal zijn. Een en ander is mede afhankelijk van de beleidskeuzes in de Omgevingswet.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,50	0,50

- **4.2.3 Gemeentelijk vastgoed algemeen**

De gemeente beheert circa 68.000 m² gemeentelijk vastgoed. Dit vastgoed bestaat uit diverse elementen zoals gebouwen voor sociaal culturele activiteiten, commercieel vastgoed en dienstgebouwen.

Sinds 2014 hanteert de gemeente Wijchen de methodiek van een conditie gestuurd onderhoudssysteem. De opnames hebben gefungeerd als input voor een aangepast MJOP.

Het risico op onvoorziene gebreken aan ons vastgoed schatten we in op € 200k.

Een inspectierapport heeft aangetoond dat bij het kasteel de situatie stabiel is. Het risico bestond met name voor de poort (2013) en de toren (2016). Voor beide geldt dat gezien de vervolgmetingen, verdere monitoring noodzakelijk is alvorens over te gaan tot voorstellen.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico gemeentelijk vastgoed:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,50	0,50
Financieel risico kasteelpoort:	50.000	50.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10
Financieel risico kasteeltoren:	500.000	500.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.2.4 Algemene Uitkering**

De uitkering uit het gemeentefonds wordt op basis van de rijk circulaire door gerekend. Het beeld van de verwachte uitkering kan sterk fluctueren. We houden rekening met een mogelijke onderuitputting op de rijksbegroting, wat direct gevolg heeft op de hoogte van de algemene uitkering voor gemeenten. Dit risico nemen we hier op.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico gemeentelijk vastgoed:	250.000	250.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,5	0,5

- **4.2.5 Sociaal domein Jeugd / WMO**

De Jeugd / WMO bevatten voor een groot deel open einde regelingen, waarbij de gemeente verplicht is zorg te leveren. De vooraf beschikbaar gestelde bedragen blijken landelijk niet afdoende om deze zorgvraag te financieren. In de begroting

2020 is al rekening gehouden met een stijging van de kosten, waardoor we het risico op overschrijdingen minder hoog inschatten.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico gemeentelijk vastgoed:	500.000	1.000.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0,25

- **4.2.6 Bijstandsreductie Masterplan "Wijchen Werkt!"**

In 2019 heeft raad het Masterplan "Wijchen Werkt!" vastgesteld, waarmee bijstandsreductie wordt nagestreefd. We zijn in 2019 gestart met 723 bijstandsontvangers. De doelstelling is om 25% extra uitstroom te realiseren met Wijchen Werkt. Afhankelijk van de economische situatie en het welslagen van dit project bestaat het risico dat de doelstelling niet gehaald wordt. In de begroting zijn financieel twee projecten onder de vlag van Wijchen Werkt opgenomen. Dit betreft "Klaar voor de start" en het aanstellen van een fraudepreventiemedewerker. Met deze projecten zijn we uitgegaan van een extra uitstroom, welke we financieel vertaald hebben. Het risico bestaat dat deze uitstroom niet in de beoogde hoeveelheid of tempo gerealiseerd wordt.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico gemeentelijk vastgoed:	275.000	0
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,25	0

4.3 Claims van derden

Dit betreft nog niet afgeronde claims van derden. Hierbij is een inschatting gemaakt van de uitkomsten van de individuele claims.

- **4.3.1 Overige juridische procedures**

Overige juridische procedures; zoals (bouw-) leges, belastingzaken- en aansprakelijkstellingen. Voor de verzekerde aansprakelijkheidsstellingen is financiële dekking in onze begroting. Voor overige aansprakelijkheidsstellingen en andere bezwaar- en beroepszaken is het risico bepaald op basis van individuele beoordeling van de posten. Om reden van vertrouwelijkheid en om onze positie in de procedures te beschermen, nemen wij hier alleen de totaaluitkomst op.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	9.628.000	9.708.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	Mix (0,50)	Mix (0,50)

4.4 Milieu

Hieronder zijn de onderwerpen opgenomen, waarop de gemeente aansprakelijk gesteld kan worden of verplicht kan worden maatregelen te treffen, maar waarbij op dit moment nog geen concrete aansprakelijkstellingen zijn ontvangen.

- **4.4.1 Claims van derden waarbij de gemeente op grond van haar handelen aansprakelijk wordt gesteld (stortlocaties en verontreinigingen)**

Risico's ten aanzien van milieuaspecten in het kader van bodemverontreiniging. In Wijchen zijn nog een aantal voormalige stortlocaties aanwezig. De bekendste hiervan is de locatie aan de Heumenseweg 80 (voormalig stort Alverna). Voor de overige (stort)locaties zijn de risico's in het geheel niet gedekt, maar zijn de risico's niet bijzonder groot. Bovendien vallen deze tot aan de invoering van de Omgevingswet nog onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Daarna worden ze naar de gemeente overgeheveld. Vrijwel elk jaar ontstaan er wel enkele

verontreinigingen waarvan geen veroorzaker bekend is. De gemeente kan hierdoor verantwoordelijk worden van een nieuwe bodemverontreiniging.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	200.000	200.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.4.2 Bestaande en nieuwe risico's i.h.k. van het Besluit Luchtkwaliteit en Externe Veiligheid.**

Woningen die liggen of komen te liggen in de overschrijding van de normen voor luchtkwaliteit of gelegen zijn in risicocirkels van bedrijven vallend onder het Besluit Externe Veiligheid kennen mogelijk een lagere waarde voor de OZB. Voorts kan deze wetgeving voor vertraging/afstel van bouwprojecten zorgen. Dit leidt dan tot lagere OZB-opbrengsten. Dit risico achten wij ongewijzigd.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	300.000	300.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.4.3 Aanpak saneringswoningen**

Sinds 2012 zijn de beheerders van de Rijksinfrastructuur verantwoordelijk voor het saneren van woningen die teveel geluidsoverlast ondervinden van spoor en de autosnelwegen A50, A73 en A326. Zij zijn daarmee verantwoordelijk voor het plaatsen van schermen of het treffen van geluidwerende voorzieningen aan deze woning. De gemeente is verantwoordelijk voor de projectmatige sanering van woningen langs gemeentelijke en provinciale wegen die bij het Rijk zijn aangemeld (A- en B-lijst). De kosten van deze saneringen zijn in principe voor het Rijk.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.4.4 Milieu bodemverontreiniging**

Hoewel al een groot deel van de Wijchense bodem in kaart is gebracht, blijft er altijd een risico aanwezig dat ergens bodemverontreiniging wordt aangetroffen die niet voorzien was.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

4.5 Uitgeleende gelden en garantstellingen

De hier opgenomen onderwerpen houden verband met het niet kunnen aflossen van leningen, waarbij Wijchen het risico draagt.

- **4.5.1 Verstrekte hypotheek aan ambtenaren**

Als onderdeel van het pakket arbeidsvoorwaarden zijn tot 1 januari 2009 hypotheek verstrekt aan medewerkers. We merken dat steeds meer hypotheek vervroegd worden afgelost.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	2.894.000	3.394.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

- **4.5.2 Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties**

De gemeente staat garant voor tijdige betaling van rente en aflossing van leningen van woningbouwcorporaties afgesloten in het kader van de Woningwet. Met ingang van 1995 zijn deze risico's overgenomen door de Stichting Waarborgfonds. Deze stichting is de eerste risicodragers. De gemeente treedt uitsluitend op als achtervanger. Wijchen is tot op heden nog niet op een garantstelling aangesproken. Tot op heden zijn alle risico's binnen het waarborgfonds opgevangen.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	32.728.000	33.472.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00) .	0,10	0,10

- **4.5.3 Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen.**

Voor een aantal maatschappelijke instellingen staat de gemeente (al dan niet samen met andere instanties) garant voor relatief hoge bedragen aan aangegane geldleningen.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico overig:	204.000	204.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10
Financieel risico sport	703.000	750.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,10	0,10

4.6 Overig

- **4.6.1 Wijziging legger door het Waterschap**

De legger is in het 3e kwartaal van 2016 vastgesteld. Door introductie van een ruimtereservering voor toekomstige dijkverbetering en een zogenaamde bouwgrens waarbinnen geen nieuwbouw is toegestaan, kan planschade ontstaan doordat beperkingen aan eigendommen worden opgelegd. In 2018 en in het eerste halfjaar 2019 zijn geen planschadegevallen voorgekomen.

Waterschap Rivierenland heeft in 2017 op verzoek van de gemeente Wijchen de kasteelgracht Wijchen van de legger C-wateren verwijderd. Daarmee zijn ook de verplichtingen (Keur) komen te vervallen die zijn verbonden aan de status van C-wateren. De kasteelgracht staat niet in verbinding met enig ander oppervlaktewater en wordt kunstmatig op peil gehouden. In de huidige situatie vervult de kasteelgracht de functie als cultuurhistorisch en landschappelijk water en als opvang voor neerslag afkomstig van het kasteel en een gedeelte van de spoorstraat.

	Begroting 2020	Jaarrekening 2018
Financieel risico:	100.000	100.000
Wegingsfactor: (tussen 0,00 en 1,00)	0,50	0,50

Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van onze begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft meer inzicht in omvang en besteding.

Tabel 26: Beheerplannen

	Beheerplan	Looptijd	Onderdeel van programma
1	Wegen	2012-2016	2
2	Openbare verlichting (OVL)	2012-2017	2
3	Civiele kunstwerken (bruggen/duikers)	2012-2017	2
4	Groen	2012-2016	5
5	Riolering	2018-2022	7
6	Watergangen/Baggeren	2014-2023	5
7	Gebouwen	2005-	div.

De onderdelen 1 tot en met 6 uit bovenstaande tabel vormen de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en vertegenwoordigen een structureel budget van circa € 7 miljoen.

Integraal beheer openbare Ruimte (Ibor)

Afspraken over het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in de nota IBor 2018 t/m 2022. In onderstaande tabel staan per discipline de beheerniveaus weergegeven voor de zichtbare openbare ruimte.

Tabel 27: Beheerniveaus Openbare Ruimte

Discipline	wonen	werken	Zones fietsen	winkelen	Buitenge bied	Ontsluit. wegen
Wegen	B	C	B	B	C	B
Onkruidbestrijding	B	B	B	B	B	B
Wegmeubilair	B	C	B	B	C	C
Civiele Kunstwerken	B	C	B	B	C	C
Groen	C	C	C	B	C	C
Reiniging	C	C	B	B	C	C

Onderstaand een korte beschrijving wat er verstaan wordt onder een bepaald kwaliteitsniveau.

A+= Intensief: netjes, visitekaartje, perfecte uitstraling, veilig en veel gebruiksgemak

A = Aandacht: netjes, hoge beeldkwaliteit, functioneel

B = Normaal: netjes, functioneel, veilig en voldoende gebruiksgemak

C = Extensief: functionaliteit staat voorop, instandhouding, waarborging veiligheid en afscherming

In het voorjaar van 2019 is het machinaal groenonderhoud opnieuw aanbesteed. Dit contract heeft een looptijd van 3 jaar en kan met 1 jaar worden verlengd. Het bestek eindigt uiterlijk in februari 2022. Het contract voor het onderhoud van de OVL heeft een doorlooptijd van 2 jaar en kan daarna jaarlijks verlengd worden tot uiterlijk medio 2021.

Beleidsindicatoren

Indicator	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Klanttevredenheidsonderzoek	6,8	7,0	7,0
Aantal klachten	5.363	6.000	6.000
Aantal burgerparticipatiecontracten	206	210	210
Afhandeling meldingen buiten normtijd	30%	20%	20%
Aantal ontevreden melders	3,2%	3%	3%

Financiële aspecten / Uitvoeringsprogramma

Voor het opstellen en de afstemming van de verschillenden civiel- en cultuurtechnische projecten hanteren we al enige jaren een integrale planning genaamd uitvoeringsprogramma. In deze planning zijn zowel de wegen, de riolering, kunstwerken, openbare verlichting als groenprojecten opgenomen. Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks door het college vastgesteld. Daarbij presenteren we eveneens een doorkijk van de eerste 4 jaren parallel aan de begrotingsperiode.

Voor de diverse disciplines zijn structurele jaarbudgetten beschikbaar, die de gewenste beheerniveaus garanderen. Om de kosten gelijkmatig in de tijd te spreiden zijn voorzieningen gevormd. De onderscheiden posten binnen de openbare ruimte worden hieronder toegelicht.

De afzonderlijke onderdelen nader belicht

1- Wegen

Areaal /Kengetallen

Asfaltverharding	14.223	Are
Elementenverharding	13.223	Are
Overige	445	Are
Totaal	27.891	Are

Beleidskader

Het doel van de totale onderhoudsstrategie is om verhardingen in een redelijke tot goede onderhoudstoestand te brengen en te houden, dusdanig dat geen enkele verharding in een onderhoudstoestand 'onvoldoende' verkeert of komt te verkeren. Hiermee wordt tevens voorkomen dat weggebruikers onveilige situaties tegenkomen. Het is de taak van de wegbeheerder om de veiligheid van de wegen te bewaken, zodat de kans op ongelukken geminimaliseerd wordt. Een goede staat van het wegennet is immers van belang voor de duurzaamheid als voor de veiligheid.

Tweejaarlijks wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen in kaart gebracht door middel van een Globale Visuele Inspectie conform de wegbeheersystematiek van het C.R.O.W. Dit betekent dat alle wegvakonderdelen van asfalt, elementen en beton worden beoordeeld op ernst en omvang van alle schadebeelden. Op basis van de inspectiegegevens wordt de kwaliteit van het Wegenareaal ingedeeld conform de crow.

Zowel de levensduur als de uitkomsten van de bovengenoemde inspecties zijn de input voor het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsprogramma.

Financiële aspecten

Investeringsen betreffen maatschappelijk nut worden in beginsel niet geactiveerd. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer preventief onderhoud wordt gereserveerd als dekking voor het

uitvoeringsprogramma. Hieraan gekoppeld hebben we de voorziening rationeel Wegbeheer die een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud wegen

Twee keer per jaar worden de wegen geïnspecteerd. De laatste inspectie dateert uit 2019(asfaltverharding). Tijdens het afgelopen winterseizoen 2018/2019 heeft een groot aantal wegen forse winterschade opgelopen. Deze schade was niet voorzien maar moet in 2020 worden opgeheven om meer schade te voorkomen. De extra kosten hieraan verbonden ramen wij op ca. € 200.000. Het wegwerken van de vorstschade en overig noodzakelijk groot onderhoud wordt betrokken bij het JUP 2020 en verwerkt in de bestekken.

2- Openbare Verlichting

Areaal /Kengetallen

Aantal lichtmasten ≥ 8m	1.795	Stk
Aantal lichtmasten < 8m	8.763	Stk
Overige voorzieningen	50	Stk
Aantal armaturen	10.608	Stk
Waarvan % Led	15	%

Beleidskader

In het beleidsplan staan de speerpunten genoemd waarbij met de inrichting en het onderhoud van de openbare verlichting rekening gehouden dient te worden. Het accent ligt op duurzaamheid en energiebesparende maatregelen. Het ingezette beleid ten aanzien van het toepassen van LED verlichting en dynamisch dimmen waar mogelijk, worden gecontinueerd en uitgebreid.

Evenals voor groen, grijs, reiniging en kunstwerken is ook voor de verlichting een beheerplan opgesteld. Dit is gebaseerd op onze Wijchense beeldkwaliteitsystematiek. Conform afspraak zijn er in 2019 controles uitgevoerd op de stabiliteit van masten van 40 jaar en ouder. Momenteel staan er in Wijchen bijna 1600 LED armaturen. Het uitgangspunt is dat we LED verlichting toepassen, tenzij dat technisch niet kan. Nieuwe armaturen voorzien we van een dimmer als dit effectief bijdraagt aan onze doelstellingen. Uit het kwaliteitsonderzoek op de staat van de openbare ruimte is gebleken dat de huidige kwaliteit van de openbare verlichting voldoet aan het afgesproken kwaliteitsniveau.

Financiële aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten. Daarnaast is er een voorziening voor het groot onderhoud en de vervanging van de openbare verlichting. De dotatie is gebaseerd op het beheer- en beleidsplan op deze manier borgen wij de instandhouding van de OVL op de lange termijn.

Achterstallig onderhoud

In het beheerplan OVL hanteren we als afschrijvingstermijn voor masten 45 jaar en voor armaturen 25 jaar.

3- Civiele kunstwerken

Areaal /Kengetallen

Aantal bruggen	53	Stk
Aantal duikers	80	Stk
Aantal tunnels	4	Stk
Aantal geluidsschermen	6	Stk
Overige	131	Stk

Beleidskader

Eind 2017 is het onderhoud aan de kunstwerken conform het vastgestelde kwaliteitsplan (Ibor) en het beheerplan Kunstwerken uitgevoerd. Noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden betrekken we bij het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP).

Uit de notitie Ibor 2018 t/m 2022 bleek dat de middelen voor vervanging van de kunstwerken op termijn niet volstaan. Dit kwam enerzijds omdat het areaal omvangrijker bleek te zijn (meer duikers en muurtjes, geluidsschermen enz.) en anderzijds omdat in het verleden onvoldoende rekening gehouden was met de restlevensduur van de grote tunnels en duikers. Met het vaststellen het plan en de begroting in december 2017 is dit probleem opgelost.

Financiële aspecten

Investeringsen betreffende maatschappelijk nut worden in beginsel niet geactiveerd. Voor omvangrijke uitgaven sparen we eerst door het vormen van een voorziening, waaruit we de uitgaven voor groot onderhoud en vervanging dekken. Voor het reguliere onderhoud bestaat een budget in de exploitatie.

Achterstallig onderhoud

Met uitzondering van enig achterstallig onderhoud aan de dassenrasters is achterstallig onderhoud niet aanwezig.

4- Groen

Areaal /Kengetallen

Bomen	31.256	Stk
Bosplantsoen	5.321	Are
Bos en natuur	5.421	Are
Sierplantsoen	1.302	Are
Hagen	233	Are
Gazon	11.285	Are
Ruw Gras&Bermen	11.253	Are

Beleidskader

Het groenstructuurplan Kleine Kernen (2004) en Wijchen (2008) zijn de leidraad voor renovaties van het openbaar groen. Verzoeken voor grondverkoop of -verhuur en ontwikkelingsplannen worden ook beoordeeld aan de hand van deze plannen.

Aanvullend zijn er beleidsregels uitgifte groenstroken opgesteld. In 2018 is het beheerplan Vormersbos bijgesteld voor de komende 10 jaar. Daarnaast is voor bos Bijsterhuizen en bosgebied Leemweg een beheerplan opgesteld waarin het basis bosbeheer beschreven staat. Niet alleen voor het groenonderhoud, maar ook voor bewoners is zo duidelijk hoe de bossen zich de komende jaren gaan ontwikkelen. In 2014 is ook de actuele lijst met waardevolle bomen gemeente Wijchen vastgesteld. Deze bomen zijn waardevol door hun leeftijd, voorkomen of soort. De bomen die landelijk geregistreerd staan als monumentaal zijn ook op deze lijst opgenomen. Op dit moment beheren we de gemeentelijke parken op beheerniveau C. Park Noord en park Diemewei hebben een duidelijke visie qua inrichting en onderhoud. Vanaf 2019 komt daar de inrichting van het Oosterpark bij.

Voor het dagelijks beheer van het groen zijn in het IBOR duidelijke randvoorwaarden gesteld. Deze randvoorwaarden en het vastgesteld beeldkwaliteitsniveau bepalen de mate van renovaties en keuzes van inrichtingen van het openbaar groen.

Financiële aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer renovatie groen wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma. Hieraan gekoppeld hebben we de voorziening rationeel Groenbeheer die een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud

Jaarlijks worden conform het jaarlijks uitvoeringsprogramma diverse groenrenovaties uitgevoerd. In 2018 en 2019 is vooral geïnvesteerd in vervanging van groen langs hoofdstructuren (Diepvoorde en Kraaijenberg Speelstraat) en vervanging van grote bomen op diverse locaties. Daarnaast zijn diverse grote en kleine burgerparticipatieprojecten opgepakt samen met bewoners, zoals bijvoorbeeld hofjes Blauwe Hof.

5- Riolering

Areaal /Kengetallen

Lengte vrijvervalriolering	238	Km
Lengte persleiding	10	Km
Lengte drukriolering	89	Km
Lengte vacuümriolering	9	Km
Aantal Putten	6054	Stk
Aantal gemalen	37	Stk
Aantal pompputten	517	Stk
Aantal IBA's	15	Stk
Wadi's	35	Stk
Randvoorzieningen	11	Stk

Beleidskader

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan

Eind 2017 is het nieuwe verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) voor de periode 2018-2022 opgesteld. Het vGRP is een beleidsplan waarin is aangegeven op welke wijze de gemeente invulling geeft aan haar wettelijke taken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater en hoe zij dit bekostigt.

Het nieuwe vGRP is samen met de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen en West Maas & Waal opgesteld. Doel van de samenwerking was door middel van harmonisering van beleid te komen tot minder kostenstijging, meer kwaliteit en minder kwetsbaarheid in de (afval)waterketen. Deze harmonisering betekent nadrukkelijk niet dat de deelnemende gemeenten hun bevoegdheden hebben verloren. Integendeel, iedere gemeente is verantwoordelijk gebleven voor het eigen beleid en heeft het nieuwe vGRP afzonderlijk vastgesteld. Het nieuwe vGRP bevat een gemeenschappelijk deel (op hoofdlijnen geharmoniseerd beleid) en een individueel deel (specifieke uitwerking van beleid naar maatregelen).

Rioolbeheerplan

Aan de basis van het nieuwe vGRP staat het nieuwe Rioolbeheerplan (RBP) voor de periode 2018-2022. Het RBP is een operationeel plan dat inzicht geeft in de omvang van het te beheren (verbrede) rioleringsareaal en de maatregelen voor de (duurzame) instandhouding hiervan. Het nieuwe RBP dient mede als input voor de financiële onderbouwing van het nieuwe vGRP. In het nieuwe RBP is aangegeven dat de storting niet volstaat voor de theoretische vervangingen (op basis van jaar van aanleg) in de komende 10 jaar. Op basis van het jaar van aanleg verwachten we de

komende 10 jaar forse vervangingsinvesteringen. Om deze investeringen te kunnen dragen is afgesproken dat er in 2018 en 2020 jaarlijks € 2 min. wordt toegevoegd aan de voorziening riolering. Tevens is een stijging van de rioolheffing van 1% jaarlijks voorzien.

Financiële aspecten

De kosten verbonden aan de riolering dekken we middels de rioolheffing af. Initiële investeringen worden als economisch nut geactiveerd. De vervangingsinvesteringen worden ten laste van de voorzieningen gebracht. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Daarnaast zijn er drie voorzieningen ten behoeve van de vervangingsinvesteringen. Jaarlijks wordt er, conform het rioolbeheerplan, toegevoegd aan de voorzieningen om ook op lange termijn de vervangingen te borgen. Daarnaast bestaat nog de egaliserende reserve om behaalde efficiency resultaten terug te kunnen geven aan de burger in de heffing of extra voorzieningen.

Achterstallig onderhoud

Aan de hand van rioolinspecties geven we input aan het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP). De afgelopen 10 jaar zijn alle riolen in Wijchen geïnspecteerd en vervangingen conform uitgevoerd. In 2017 is het rioolbeheerprogramma geactualiseerd. Als basis gelden de inspecties.

6- Watergangen

Areaal /Kengetallen

Lengte B-Watergangen	10	Km
Lengte C-Watergangen	10	Km
Ontv.plicht A-watergangen	75	Km

Beleidskader

Waterschap Rivierenland is de waterbeheerder voor het grondgebied van de gemeente Wijchen. De gemeente en het waterschap streven naar een watersysteem met een goede waterkwaliteit. Daarnaast is het van belang dat alle neerslag en kwel kan worden opgevangen en afgevoerd.

De gemeente Wijchen is opgedeeld in vier afwateringseenheden:

- Het bemalingsgebied Quarles van Ufford: ten noorden van de Nieuwe Wetering en ten oosten van de A50. Het gebied watert in noordwestelijke richting af en omvat de kern Bergharen.
- Het bemalingsgebied Bloemers: ten zuiden van de Nieuwe Wetering en omvat het noordelijke deel van kern Wijchen en de kernen Hernen, Leur en Batenburg. Het gebied watert in westelijke richting af op de Maas via de Nieuwe Wetering naar het gemaal Bloemers bij Appeltern.
- Het bemalingsgebied Citters I: omvat het zuidelijk deel van kern Wijchen en de kern Niftrik. Het gebied watert af op de Maas via de Niftrikse Wetering naar het gemaal Citters I.
- Het bemalingsgebied Citters II: ten zuiden Citters I, grenzend aan de Maas en omvat kern Balgoij. Het gebied watert af op de Maas via de Balgoijse Wetering naar het uitwateringsgemaal Citters II in de Loonse Waard.

Als eigenaar van B- en C-wateren heeft de gemeente het beleid te willen baggeren binnen het onderhoudsprofiel. Het watersysteem wordt hiermee op orde gehouden en voldoet voor zeker 10 jaar aan de legger van het waterschap. Het onderhoud van de waterpartijen en watergangen is opgenomen in het baggerplan. Daarin is planmatig aangegeven op welk moment aan een waterpartij onderhoud gepleegd moet worden. Aan de hand van detailinspecties wordt input gegeven aan het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) en jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP).

Financiële Aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Daaraan gekoppeld is de voorziening baggeren waterpartijen. Deze voorziening wordt gevormd vanuit het taakveld riolering 60% en vanuit de algemene middelen 40%.

Achterstallig onderhoud

Er is momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud.

7- Gebouwen

Areaal /Kengetallen

Gebouwen bedrijfsvoering	4	Stk
Wijkcentra/MFA's	13	Stk
Sportzalen/sporthallen	7	Stk
Woningen	3	Stk
Kunstwerken	44	Stk
Overige	15	Stk

Beleidskader

Gemeentelijk vastgoed is geen doel maar een middel om bepaalde doelen te verwezenlijken. In juli 2016 is de nota Maatschappelijk Vastgoed in de raad besproken. De nota is geamendeerd aangenomen. Door de raad is besloten dat het commerciële vastgoed verkocht kan worden. Er vindt nog een nadere discussie plaats over het overige vastgoed van de gemeente Wijchen.

Met ingang van 1 januari 2015 is het buitenonderhoud van de scholen een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. In het najaar 2016 hebben we een overeenkomst gesloten met Kans en Kleur met betrekking tot het buitenonderhoud van scholen in de MFA's. Met terugwerkende kracht is het buitenonderhoud van deze scholen voor rekening van de gemeente. De gemeente ontvangt daarvoor een vergoeding van Kans en Kleur. Deze overeenkomst is voor de gemeente budgettair neutraal in die zin dat de uitgaven niet hoger zijn dan de inkomsten.

Het beleid is dat het gemeentelijk vastgoed op conditieniveau 3 (met selectieve neerschudding naar 4 op de bouwkundige aspecten) wordt onderhouden. Onze Monumenten houden we in onderhoudsconditie 2. Dit is gebaseerd op de NEN 2767.

Financiële aspecten

Investerings in nieuwe gebouwen worden geactiveerd en lineair afgeschreven in 40 jaar, verbouw in 20 jaar. Kapitaallasten van vervangingsinvesteringen worden in de meerjarenraming opgenomen. Vervangingen van installaties worden uit de onderhoudsreserve gedekt. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. De dotaties in de reserve onderhoud volstaan als dekking voor de lange termijnplanning. De reserve heeft hiermee een egaliserend karakter over de jaren.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud bij het gemeentelijke vastgoed. Het voormalige gemeentekantoor wordt in stand gehouden totdat er duidelijkheid is over de toekomst van de locatie.

Paragraaf 6: Financiering

Begripsbepaling

Het doel van deze paragraaf is om de raad te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden.

Inleiding

Vanaf 2001 is de Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) van kracht. Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente middels een statuut te regelen. Gelijktijdig met het aanbieden van de begroting 2017 heeft de raad de nieuwe financiële verordening vastgesteld en het daarbij behorende financieringsstatuut. Daarin staan onze eigen regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten, alsmede de administratieve organisatie van de financieringsfunctie.

Wettelijke voorschriften

Deze paragraaf moet voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

In artikel 13 van het BBV staat:

De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Beleid omtrent financiering en rentevisie

De hoofdpunten van het beleid omtrent financiering is opgenomen in het financieringsstatuut. Daarin staat dat we zoveel als mogelijk risico's afdekken en proberen te voorkomen. Zo zijn we geen bank van lening en gaan we niet beleggen om rendement te halen. Voor het hanteren van rentepercentages voor toekomstige leningen en/of roodstand baseren we ons op de toetsingskaders van de provincie en visies van de grote banken in Nederland en de Bank Nederlandse gemeenten (BNG). Daarbij hanteren we het voorzichtigheidsprincipe (want risicomijdend). Dit resulteert erin, dat we aan de bovenkant van de bandbreedte gaan zitten voor de rentepercentages die we gebruiken bij de verwachte herfinancieringen en roodstand.

Risicobeheer

Het risicobeheer is ook in ons financieringsstatuut geregeld. Daarin staan de volgende algemene uitgangspunten:

- De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de "publieke taak" uitsluitend verstrekken aan door de Gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij wordt getoetst. De gemeente is geen bank van lening en zal pas in uiterste instantie overgaan tot het verstrekken van leningen;
- De gemeente mag aan mede-overheden geld uitlenen wat ze niet meteen nodig heeft. Daarbij geldt dat er geen risico gelopen mag worden en dat het niet met het doel is om rendement te maken door het lopen van overmatig risico. Beleggen is niet toegestaan;

- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Met de inwerkingtreding van de Wet Verplicht Schatkistbankieren is het niet langer toegestaan middelen aan te houden boven de toegestane norm op de lopende rekening of spaarrekening, of beleggingen aan te gaan.

Risicobeheer; de Kasgeldlimiet en Rente-risiconorm

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's.

- **Koersrisico's**

De koersrisico's voor onze gemeente zijn zeer beperkt omdat we onze overvloedige middelen in de schatkist moeten aanhouden. We hebben geen aandelen of deposito's meer als beleggingen. De laatste schatkistpapieren zijn in 2015 verkocht.

Valutarisico's hebben we niet, omdat we in principe alleen maar met Euro's werken. Verplichtingen in andere valuta kunnen we alleen in uitzonderingsgevallen aangaan.

- **Renterisicobeheer**

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. Het doel van deze limiet is om te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken gaan optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. Het niveau van de kasgeldlimiet, is beperkt tot 8,5% van het totaal van de begroting. De wettelijk toegestane kasgeldlimiet van 8,5% wordt in het meerjarenperspectief niet structureel overschreden.

- **Renterisiconorm**

De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's door renteherziening en herfinanciering - van leningen met een looptijd vanaf 1 jaar - niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De rente risiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen samen maximaal 20% van het begrotingstotaal mag zijn. De aflossingen op de leningen die we 1 op 1 aan derden door verstrekken (Talis) tellen hierbij niet mee. Onderstaande tabel geeft aan dat de gemeente Wijchen ruim binnen de rente risiconorm blijft.

Tabel 28: Bedragen x €1000

	2020	2021	2022	2023
20% van Begrotingstotaal *	20.188	19.174	19.142	19.540
Aflossingen en rente herzieningen	484	184	184	184
Saldo	20.004	18.990	18.958	19.536

*begrotingstotaal 2020 (€ 100.941.000)

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente staat garant voor de betaling van de rente en aflossing bij een aantal afgesloten leningen van externe partijen. Het bedrag waarvoor de gemeente eventueel kan worden aangesproken is het restant bedrag van de lening op moment dat niet meer aan de betalingsverplichting wordt voldaan en is afhankelijk van het percentage overeengekomen in de garantstelling. Naast leningen aan sportverenigingen, zijn het vooral leningen voor woningbouwcorporaties en de Nationale Hypotheekgarantie.

Woningbouwcorporaties

De kans dat de gemeente voor geldleningen van de woningbouwcorporaties als borg wordt aangesproken is zeer klein. Daarnaast staat het Rijk voor 50% garant. De kans dat een beroep wordt gedaan op onze gemeente voor deze achtervang positie is uiterst klein omdat:

- Elke toegelaten instelling die deelnemer is bij het WSW jaarlijks wordt onderworpen aan een kredietwaardigheidstoets;
- Het WSW een zodanige buffer heeft opgebouwd en evt. nog aanvullend kan beschikken over de gelden (obligo's) die de corporaties verplicht hebben aangehouden;

Nationale hypotheekgarantie

Wijchen is 50% achtervang voor de tussen 1 januari 1995 en 1 januari 2011 verleende Nationale Hypotheekgaranties door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen. Vanaf 2011 heeft het Rijk de achtervangpositie overgenomen. De stichting schrijft medio 2017 in haar liquiditeitsprognose 2017-2021 dat zij aanspraken op het fondsvermogen verwacht, maar dat dit naar verwachting niet zal leiden tot een aanspraak jegens de gemeenten. Vanaf 1 januari 2011 staan gemeenten niet langer garant, maar komt dit geheel te rusten op het Rijk.

Opgenomen leningen

Tabel 29: Opgenomen leningen

Stand per 31 december (x € 1.000)	2019 (verwacht)	2020 (prognose)	2021 (prognose)	2022 (prognose)	2023 (prognose)
Eigen financiering	11.804	11.619	11.435	11.251	11.067
Specifiek voor Woningbouw	7.707	7.191	6.667	6.136	5.597
Opgenomen leningen totaal	19.511	18.810	18.103	17.387	16.664

De leningen die specifiek voor woningbouw zijn aangetrokken, zijn weer doorgeleend aan woningbouwcorporaties. De overige leningen zijn voor eigen financieringen aangetrokken en deels doorgeleend aan verenigingen of stichtingen. In 2017 hebben we een langjarige lening van € 10 miljoen aangetrokken. Dit zal dienen als basisfinanciering voor de komende 20 jaar. Op basis van de huidige liquiditeitsprognose verwachten we op middellange termijn alleen kortlopend krediet nodig te hebben. Dit geld kan worden aangetrokken middels kasgeldleningen of middels onze kredietfaciliteit bij de BNG Bank. Bij BNG kunnen we tot € 7 miljoen rood staan, waarvan we voor € 2 miljoen goedkoop rood kunnen staan en voor de overige € 5 miljoen een hoger tarief betalen. Gezien de huidige lage rentestand geven we de voorkeur aan het aantrekken van kasgeldleningen.

Uitgezette leningen en deelnemingen

Om inzicht te verschaffen in de uitgezette leningen verwijzen we naar onderstaand overzicht. Hierbij sluiten we aan bij de indeling volgens de voorgeschreven balansindeling IV-3.

Tabel 30: Uitgezette leningen

Stand per 31 december (x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	458	458	458	458	458
Woningbouwcorporaties	7.720	7.205	6.683	6.152	5.613
Leningen aan deelnemingen	706	418	123	0	0
Overige langlopende leningen	9.663	8.764	7.829	6.857	6.347
Eindtotaal	18.547	16.845	15.093	13.467	12.418

- **Hypotheke en garanties ambtenaren**

Per 1 augustus 2009 is er een verbod op het verstrekken van hypotheke en garanties aan gemeentepersoneel van kracht. Het ministerie beroept zich op de Wet fido (Financiering Decentrale Overheden), sinds 2001 van kracht, waaruit volgens de minister volgt dat publiek geld niet voor niet-publieke doeleinden, zoals hypotheekverstrekking, ingezet mag worden. Het verbod strekt zich ook uit tot het geven van garantie door de gemeente op een door een andere instelling te verschaffen (hypothecaire) geldlening. Er worden na 1 januari 2009 geen hypotheke meer verstrekt. Bestaande hypotheke lopen via een zogenaamde "sterfhuiskonstructie" af. Er mogen geen nieuwe leningen en/of garanties meer worden verstrekt. Van lopende leningen en/of garanties is het toegestaan dat zij uitdand wel aflopen. In bovenstaande tabel zijn deze opgenomen onder Overige langlopende leningen (A1311b).

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte baseren we op de verwachte uitgaven en inkomsten (liquiditeitsplanning). Daarbij houden we rekening met onder andere de exploitatie, aflossingen op leningen en uitgaven voor projecten. Deze liquiditeitsplanning vergelijken we met ons banksaldo. Als blijkt dat we onvoldoende geld op de bank hebben, kunnen we ervoor kiezen om (voordelig) rood te staan bij de bank, of een lening aan te trekken. Dit is afhankelijk van de goedkoopste optie. We spreken van een lening als de looptijd langer vast staat dan 1 jaar.

Op basis van de liquiditeitsplanning en zonder het aantrekken van nieuwe leningen is de verwachte ontwikkeling van ons banksaldo als volgt:

Verwacht banksaldo inclusief korte financiering (x € 1.000)	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023
	-3.830	-8.046	-3.576	1.812

Met onze bank (BNG) hebben we afspraken over roodstand. Tot ongeveer € 2 miljoen kunnen we voordelig rood staan. Dat betekent dat we voor het meerdere zullen overgaan tot het aantrekken van leningen. We verwachten op basis van deze uitkomsten in de planperiode geen leningen te hoeven aantrekken. Een eventueel tijdelijk negatief banksaldo we met korte financiering (voordelige roodstand) overbruggen.

Rente

Onze visie over de rente is een afgeleide van de visie van de grootbanken en onze huisbank, de BNG. Daarnaast houden we rekening met het toetsingskader van de Provincie Gelderland. De banken verwachten een lage, maar licht oplopende rente. Wij hanteert voor de berekening van de in 2020 aan te trekken leningen voorzichtigheidshalve een percentage van 1,5%. Daarmee voldoen we aan de provinciale toets, die een voorzichtig rentebeleid voorstaat.

Tabel 31: rentebaten en lasten

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
<u>Rentekosten</u>				
Rente langlopende geldleningen	216	211	206	201
Rente kortlopende geldleningen	45	73	11	0
Rente geldleningen woningbouw	178	166	154	142
Rente overig	5	5	5	5
<u>Rente-opbrengsten</u>				
Hypotheekrente ambtenaren	-111	-90	-69	-48
Rente langlopende geldleningen	-147	-100	-50	-1
Rente kortlopende geldleningen	0	0	0	0
Rente geldleningen woningbouw	-186	-174	-161	-149
Rente overig	-16	-16	-16	-16
Rente huurkoop	-10	-10	-10	-10
Rentekosten kapitaallasten	-1.003	-1.055	-1.011	-965
Rente Eigen vermogen berekend	736	750	792	792
Rente Eigen vermogen naar taakvelden	-736	-750	-792	-792
Saldo	-1.030	-990	-941	-840

Toerekening van rentelasten aan grondexploitaties, reserves, investeringen en taakvelden

In de nu voorliggende begroting rekenen we standaard rente toe aan de grondexploitaties. De wijziging in het BBV zijn doorgevoerd, waarbij is vastgesteld hoe de toe te rekenen rente voor de verschillende onderdelen moet worden bepaald.

De volgende uitgangspunten verwerkt:

Grondexploitaties:

De berekening van de rente aan de grondexploitaties is voorgeschreven. Dit is het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering.

Reserves:

We rekenen rente toe aan de reserves (eigen vermogen). Volgens de voorschriften is deze rente maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de (bruto) externe rentelasten over het totaal van de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. Dit betekent ook dat er geen rente over het eigen vermogen en/of voorzieningen kan worden berekend als er geen aangetrokken financiering is.

Verdeling naar taakvelden:

We moeten volgens de verslaggevingsvoorschriften van het BBV rente toerekenen aan de taakvelden. Dit is het saldo van de rentebaten en -lasten dat overblijft na de verwerking van de rente aan de grondexploitatie. Dat saldo rekenen we evenredig toe aan de taakvelden, op basis van de boekwaarde van de materiele vaste activa per 1 januari van het betreffende jaar, met een minimum van 0%. Daarbij proberen we de fluctuatie in het rentepercentage zo klein mogelijk te houden in het meerjarenperspectief. Het rentepercentage dat we hier berekend hebben hanteren we ook bij voorgenomen investeringen.

Tabel 32: renteresultaat

Bedragen x € 1.000		2020	2021	2022	2023
a	Rentelasten korte en lange financieringen	444	455	376	348
b	Externe rentebaten totaal	-470	-390	-306	-223
a-b	Totaal door te rekenen externe rente	-27	65	70	125
c1	Rente aan grex	-8	-11	-12	-12
c2	Rentelast "projectfinanciering" (m.n. Talis)	178	166	154	142
c3	Rentebate "projectfinanciering" (m.n. Talis)	-186	-174	-161	-149
C		-16	-19	-19	-19
1-c	Saldo door te berekenen externe rente	-43	46	51	106
d1	rente toegerekend aan het eigen vermogen	736	750	792	792
d2	rente toegerekend aan voorzieningen	0	0	0	0
e	Aan taakvelden toe te rekenen rente	694	796	843	898
f	Werkelijk aan taakveld door te rekenen rente	999	1.051	1.007	961
	Renteresultaat Taakveld Treasury	-305	-255	-164	-63

Het renteresultaat is een onderdeel van het taakveld Treasury. Wijchen heeft een positief (afnemend) renteresultaat binnen dit taakveld. Uit de voorschriften komen de volgende te hanteren rentepercentages. Deze percentages worden jaarlijks opnieuw berekend.

	2020	2021	2022	2023
Rente Bouwgrondexploitaties	1,23%	1,16%	1,11%	1,10%
Rente Eigen vermogen	2,02%	2,00%	1,99%	1,97%
Rente-omslag naar de taakvelden berekend	1,04%	1,14%	1,26%	1,40%
Rente-omslag naar de taakvelden genormeerd	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%

Paragraaf 7: Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering biedt inzicht in de beleidsvoornemens inzake bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en beleid (waaronder de administratieve organisatie, treasury, planning en control en de interne controle) en facilitaire dienstverlening. De kwaliteit van onze bedrijfsvoering bepaalt mede het welslagen van onze dienstverlening.

Vanaf 1 januari 2018 is de Werkorganisatie Druten Wijchen (hierna WDW) van start gegaan met de bedrijfsvoeringstaken voor de gemeenten Druten en Wijchen. De Werkorganisatie is een gemeenschappelijke regeling die haar begroting conform wettelijke vereisten voor 15 april aanbiedt aan de deelnemende gemeenten. De begroting 2020 heeft de zienswijze procedure doorlopen en is vastgesteld in het bestuur van de WDW.

In de begroting van de WDW is de bedrijfsvoeringsparagraaf opgenomen. Voor de invulling van de bedrijfsvoering verwijzen we derhalve naar de begroting 2020 van de WDW. Samenvattend is daarin terug te vinden:

We zien de grote ontwikkelingen die ons de komende jaren bezighouden. De IT-organisatie is een serieus knelpunt als het gaat om de ontwikkeling van de organisatie naar de strategische doelstellingen in het bedrijfsplan. Dit omdat we snel achter lopen bij de technologische mogelijkheden op dit punt. Dit staat los van de fusie.

In 2019 heeft de evaluatie van de fijnstructuur plaatsgevonden op basis van de gemaakte afspraken met de OR. De exacte vormgeving daarvan en de financiële dekking worden nader uitgewerkt. Daarbij wordt ook gekeken naar personele knelpunten voor wat betreft de voortgang van het veranderproces.

Paragraaf 8: Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waarbij sprake is van zowel een bestuurlijk als financieel belang. In deze paragraaf hebben we onderscheid gemaakt in gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. Bij iedere partij wordt aangegeven welk openbare belang zij behartigen. En welke ontwikkelingen in 2020 worden verwacht. Afsluitend presenteren we een financiële tabel met onder andere de Wijchense bijdrage in de totaalomzet van de verbonden partijen.

Eind 2018 heeft de raad de nota Verbonden Partijen (18 7b 21660) vastgesteld. Met deze nota zijn de diverse verbonden partijen ingedeeld in risicoprofielen, met bijbehorend toezichtarrangement waarmee de informatievoorziening en de sturing maatwerk worden. In deze paragraaf nemen we op in welk profiel iedere partij is ingedeeld. In de nota Verbonden Partijen is ook vastgesteld dat iedere verbonden partij periodiek wordt geëvalueerd. Op het moment dat bekend wanneer de evaluatie plaats vindt, nemen we dat op.

Gemeenschappelijke regelingen

- **8.1 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid (toezichtarrangement basis +)**

Behartigen openbaar belang

De GGD Gelderland-Zuid draagt bij aan de bewaking, bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Deze taak voert zij uit op grond van de Wet publieke gezondheid 2008. De belangrijkste taken zijn de jeugdgezondheidszorg, infectieziekten bestrijding, algemene gezondheidsbevordering en uitvoering van het meldpunt bijzondere zorg en van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis).

Ontwikkelingen 2020

Eind 2019 stellen de raden een nieuwe meerjarenstrategie voor de GGD vast. Standpunt van Wijchen is dat we een meer flexibele GGD wensen die aansluit op lokale behoeften. Dat betekent minder taken in het uniforme pakket en meer keuze in lokaal maatwerk.

Een aandachtspunt blijft de ontwikkeling van Veilig Thuis: het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. De afgelopen jaren zijn er verbeteringen gerealiseerd, maar wij blijven de ontwikkelingen kritisch volgen.

- **8.2 MGR Rijk van Nijmegen, WerkBedrijf en IRvN (toezichtarrangement basis +)**

Behartigen openbaar belang

Het WerkBedrijf is als eerste module van de MGR per 1 januari 2015 van start gegaan. Met het WerkBedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het UWV en andere organisaties de handen ineen geslagen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de kwetsbaren op de arbeidsmarkt waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen, wordt doorvertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Ontwikkelingen 2020

Het WerkBedrijf heeft voor 2020 en de jaren erna diverse opgaven en ambities te realiseren. Het WerkBedrijf houdt rekening met een aantal ontwikkelingen:

1. de regionale arbeidsmarkt;
2. de bemiddeling van kandidaten;
3. het strategische arbeidsmarktbeleid;
4. de komst van de nieuwe wet inburgering;
5. de ontwikkelingen m.b.t. wet- en regelgeving.

De IRvN richt zich op:

1. de technologische trends en ontwikkelingen;
2. de landelijke wet- en regelgeving op het gebied van informatieveiligheid;
3. verdere regionale ondersteuning en samenwerking.

- **8.3 G.R. Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland (IBO) in Wijchen (toezichtarrangement basis -)**

Behartigen openbaar belang

Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van sociale zekerheidswetgeving, de WMO en de Jeugdwet. Het IBO is een gemeenschappelijke Regeling voor de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Berg en Dal en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Ontwikkelingen 2020

Uitkeringsgerechtigden die zich niet aan de regels houden sporen de medewerkers van het IBO actief op. Wij hebben de plicht om onterecht verkregen uitkeringen terug te vorderen, ongeacht de hoogte daarvan. Vanaf 2015 dragen de gemeente de verantwoordelijkheid voor de nieuwe Jeugdwet en extra Wmo taken (begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen GGZ). Gezien de vergroting van de verantwoordelijkheid voor (extra) kwetsbare doelgroepen en het daar bijbehorende budget, zijn ook de risico's op onrechtmatigheden groter geworden. Voor de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en handhaving Wmo 2015 en Jeugdwet sluiten wij zoveel als mogelijk aan bij de visie/methodiek, zoals wij die toepassen bij de uitvoering van de Participatiewet. Deze aanpak kent preventieve en repressieve elementen in zich met als doel spontane naleving van de wet- en regelgeving.

- **8.4 Euregio Rijn/Waal in Kleve en 's-Heerenberg (toezichtarrangement basis -)**

Behartigen openbaar belang

De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij ca. 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.

Ontwikkelingen 2020

De gemeente hoeft niet altijd betrokken te zijn bij grensoverschrijdende initiatieven. Zo heeft het MaasWaalcollege al jarenlang een uitwisseling met een Duitse school. De activiteiten van 2020 zijn nog niet bekend. Projecten die meerwaarde hebben voor de gemeente Wijchen zullen wij ondersteunen.

- **8.5 G.R. Bijsterhuizen in Nijmegen (toezichtarrangement basis -)**

Behartigen openbaar belang

Het samenwerkingsverband heeft tot hoofddoel het bevorderen van de economische ontwikkeling en de werkgelegenheid in de regio Nijmegen door middel van het gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk bedrijventerrein.

Ontwikkelingen 2020

In april 2019 heeft het bestuur van Bijsterhuizen de begroting 2020- 2023 en het beleidsplan 2020 -2025 vastgesteld. Het daarin opgenomen meerjarenperspectief is gebaseerd op de vastgestelde planexploitatie per 1 januari 2019. In deze planexploitatie zijn de verwachte gronduitgiftes en bijbehorende winstverwachtingen verwerkt.

- **8.6 Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Beuningen, Heumen, Groesbeek en Wijchen te Beuningen. ("Munitax") (toezichtarrangement basis)**

Behartigen openbaar belang

De gemeenten Beuningen, Heumen, Druten, Groesbeek en Wijchen werken onder de naam "Munitax" samen op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De samenwerking heft de kwetsbaarheid van eenmansfuncties op, verhoogt de effectiviteit en kwaliteit en leidt tot lagere kosten.

Er is gekozen voor een lichte juridische vorm van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, namelijk een centrumgemeente constructie waarin de centrumgemeente gemandateerd wordt door de colleges van de overige gemeenten om uitvoering te geven aan de werkzaamheden. Beuningen vervult deze functie als centrumgemeente. De uiteindelijke beleidskeuzes en het vaststellen van alle verordeningen (en tarieven) is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

Ontwikkelingen 2020

Munitax voert volgens plan het opleggen van de belastingaanslagen en de inning van de belastingen voor Wijchen uit.

- **8.7 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid in Nijmegen (toezichtarrangement basis +)**

Behartigen openbaar belang

De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een samenwerkingsverband dat sinds 1 januari 2004 bestaat uit de volgende drie onderdelen: de regionale brandweer Gelderland-Zuid (RBGZ), de Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid (RAV). Ook zijn het veiligheidsbureau en de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) hier ondergebracht. De wettelijke grondslag ten aanzien van bovengenoemde taken ligt in de Wet op de Veiligheidsregio's, de Wet Publieke Gezondheid en de Wet Ambulancezorg.

Ontwikkelingen 2020

In de begroting 2020 is rekening gehouden met nu al voorzienbare ontwikkelingen die op de Veiligheidsregio afkomen. In de toekomst staan een aantal ontwikkelingen voor deur die we nog niet direct voor 2020 financieel kunnen vertalen, omdat het

tempo of de grootte nog niet te voorzien zijn. Voorbeelden hiervan zijn: de landelijke meldkamer organisatie, de ontwikkelingen in de ambulancezorg, de gevolgen voor veiligheidsorganisatie van de decentralisatie van de zorg en de toename van het aantal evenementen). Met betrekking tot de begroting 2020 komt er na de zomervakantie (2019) een nieuw voorstel in de raad.

- **8.8 Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen in Nijmegen (toezichtarrangement basis)**

Behartigen openbaar belang

De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.

Ontwikkelingen 2020

Druten en Wijchen laten de verplichte wettelijke milieutaken door de ODRN uitvoeren. Dat betreft vergunningverlening en handhaving en ook voeren zij een aantal projecten voor ons uit. Ook voor 2020 is er een werkplan opgesteld waarin de geplande activiteiten zijn beschreven en begroot.

- **8.9 Gemeenschappelijke Regeling Basisregeling Regio Nijmegen in Nijmegen (toezichtarrangement basis -)**

Behartigen openbaar belang

In artikel 4 van deze regeling staat opgenomen dat de regeling tot doel heeft gemeenschappelijke belangen met een regionaal c.q. intergemeentelijk karakter van de deelnemende gemeenten te behartigen, teneinde een evenwichtige ontwikkeling in het Regiobeleid te bevorderen. De regeling fungeert als platform voor de voltallige colleges, maar "slaapt".

Ontwikkelingen 2020

Er zijn geen ontwikkelingen.

- **8.10 GR MARN (toezichtarrangement basis -)**

Behartigen openbaar belang

Het deelnemen in het aandelenkapitaal van ARN B.V. of haar rechtsopvolger. MARN sluit met de ARN B.V. een vuilverwerkingsovereenkomst af. Hierin is geregeld: de aanbiedingsplicht van de deelnemende gemeenten van de door of vanwege hen opgehaalde afvalstoffen, de acceptatieplicht van de aangeboden afvalstoffen door de verwerkingsinrichting en het in rekening brengen van de verwerkingskosten door ARN B.V. aan de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen 2020

Uit de meerjarenbegroting 2020-2023 MARN blijkt dat de winstuitkering van de MARN de komende jaren ca. € 71k bedraagt.

- **8.11 Werkorganisatie Druten Wijchen (toezichtarrangement basis +)**

Behartigen openbaar belang

Op 30 maart 2017 namen de gemeenteraden van de gemeenten Druten en Wijchen met oprichting van de Werkorganisatie Druten Wijchen het besluit om te komen tot een ambtelijke fusie. Deze fusie is formeel ingegaan op 1 januari 2018 en daadwerkelijk gestart met de nieuwe teams op 1 mei 2018. Bij deze samenwerking blijven de beide gemeenten politiek-bestuurlijk helemaal zelfstandig. Iedere gemeente houdt de eigen gemeenteraad, griffie, college van B&W en gemeentesecretaris. De gemeenten blijven ook hun eigen beleid bepalen en de dienstverlening aan de inwoners blijft lokaal.

Ontwikkelingen 2020

De werkorganisatie zet zich ook in 2020 in voor het bereiken van de ambities in het bedrijfsplan. We monitoren de ontwikkeling van de ambities, delen de resultaten en gaan hierover in gesprek. We inventariseren zo kansen voor verdere ontwikkeling van de WDW.

- **8.12 BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (DRAN) (toezichtarrangement basis +)**

Behartigen openbaar belang

De vervoersorganisatie is ingesteld om het doelgroepenvervoer in de regio Arnhem en Nijmegen tot stand te brengen en verder te ontwikkelen. Alle gemeenten uit het voormalige stadsregiogebied nemen deel aan de BVO DRAN. De gemeente Wijchen heeft bij de start alleen het Wmo sociaal vervoer ondergebracht bij de vervoersorganisatie. Vanaf augustus 2020 brengen bij ook het Leerlingenvervoer onder bij AVAN.

Ontwikkelingen 2020

We verwachten een aanzienlijke stijging van de kosten door o.a. de afbouw van de provinciale subsidie, kostenstijgingen in de taxibranche en de inzet van duurzame vervoersmiddelen. Ook kunnen de nieuwe tarieven na de aanbesteding gevolgen hebben voor de kosten.

De kosten voor het routevervoer voor Wijchen in verband met het inbrengen van het Leerlingenvervoer vanaf augustus 2020 zijn nog niet verwerkt in de begroting 2020 ev. Aanpassingen worden meegenomen in een gewijzigde begroting 2020.

Door het vervoer anders en beter te organiseren kunnen we mogelijk een deel van de kostenstijging temperen. Dit zijn maatregelen die we in BVO DRAN verband gaan nemen. Als gemeente kunnen wij ook maatregelen nemen om het volume van het vraagafhankelijk vervoer en het Leerlingenvervoer te beïnvloeden. Een belangrijke maatregel die al is ingezet is de uitbreiding van opStap. Maar er kan ook gedacht worden aan het verder beperken van het te rijden aantal kilometers en de introductie van AutoMaatje. De maatregelen gaan we de komende tijd nader onderzoeken.

- **8.13 Georganiseerd Overleg Regio Arnhem Nijmegen (GO) (toezichtarrangement basis)**

Behartigen openbaar belang

De samenwerking is vastgelegd in de Regeling Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Regio (opgenomen in de regelingenbundel) en is op 17 december 2015 gestart.

Op 12 januari 2017 ondertekenden waarnemend burgemeester Staal van Arnhem, de Nijmeegse burgemeester Bruls en commissaris van de Koning Cornielje het investeringsakkoord. In dat akkoord is de afspraak vastgelegd om minstens 10 jaar vast te houden aan de ingezette koers om de economie van de regio te versterken. Afschaffing van de WGR-plus betekent dat de taken, bevoegdheden en geldstromen uit de Wet WGR-plus zijn overgegaan van de regio naar de provincie.

In 2019 richt Wijchen haar bestuurlijke en ambtelijke focus nadrukkelijk op het verder uitlijnen van de samenwerking binnen de Regio Arnhem Nijmegen. Dan hebben we het over:

- o Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan (GO) Regio Arnhem Nijmegen
- o Portefeuillehouders overleggen (PO's) op vier onderwerpen
- o Voorzittersoverleg GO + PO's
- o Economic Board (Triple Helix)
- o MIRT (ruimtelijk-economische visie regio t.b.v. MinIenM én t.b.v. provincie Gld
- o Gelderse Corridor.

Daarnaast speelt het samenspel tussen GR MARN, Dar NV en ARN BV. En is er een overkoepelende verbinding binnen de bestuurlijke stuurgroep Circulaire Economie (bestaande uit de gemeente Nijmegen, MARN, ARN en Dar). Vooralsnog houden we het risicoprofiel van de Stadsregio aan.

Ontwikkelingen 2020

In 2020 krijgen we te maken met veranderingen in de Regio Arnhem Nijmegen. Het is nog niet concreet hoe die eruitzien. Immers visie, agenda en structuur zijn het resultaat van het ingezette interactieve proces 'versterking regionale samenwerking' en de daaropvolgende besluitvorming.

Overige verbonden partijen

- **8.14 Stichting Regionaal Bureau voor Toerisme Knooppunt Arnhem Nijmegen (RBT KAN)**

Behartigen openbaar belang

De doelstelling van het RBT KAN is om door middel van marketing, promotie-inspanningen en productontwikkeling meer bezoekers te trekken die langer in het Rijk van Nijmegen (en regio Arnhem en de Veluwe) verblijven en hier meer besteden. Waardoor het toeristisch marktaandeel van de regio in het algemeen en dat van de diverse deelgebieden in het bijzonder vergroot wordt. Wijchen maakt deel uit van de merknamen 'Rijk van Nijmegen' en 'Land van Maas en Waal'. Met marketing- en productontwikkeling wil RBT KAN de regio Arnhem – Nijmegen - Veluwe laten aansluiten bij de wensen van de gekozen doelgroepen. De regio's moeten een "must see & must do" bestemming worden voor Nederlandse en buitenlandse bezoekers. Communicatie speelt hierbij vanzelfsprekend een belangrijke rol.

De Gemeenschappelijke regeling financiële grondslag Stichting RBT KAN 2006 is uitsluitend een publiekrechtelijke afspraak zonder bestuur en rechtspersoonlijkheid. De GR heeft ten doel de financiële ondersteuning van de Stichting RBT KAN vanuit de deelnemende gemeenten en dient het gezamenlijk belang van het vergroten van het toeristisch marktaandeel. De subsidie aan RBT KAN wordt gebruikt om de gemeente Wijchen als onderdeel van de regio op toeristisch gebied te promoten (marketing) en voor het exploiteren van de VVV Wijchen. De financiering per gemeente gebeurt naar rato van het aantal inwoners.

Ontwikkelingen 2020

Leidend is de strategische marketingvisie van RBT KAN voor de periode 2017-2020 voor de regio Arnhem-Nijmegen. Die luidt: 'Meer bezoekers genereren die langer

blijven, meer besteden, tot herhalingsbezoek overgaan en de regio aanbevelen bij familie, vrienden en kennissen. Op die manier moet het toeristische marktaandeel van de regio vergroot worden. Aanvullend voor het Rijk van Nijmegen is de nota Toeristische positionering Rijk van Nijmegen 2017-2021 van belang. Speerpunt hierin is het creëren van meer verblijfstoerisme in het Rijk van Nijmegen

De groeidoelstellingen voor de periode 2017-2020 zijn op basis van het beleid van RBT KAN als volgt gekwantificeerd, rekening houdend met ontwikkelingen in het hele land en in de regio:

- + 4 % aantal toeristische bezoekers
- + 4 % aantal overnachtingen
- + 2 % zakelijke bezoeken
- + 2 % zakelijke overnachtingen
- + 4 % totale bestedingen in de sector

Als basis/meetmoment van waaruit deze groei gerealiseerd moet worden, gelden de cijfers van 2016.

- **8.15 De Meerval B.V. in Wijchen**

Behartigen openbaar belang

De Meerval BV is verantwoordelijk voor de exploitatie van het zwembad De Meerval. De verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het gebouw ligt bij de stichting tot exploitatie van zwembaden in de Gemeente Wijchen. De stichting verhuurt het zwembad aan de BV. Het management van De Meerval BV is in handen van het management van het Golfbad in Oss. Hiervoor is een managementovereenkomst gesloten tussen De Meerval BV en Golfbad Exploitatie BV uit Oss.

Ontwikkelingen 2020

Sinds 1 januari 2018 is er een nieuwe managementovereenkomst tussen De Meerval BV en Golfbad Exploitatie BV uit Oss. De nieuwe vijfjarige overeenkomst loopt tot en met december 2022. In deze managementovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de te verwachten kapitaalbijdragen van de gemeente, ter dekking van het totale exploitatietekort. Er is een prikkel ingebouwd waardoor Golfbad Exploitatie BV bij extra inspanningen beloond wordt.

- **8.16 Stichting Sportaccommodaties Wijchen (SSW) in Wijchen**

Behartigen openbaar belang

Per 29 juli 2009 is de Stichting Sportaccommodaties Wijchen (SSW) opgericht. De stichting verricht vanaf dat moment werkzaamheden en diensten op het gebied van recreatie en sport. De SSW is een stichting die door de gemeente bestuurd wordt. Vanaf 2019 zijn de werkzaamheden van de stichting, mede door fiscale wijzigingen in het 'sportbesluit', gestopt. De stichting zal eind 2019 worden opgeheven.

Ontwikkelingen 2020

Geen, stichting sportaccommodaties Wijchen is opgeheven in 2019.

- **8.17 Dienst Afvalstoffen en Reiniging NV (DAR) in Nijmegen**

Behartigen openbaar belang

De gemeente Wijchen is voor onbepaalde tijd aandeelhouder van de DAR. Vanaf 1 januari 2011, zijn 4.890 aandelen (4,45%) met een waarde van € 389k overgenomen van de Gemeente Nijmegen. Per 31 december 2016 is de

aandelenportefeuille herijkt en bezit Wijchen 5.124 aandelen (4,66%). Doelstelling van de deelneming is o.a. het realiseren van verdergaande scheiding van afvalstromen en het realiseren van kostenvoordelen van schaalvergroting in de afvalverwijdering.

Ontwikkelingen 2020

Voor de periode 2016-2020 is een strategische visie vastgesteld. Eind 2019 / begin 2020 worden zowel de aandeelhoudersovereenkomst, de statuten, als de investeringsovereenkomst herzien en aangepast naar de huidige werkwijze. Daarnaast dringen we er bij de DAR op aan dat ze de beoogde dividenduitkering realiseren.

- **8.18 Stichting exploitatie van zwembaden in de gemeente Wijchen**

Behartigen openbaar belang

De stichting heeft ten doel het beheer en de exploitatie van zwembaden in de gemeente Wijchen en voorts al hetgeen met een aan ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Ontwikkelingen 2020

Onderhoud zal volgens planning worden uitgevoerd.

- **8.19 Stichting Volkshuisvesting Wijchen te Wijchen.**

Behartigen openbaar belang

De stichting is uitvoerder van de winstdelingsregeling zoals is overgekomen ter zake de verkoop van woningen in de wijk Lambrasse. Van de te ontvangen gelden wordt 75% uitgekeerd aan derden en 25% resteert voor de stichting. Het resterende aandeel van de stichting dient besteed te worden aan volkshuisvestelijke doelen binnen de gemeente Wijchen. De gemeente Wijchen bepaalt aan welke projecten het geld wordt besteed.

Ontwikkelingen 2020

De Stichting wordt geliquideerd en de resterende gelden worden besteed aan de uitvoering van de woonvisie en nader te bepalen Volkshuisvestelijke doeleinden.

Financiën Verbonden partijen

In onderstaande tabel geven we per verbonden partij aan wat het begrotingssaldo 2020 is en onze bijdrage hieraan.

Tabel 33: Verbonden partijen

Bedragen x € 1.000		Begroot resultaat	Begrote bijdrage	Verwacht eigen vermogen per 1 januari		Verwacht vreemd vermogen per 1 januari	
Nr.		2020	2020	2020	2021	2020	2021
Gemeenschappelijke regelingen							
8.1	GGD	0	1.967	514	515	10.341	15.959
8.2	MGR Werkbedrijf inclusief IRvN	-	8.173	-	-	22.173	22.173
8.3	IBO	-	113	0	0	64	64
8.4	Euregio	-	14	1.307	1.307	2.424	2.424
8.5	Bijsterhuizen	-	-	8.821	8.821	499	499
8.6	Munitax	-	758	*	*	*	*
8.7	VRGZ	-	2.470	3.203	3.203	66.097	68.929
8.8	ODRN	-	550	600	-200	2.650	2.675
8.9	Gemeenschappelijke Regeling Basisregeling Nijmegen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
8.10	MARN	126	-	10.291	9.869	1.841	1.750
8.11	Werkorganisatie Druten Wijchen	-	21.035	-	-	28.715	28.715
8.12	BVO DRAN	-	394	0	0	8.796	8.796
8.13	GO regio Arnhem Nijmegen	-	77	147	147	63	63
Overige verbonden partijen							
8.14	RBT KAN	100	56	163	163	866	866
8.15	Meerval BV	-	686	18	18	215	215
8.16	SSW	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
8.17	DAR NV	-	-	13.574	13.574	9.887	9.887
8.18	Stichting Zwembad	N.n.b.	-	703	703	1.067	1.067
8.19	Stichting Volkshuisvesting Wijchen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Paragraaf 9: Grondbeleid

Beleid

In het derde kwartaal 2016 heeft de raad een nieuwe nota Grondbeleid 2016 gemeente Wijchen en nota Bovenwijkse Voorzieningen, deel 1 vastgesteld. De door u vastgestelde nota Grondbeleid 2016 gemeente Wijchen is meer een procesmatig stuk. In het nieuwe grondbeleid is de basishouding van de gemeente richting nieuwe ontwikkelingen meer faciliterend. De gemeente Wijchen is, mede ook door de teruglopende woningaantallen, zich aan het transformeren van een ontwikkel- naar een meer faciliterende gemeente. Via een slagboommodel zal bij elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling steeds worden bekeken wat de gewenste rol is van de gemeente. In de nota is ook een afwegingskader opgenomen met betrekking tot strategische verwervingen. Er kunnen namelijk redenen zijn waarom de gemeente, zonder dat er sprake is van een concreet plan, overgaat tot het verwerven van vastgoed.

De tijd van de grote uitbreidingsplannen is voorbij. Dit betekent dat ook in de komende periode meer aandacht zal komen voor transformatie van bestaande locaties in plaats van "bouwen in de wei". Voorbeelden daarvan zijn het project "Tussen Kasteel en Wijchens Meer" en de herontwikkeling van de voormalige schoollocaties in Batenburg en Veenhof. Ook zullen wij initiatieven op het gebied van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) waar mogelijk stimuleren en faciliteren. Bepaalde locaties kunnen ook een uitdaging zijn in het kader van het bevorderen van de leefbaarheid van een wijk. In dat kader kan het instrument van stedelijke herverkaveling naar verwachting een grotere rol vervullen. Dit instrument is vergelijkbaar met de vroegere ruilverkaveling in het buitengebied. Door stedelijke herverkaveling kunnen er transacties plaatsvinden tussen diverse partijen in een plangebied zonder dat de overheid op voorhand een financieel risico loopt in het kader van de grondverwerving.

De regelgeving rondom grondbeleid zoals de Onteigeningswet en de Wet voorkeursrecht gemeenten is nu nog buiten de Omgevingswet gehouden. In de toekomst zal het via de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet alsnog samengebracht worden in de Omgevingswet. Het wetsvoorstel (35 133) is op 1 februari 2019 ingediend bij de Tweede Kamer. Op basis van de huidige planning (augustus 2019) is invoering van deze aanvullingswet gepland in 2021. In de bijlagen bij de Nota Grondbeleid 2016 gemeente Wijchen zijn tevens spelregels vastgelegd met betrekking tot grondexploitaties. In tegenstelling tot het verleden worden elk jaar de grondexploitaties niet meer voor kennisgeving aangenomen maar via de Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) door u vastgesteld.

In de nota Bovenwijkse voorzieningen, deel 1 is vastgelegd op welke wijze de gemeente Wijchen de investeringskosten voor te realiseren voorzieningen verhaalt op initiatiefnemers dan wel zelfrealisatoren van ontwikkelingen. Al dan niet ten behoeve van een te realiseren exploitatiegebied. In het door u vastgestelde deel 1 worden de achtergronden, het kader en de beleidsuitgangspunten van de toerekeningsmethodiek beschreven. Door vaststelling van deze nota is afscheid genomen van de methodiek inhoudende een vaste afdracht per m² uitgeefbare grond. Na vaststelling zullen er op basis van toerekenbaarheid, proportionaliteit en profijt kosten worden verhaald.

Marktprognose

Nationaal en Provinciaal

De economische crisis is definitief voorbij. In juni 2019 schat het Centraal Planbureau (CPB) de economische groei in 2019 op 1.7%. Het CPB prognosticeert voor 2020 een groei van 1.2%. Volgens het CPB loopt in 2020 de groei wat terug. De redenen daarvoor

zijn het Amerikaanse handelsbeleid, de kans op een no-deal Brexit en de instabiele situatie in Italië.

Op basis van data van de makelaarsorganisatie NVM is het aantal transacties gestegen maar is aanbod van woningen gedaald. De koopprijs is afgelopen periode vanwege de krapte op de woningmarkt gestegen. Bestaande koopwoningen waren in het tweede kwartaal van 2019 in de regio Nijmegen 7,4% duurder dan een jaar eerder.

De uitdagingen die er liggen op de woningmarkt hebben ertoe geleid dat de Nationale woonagenda 2018-2021 is opgesteld. De drie uitdagingen waar de acties in de woonagenda zich op richten, zijn het vergroten en versnellen van de woningbouw met 75.000 woningen per jaar, het verbeteren en benutten van de bestaande voorraad en de betaalbaarheid van het wonen. De acties zijn gezamenlijk met diverse partijen opgesteld.

De gevolgen van de crisis in de bouwsector zijn zichtbaar. Er zijn te weinig nieuwbouwplannen of "warme bouwgrond". Er is momenteel te weinig capaciteit om aan de grote productievraag te voldoen. Zowel op het gebied van personeel, materiaal als materieel.

Lokaal

Op lokaal niveau in de gemeente Wijchen signaleren we behoefte aan extra woningplannen. We hebben in de Wijchense markt onverminderd positieve verwachtingen.

Het project Tussen kasteel en Wijchens Meer vordert gestaag. U wordt regelmatig op de hoogte gesteld van de laatste stand van zaken.

De 2^e fase van het project Huurlingsedam is volop in aanbouw. In deze fase worden 231 grondgebonden woningen gebouwd. Alle omgevingsvergunningen zijn verleend op enkele vrije kavels na. Bijna alle woningen zijn reeds verkocht.

In het voorjaar van 2019 hebben de eerste sleuteloverdrachten plaatsgevonden. We verwachten dat eind 2020 de laatste woningen van Fase 2 worden opgeleverd.

De ontwikkeling van Veld A van Tuin van Woezik is gegund aan Ter Steege en Klomps. Het bestemmingsplan is onherroepelijk en 10% van de grondprijs is inmiddels betaald. Na indiening van een ontvankelijke bouwvergunning (naar verwachting Q2-Q3 2019) wordt het restant betaald. Het plangebied wordt voor rekening en risico van de projectontwikkelaar bouw- en woonrijp gemaakt. Na realisatie wordt het openbaar gebied weer overgedragen aan de gemeente.

Op twee locaties is de gemeente actief betrokken bij een CPO-project. Het gaat hierbij om de locaties nabij Wijksestraat in Bergharen en Sleedoornweg – Kelvinstraat in Wijchen. Het is de bedoeling dat op beide locaties in 2020 wordt gestart met de bouw van woningen.

Tezamen met de gemeente Nijmegen participeert de gemeente Wijchen in GR Bijsterhuizen. De bodem van de voorraad te verkopen grond komt in zicht. Vanwege deze ontwikkeling wordt gezien hoe en wanneer deze Gemeenschappelijk Regeling kan worden ontbonden. Er is op zich nog steeds interesse voor de aankoop van grond op deze locatie.

Verwachte exploitatieresultaten

Met betrekking tot het verloop van de verwachte einduitkomsten op grond van de bijgestelde berekeningen is het volgende overzicht te geven:

Tabel 34: Verwachte exploitatieresultaten bouwgrond (x € 1.000)

Nr.	Complex	Totaal	2019	2020	2021	2022	2023	>2023
1	Tuin van Woezik	-459	0	-459	0	0	0	0
2	Huurlingsedam (fase 1 +2)	-760	0	0	-760	0	0	0
3	MOB-complex	15	0	15	0	0	0	0
4	Hoge Rot fase 2	13	0	0	13	0	0	0
5	Woningbouw Balgoij	89	0	89	0	0	0	0
6	CPO Rivierduin Bergharen	193	0	0	0	193	0	0
7	Afgewikkelde projecten	0	0	0	0	0	0	0
8	Tussen kasteel en Wijchens meer	Pm						
9	CPO Wonsick	Pm						
10	Kraanvogelstraat	Pm						
	Totaal exploitaties	-909	0	-355	-747	193	0	0
	Voorziening Tuin van Woezik (balans)	459	0	459	0	0	0	0
	Voorziening Huurlingsedam fase 1+2 (balans)	760	0	0	760	0	0	0
	Totaal Begroting 2020	310	0	104	13	193	0	0

De bedragen zijn afgerond op duizend euro. In bovenstaande berekeningen is gerekend met het rentepercentage voor de bouwgrond van 1,26%. Een aantal projecten zijn in voorbereiding en zijn als "Pm" opgenomen in bovenstaande tabel.

Grondprijzen

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet Markt en Overheid moeten we meer dan voorheen onderbouwen hoe de grondprijzen van de gemeente Wijchen tot stand zijn gekomen. De nota Grondprijzenbeleid 2017 is bij de begrotingsbehandeling 2017 vastgesteld. Tijdens de raadsvergadering van 28 februari 2019 is de herziene grondprijzenbrief door u vastgesteld. De ontwikkelingen op de markt zullen door ons scherp in de gaten worden gehouden.

Financiële Begroting

Uitgangspunten

De programmabegroting 2020 is de basis voor de meerjarenramingen. Bij deze meerjarenbegroting zijn de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd. Deze zijn ontleend aan het coalitieakkoord 2018-2022 "Iedereen doet mee":

- We houden in onze structurele begroting minimaal 250.000 euro als buffer aan voor onvoorziene kosten.
- Als we onze budgetten overschrijden moeten we dat binnen het programma zelf opvangen.
- Structurele tekorten vangen we op door blijvende maatregelen te treffen.
- Tekorten die eenmalig ontstaan vangen we op door incidentele maatregelen te treffen.
- Om de nieuwe taken vanuit het rijksbeleid, het interbestuurlijk programma en de gemeentelijke ambities te kunnen bekostigen, bezuinigen wij waarschijnlijk € 200.000 euro structureel per jaar. Opgeteld geeft dit € 800.000,- extra ruimte in 2022. Nieuwe rijksmiddelen zullen wij waar mogelijk inzetten om die bezuinigingen op te vangen.
- De winst die we maken door percelen bouwgrond te verkopen op bedrijventerpark Bijsterhuizen gaat naar de algemene reserve.
- De reserve Bouwgrondexploitatie is onderdeel van de algemene reserve.
- Uit de algemene reserve halen we alleen maar geld om eenmalig dingen te kunnen betalen als dit leidt tot minder structurele lasten voor de gemeente.
- Als we nieuwe beleidstaken en geld krijgen van de rijksoverheid, dan labelen we die één op één voor het beoogde doel. Wij streven ernaar om de uitvoering van de nieuwe taken te betalen met deze middelen. Met de gelabelde gelden worden ook de organisatie- en uitvoeringskosten binnen de Werkorganisatie Druten Wijchen structureel gedekt.
- We kunnen alleen structureel nieuw beleid starten als er structureel extra geld is of als we oud beleid inruilen voor het nieuwe beleid.
- Als we de kadernota of begroting bespreken, wegen we af welke extra uitgaven nuttig en nodig zijn en wat het belangrijkste is. Buiten deze beslissingsmomenten kan geen extra incidenteel of structureel geld uitgegeven worden. Behalve als de gemeenteraad daar akkoord voor geeft.

Indexering

Op basis van de septembercirculaire 2019 worden zowel de inkomsten- als de kostenkant gemuteerd. Voor gemeenschappelijke regelingen houden we voor het eerste begrotingsjaar de BRN-norm aan die regionaal wordt vastgesteld. Voor de overige jaren houden we net als de contractindex de index uit de septembercirculaire aan (prijs bruto binnenlands product). Bij het opstellen van de begroting zijn we voor het meerjarenperspectief uitgegaan van hieronder opgenomen percentages prijscompensatie.

Tabel 1: Inzet cumulatieve prijscompensatie begroting 2020.

	2020	2021	2022	2023
Subsidie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
BRN	3,60%	1,70%	1,70%	1,80%
Contract	1,50%	1,70%	1,70%	1,80%
Overige	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Meerjarenramingen

In de Perspectiefnota 2019 is aan de raad een beeld geschetst van het meerjarenperspectief. Op grond van dat perspectief is deze begroting verder opgesteld. In de volgende tabellen worden de mutaties vanaf de begroting 2019-2022, naar de Perspectiefnota, tot de Programmabegroting 2020-2023 weergegeven.

Hierbij maken we onderscheid in het structurele perspectief (tabel 2), het incidentele perspectief (tabel 3) en de bouwgrondexploitaties (tabel 4). In tabel 5 leidt dit tot het totale meerjarenperspectief 2020-2023.

Structureel perspectief

Tabel 2: Mutaties in het structureel meerjarenperspectief (x € 1.000)

Ontwikkelingen ten opzichte van begroting 2019 (x € 1.000.)	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	746	1.892	2.303	2.835
Perspectiefnota 2019	-1.985	-1.211	-1.805	-1.499
Startpositie 2020 t/m 2023	-1.239	681	498	1.336
Effect kostenverdeelstaat tarieven en leges	54	94	93	99
Wet BUIG (6.15)	227	-310	-156	-411
Decentralisaties (6.16)	-1.005	-853	-641	-640
WMO Klassiek (6.17)	61	43	22	2
Gemeentefonds (0.7)	167	889	1.843	1.807
Kapitaallasten	-5	-5	-5	-5
Rente (paragraaf financiering)	-24	-50	-70	-169
Onroerende Zaak Belasting (paragraaf 3)	980	1.034	1.090	1.148
Toeristenbelasting (paragraaf 3)	0	76	76	76
Budgetruimte (bijlage 6)	535	532	532	532
Uitzettingen (bijlage 7)	-456	-788	-943	-1.018
Nieuw Beleid (bijlage 8)	-176	-176	-176	-176
Stelpost structurele risico's (paragraaf 1 – 0.8)	0	-800	-1.200	-1.200
Stelpost ambities (paragraaf 1 – 0.8)	0	0	0	-1.100
Bezuinigingen (Bijlage 9)	8	132	233	338
Afronding	2	3	0	5
Totaal structureel Programmabegroting 2020	-871	502	1.196	624

In bovenstaande tabel worden de mutaties ten opzichte van de structurele begroting na vaststelling van de perspectiefnota 2019 weergegeven. We geven ook aan waar u nadere toelichting in deze begroting terug kunt vinden.

Incidenteel perspectief

Tabel 3: Mutaties in het incidenteel meerjarenperspectief (x € 1.000)

Ontwikkelingen ten opzichte van begroting 2019 (x € 1.000.)	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019	-2.334	-43	-20	0
Begroting 2019 afdekking algemene reserve	2.334	43	20	0
Saldo Begroting 2019	0	0	0	0
Mutaties Perspectiefnota 2019				
Opbrengsten bouwleges	32	332	332	0
Daken gemeentewerf	-74	0	0	0
Wijchen werkt	-72	-144	0	0
Saldo Perspectiefnota 2019	-114	188	332	0
Starterslening (Svn)	0	0	0	0
Basisregistratie Ondergrond	-5	0	0	0
Incidentele kosten 2d's vervallen	400	0	0	0
Boardbusters raadsverkiezingen	0	0	-18	0
Renovatie toiletgroep Dorpshuis 't Ballegoyke	0	-80	0	0
Revolverend fonds duurzaamheid	-150	0	0	0
Milieuvoorlichting Ons groene gezicht	-15	-15	0	0
Het groene gezicht uit duurzaamheidsbudget	15	15	0	0
Parkeerplaats AWC verharding (incidenteel)	-125	0	0	0
Revitalisering Bedrijventerrein Wijchen oost	-19	0	0	0
Ondernemers awards	0	0	0	-8
Leerplicht	-12	0	0	0
Uitvoering inclusieagenda	-25	0	0	0
Actualisatie visie wonen en zorg	-15	0	0	0
Wijkontwikkeling Hart van Zuid, uitvoering sociale opgave	-80	-80	0	0
Programmamanagement en communicatie Hart van Zuid	-75	-45	0	0
Gelden transformatiefonds zorg met verblijf Nijmegen	80	0	0	0
Transformatiemiddelen	-80	0	0	0
CPO adviezen	-6	0	0	0
Overdracht bodem van provincie naar gemeente	-10	0	0	0
Voortzetting Lekker Anders Dag	-20	0	0	0
Subsidie verenigingen afbouwregeling oud papier	-30	-20	-10	0
Strategisch Kompas	-32	0	0	0
Pumptrackbaan	-50	0	0	0
Preventiemedewerker schuldhulpverlening	-35	0	0	0
Carillon	-40	0	0	0
Ontwikkelen lokale aanpak ggz in de wijk	-40	0	0	0
Ontwikkelen lokale aanpak ggz in de wijk t.l.v. extra middelen septembercirculaire	40	0	0	0
Bezuiniging Carillon	40	0	0	0
Afdekking algemene reserve	402	37	0	8
Saldo Incidenteel Programmabegroting 2020	0	0	304	0

Bovenstaande mutaties op het incidenteel perspectief leiden ertoe dat er in 2020 0,4 miljoen extra uit de algemene reserve onttrokken moet te worden, ten opzichte van de begroting 2019.

Toelichting op bovenstaande posten vind u terug in bijlage 12. Het totale incidentele perspectief, inclusief posten besloten in eerdere begrotingen is opgenomen in bijlage 13.

Bouwgrondexploitaties

Tabel 4: Mutaties in het incidenteel meerjarenperspectief (bouwgrondexploitaties) (x € 1.000)

Ontwikkelingen ten opzichte van begroting 2019 (x € 1.000.)	2020	2021	2022	2023
Saldo begroting 2019	0	0	630	0
Actualisatie Perspectiefnota 2019				
Oostflank Urban villa 3	0	0	-630	0
Woningbouw Balgoij	89	0	0	0
Bouwgrondexploitaties Perspectiefnota 2019	89	0	0	0
Actualisatie Begroting 2020				
MOB complex	15	0	0	0
Hoge Rot fase 2	0	13	0	0
CPO Rivierduin Bergharen	0	0	193	0
Totaal resultaat Bouwgrondexploitaties Programmabegroting 2020	104	13	193	0

Tabel 5: Totaal meerjarenperspectief 2020-2023 (x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023
Structureel perspectief (tabel 2)	-871	502	1.196	624
Incidenteel perspectief (tabel 3)	0	0	304	0
Incidenteel perspectief bouwgrond (tabel 4)	104	13	193	0
Totaal Programmabegroting 2020	-767	515	1.693	624

Provinciaal toezicht

In haar rol van financieel toezichthouder heeft de provincie Gelderland tot taak de financiële positie van de gemeente Wijchen te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. De provincie heeft het toetsingskader 2020 bekend gemaakt om in aanmerking te komen voor repressief toezicht. Te weten:

- De begroting is structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten dekken ieder jaar ten minste de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Dit evenwicht geldt voor de begroting inclusief nieuw beleid. Dit neemt de provincie mee in de beoordeling. Als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan dient aannemelijk te zijn dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren (uiterlijk in 2023) tot stand zal worden gebracht.
- Als de jaarrekening en begroting op tijd in wordt gezonden. De jaarrekening vóór 15 juli 2019 en de begroting vóór 15 november 2019.
- Er kan geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht, beoordeelt de provincie of er sprake is van een opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is. Is er in uw (meerjaren)begroting alleen evenwicht in de laatste jaarschijf (2023) van de meerjarenraming? Dan beoordeelt de provincie of er sprake is van opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Dit is het geval als ook bij de begroting 2019 alleen de laatste jaarschijf (2022) structureel en reëel in evenwicht was. Als dat zo is, dan moeten bij de begroting 2020 minimaal de laatste 2 jaarschijven structureel en reëel in evenwicht zijn (2022 en 2023).

We voldoen aan bovenstaande toets van de provincie. Daarnaast voldoen we met uitzondering van jaarschijf 2020 aan het minimaal benodigde positieve resultaat van € 250k. Dit criterium uit de financiële verordening is ingesteld ter afdekking van het verplicht opnemen van een post onvoorzien in de begroting. Wij hebben er voor gekozen om deze post niet op te nemen aan de kostenkant van de begroting, maar te voorzien door een resultaatsnorm.

In tabel 6 treft u een overzicht aan van de stelposten die opgenomen zijn in het meerjarenperspectief 2020-2023. De stelpost is binnen het geraamde resultaat van de desbetreffende jaarschijf op te vangen.

Tabel 6: Overzicht taakstellingen.

x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Taakstelling gemeenschappelijke regelingen	0	104	205	310
Totaal	0	104	205	310

De taakstelling op gemeenschappelijke regelingen is met gemeenten in de regio afgestemd. In de begrotingsrichtlijnen (BRN) nemen we een taakstelling op van 1% in 2021 oplopend tot 3% in 2023.

MIO (Meerjaren Investerings Overzicht)

Inleiding

Met dit MIO geven we inzicht in de financiële aspecten van de grote projecten binnen de gemeente Wijchen. Vooral de afdekking van nog niet gedekte projecten, die een keuze noodzakelijk maken in prioritering van projecten is van belang.

Gedekte projecten.

Tabel 7 geeft een overzicht van door de Raad geaccordeerde projecten, die in 2020 lopen. Overigens is niet bij alle bijdragen van derden ook 100% zeker of we die ook (geheel) zullen ontvangen. Hier is dus sprake van een risico.

Tabel 7: Meerjaren Investerings Overzicht (MIO)

Nr.	Projectnaam	Begroot	Gedekt	Financieringsbron
1.	MFA Batenburg	2.950	2.950	Afgedekt door kapitaalslasten
2.	Oosterpark	300	300	Incidenteel perspectief 2018
3.	Ontwikkeling Hernen/Bergharen	500	500	Incidenteel perspectief 2016-2017
4.	Renovatie Kasteel	2.800	2.800	Afgedekt door kapitaallasten
	Totaal	6.550	6.550	

Gewenste projecten

Na het vaststellen van de Programmabegroting 2020 blijft de wereld niet stilstaan. Wensen van het college en wensen en opdrachten van de Raad houden de bestuurlijke wereld dynamisch. We blijven dan ook de komende jaren werken aan ideeën en wensen waarmee nu nog geen concrete besluitvorming over heeft plaatsgevonden. In de begroting is vanaf 2023 structurele ruimte gereserveerd om, voor zover nu in te schatten valt, (een deel van) onderstaande projecten te bekostigen. Een overzicht, niet uitputtend en in willekeurige volgorde, van deze aanvullende opgaven:

Reeds in voorbereiding

- Hart van Zuid;
- Verduurzaming en toekomstbestendig maken gemeentelijk vastgoed;
- Parkeren centrum;
- Tussen Kasteel en Wijchens Meer;
- Revitalisering bedrijventerrein Oost.
- IHP (Integraal Huisvestings Plan)
- Kraanvogelstraat

Nog niet opgestart

- Brede school Hernen;
- Opwaarderen Wijchens meer;
- Fietspad Balgoij Batenburg.

Overzicht van baten en lasten per programma

Nr	Programma	Werkelijk 2018			Begroot 2019			Begroot 2020		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	21.011	72.389	51.378	16.143	71.136	54.992	15.667	72.115	56.448
1	Veiligheid	2.954	173	-2.781	3.057	65	-2.992	3.305	50	-3.255
2	Verkeer en vervoer	6.697	681	-6.016	7.055	77	-6.978	6.738	77	-6.661
3	Economie	893	623	-270	936	597	-339	1.035	597	-439
4	Onderwijs	3.568	269	-3.299	3.676	264	-3.412	3.507	264	-3.242
5	Sport, cultuur en recreatie	7.446	566	-6.880	8.150	735	-7.415	8.076	440	-7.637
6	Sociaal domein	45.049	11.846	-33.203	47.592	10.832	-36.760	47.710	11.189	-36.521
7	Volksgezondheid en milieu	11.526	8.561	-2.965	10.482	8.813	-1.670	12.543	9.344	-3.198
8	Wonen en bouwen	3.864	3.343	-522	2.782	1.574	-1.208	2.360	1.431	-930
	Saldo voor reserves	103.009	98.451	-4.558	99.874	94.092	-5.782	100.941	95.506	-5.435
	Mutaties reserves									
0	Bestuur en ondersteuning	1.373	9.665	8.292	224	3.195	2.971	145	3.670	3.524
1	Veiligheid	0	190	190	0	113	113	0	113	113
2	Verkeer en vervoer	606	165	-441	50	22	-29	51	15	-36
3	Economie	6	6	0	2	23	21	3	23	21
4	Onderwijs	215	169	-46	216	323	108	219	261	42
5	Sport, cultuur en recreatie	1.219	688	-531	673	692	19	644	583	-61
6	Sociaal domein	2.219	2.582	363	677	1.954	1.278	676	1.818	1.142
7	Volksgezondheid en milieu	423	434	10	12	491	479	162	85	-77
8	Wonen en bouwen	40	90	50	40	85	45	40	40	0
	Totaal inzet reserves	6.102	13.988	7.887	1.893	6.898	5.005	1.940	6.608	4.668
	Saldo na inzet reserves	109.110	112.439	3.328	101.767	100.990	-777	102.881	102.114	-767

Nr	Programma	Begroot 2021			Begroot 2022			Begroot 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	15.956	74.951	58.995	16.668	75.180	58.513	18.035	76.797	58.762
1	Veiligheid	3.365	50	-3.315	3.408	50	-3.358	3.434	50	-3.385
2	Verkeer en vervoer	6.569	77	-6.492	6.684	77	-6.607	6.767	77	-6.690
3	Economie	990	672	-318	996	672	-324	1.015	672	-343
4	Onderwijs	3.499	265	-3.234	3.430	265	-3.165	3.318	265	-3.053
5	Sport, cultuur en recreatie	7.998	445	-7.553	7.998	450	-7.548	8.102	456	-7.647
6	Sociaal domein	44.875	10.835	-34.040	43.655	10.633	-33.021	43.896	10.434	-33.462
7	Volksgezondheid en milieu	10.667	9.582	-1.085	10.858	9.809	-1.049	11.057	10.002	-1.055
8	Wonen en bouwen	1.950	834	-1.116	2.011	1.014	-998	2.077	489	-1.589
	Saldo voor reserves	95.868	97.710	1.842	95.708	98.150	2.443	97.701	99.241	1.540
	Mutaties reserves									
0	Bestuur en ondersteuning	1.173	490	-684	160	421	261	162	409	247
1	Veiligheid	0	113	113	0	113	113	0	113	113
2	Verkeer en vervoer	52	15	-37	53	12	-41	54	12	-42
3	Economie	3	0	-3	3	0	-3	3	0	-3
4	Onderwijs	222	261	39	226	65	-161	353	65	-288
5	Sport, cultuur en recreatie	652	422	-230	662	317	-345	673	317	-356
6	Sociaal domein	688	159	-529	699	136	-563	712	136	-575
7	Volksgezondheid en milieu	12	15	3	12	0	-12	12	0	-12
8	Wonen en bouwen	40	40	0	40	40	0	40	40	0
	Totaal inzet reserves	2.841	1.515	-1.327	1.854	1.105	-750	2.008	1.092	-916
	Saldo na inzet reserves	98.710	99.225	515	97.562	99.255	1.693	99.710	100.333	624

Overzicht van incidentele baten en lasten per programma (inclusief bouwgrond)

Nr	Programma	Werkelijk 2018			Begroot 2019			Begroot 2020		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	1.621	0	-1.621	13.813	69.702	55.889	672	48	-625
1	Veiligheid	20	0	-20	3.021	65	-2.956	36	0	-36
2	Verkeer en vervoer	806	0	-806	6.396	77	-6.319	295	0	-295
3	Economie	56	0	-56	831	597	-234	68	0	-68
4	Onderwijs	19	0	-19	3.449	264	-3.185	12	0	-12
5	Sport, cultuur en recreatie	50	0	-50	7.262	435	-6.827	316	0	-316
6	Sociaal domein	1.289	0	-1.289	44.779	10.734	-34.046	2.144	176	-1.969
7	Volksgezondheid en milieu	2.146	0	-2.146	9.974	8.813	-1.162	2.074	0	-2.074
8	Wonen en bouwen	85	991	906	1.976	589	-1.388	470	926	456
	Saldo voor reserves	6.092	991	-5.101	91.503	91.275	-228	6.088	1.150	-4.938
	Mutaties reserves									
0	Bestuur en ondersteuning	0	6.190	6.190	74	488	414	0	3.255	3.255
1	Veiligheid	0	0	0	0	113	113	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	0	0	0	50	15	-35	0	0	0
3	Economie	0	6	6	2	0	-2	0	23	23
4	Onderwijs	200	0	-200	216	323	108	0	0	0
5	Sport, cultuur en recreatie	500	147	-353	607	255	-351	0	266	266
6	Sociaal domein	0	549	549	677	602	-74	0	1.632	1.632
7	Volksgezondheid en milieu	50	96	46	12	68	56	150	16	-134
8	Wonen en bouwen	0	0	0	40	40	0	0	0	0
	Totaal inzet reserves	750	6.988	6.238	1.677	1.905	228	150	5.192	5.042
	Saldo na inzet reserves	6.842	7.979	1.137	93.180	93.180	0	6.238	6.342	104

Nr	Programma	Begroot 2021			Begroot 2022			Begroot 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0	Bestuur en ondersteuning	0	1.000	1.000	18	0	-18	0	0	0
1	Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Economie	8	0	-8	0	0	0	8	0	-8
4	Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Sport, cultuur en recreatie	105	0	-105	0	0	0	0	0	0
6	Sociaal domein	411	0	-411	30	0	-30	0	0	0
7	Volksgezondheid en milieu	30	0	-30	0	0	0	0	0	0
8	Wonen en bouwen	0	345	345	0	525	525	0	0	0
	Saldo voor reserves	554	1.345	791	48	525	477	8	0	-8
	Mutaties reserves									
0	Bestuur en ondersteuning	1.000	80	-921	0	20	20	0	8	8
1	Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Sport, cultuur en recreatie	0	105	105	0	0	0	0	0	0
6	Sociaal domein	0	23	23	0	0	0	0	0	0
7	Volksgezondheid en milieu	0	15	15	0	0	0	0	0	0
8	Wonen en bouwen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal inzet reserves	1.000	222	-778	0	20	20	0	8	8
	Saldo na inzet reserves	1.554	1.567	13	48	545	497	8	8	0

Totaaloverzicht taakveldenraming (x € 1.000)

Taak- veld	Omschrijving	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
0.1	Bestuur	-2.091	-2.333	-2.439	-2.490	-2.549	-2.569
0.10	Mutaties reserves	7.887	5.005	4.668	-1.327	-750	-916
0.2	Burgerzaken	-72	-273	-390	-395	-470	-498
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-360	-398	-368	-344	-367	-381
0.4	Overhead	-11.988	-10.490	-10.099	-9.532	-9.842	-9.889
0.5	Treasury	1.619	1.184	1.125	1.067	1.031	949
0.61	OZB woningen	4.738	4.919	5.579	5.731	5.867	6.012
0.62	OZB niet-woningen	2.986	2.921	3.351	3.408	3.466	3.528
0.64	Belastingen overig	338	346	297	308	315	320
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	55.619	57.879	59.391	61.042	62.263	63.752
0.8	Overige baten en lasten	589	1.236	0	200	-1.200	-2.462
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.334	-2.364	-2.545	-2.614	-2.633	-2.636
1.2	Openbare orde en veiligheid	-446	-628	-711	-701	-725	-748
2.1	Verkeer en vervoer	-5.822	-6.765	-6.340	-6.291	-6.401	-6.483
2.2	Parkeren	-165	-183	-306	-185	-190	-192
2.5	Openbaar vervoer	-29	-30	-15	-15	-15	-15
3.1	Economische ontwikkeling	-409	-371	-538	-521	-527	-534
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	314	265	275	273	271	269
3.4	Economische promotie	-176	-234	-176	-70	-68	-78
4.1	Openbaar basisonderwijs	-209	-225	-214	-215	-216	-218
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.972	-2.017	-1.762	-1.755	-1.677	-1.555
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.119	-1.170	-1.266	-1.264	-1.272	-1.280
5.1	Sportbeleid en activering	-347	-411	-387	-392	-397	-402
5.2	Sportaccommodaties	-1.990	-2.312	-2.268	-2.024	-1.999	-2.005
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-353	-407	-522	-511	-526	-514
5.4	Musea	-269	-297	-269	-265	-270	-275
5.5	Cultureel erfgoed	-98	-94	-120	-123	-115	-118
5.6	Media	-768	-764	-751	-764	-778	-793
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.053	-3.130	-3.318	-3.475	-3.463	-3.541
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-3.125	-3.522	-4.189	-2.969	-2.739	-2.722
6.2	Wijkteams	-1.404	-1.324	-1.526	-1.561	-1.591	-1.624
6.3	Inkomensregelingen	-2.896	-3.897	-2.964	-2.845	-2.659	-2.612
6.4	Begeleide participatie	-5.185	-5.226	-5.369	-4.874	-4.510	-4.404
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.672	-1.633	-1.619	-1.631	-1.711	-1.792

Taak- veld	Omschrijving	Werkelijk	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.490	-1.657	-1.477	-1.574	-1.593	-1.613
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-6.836	-7.910	-7.473	-7.061	-7.108	-7.228
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-9.929	-10.831	-9.771	-9.396	-8.988	-9.325
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-401	-391	-668	-693	-714	-730
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-266	-369	-1.464	-1.437	-1.409	-1.411
7.1	Volksgezondheid	-1.449	-1.496	-1.794	-1.781	-1.796	-1.812
7.2	Riolering	-1.117	723	-1.176	831	850	860
7.3	Afval	659	378	1.044	1.136	1.158	1.179
7.4	Milieubeheer	-1.057	-1.275	-1.267	-1.265	-1.255	-1.276
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	0	-6	-6	-6	-6
8.1	Ruimtelijke Ordening	-449	-406	-456	-478	-496	-515
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	444	-191	34	-59	119	-76
8.3	Wonen en bouwen	-516	-611	-507	-579	-621	-998
TOTAAL		3.329	-777	-767	515	1.693	624

Totaaloverzicht taakveldenraming inclusief toerekenbare reserves (x € 1.000)

Taak- veld	Omschrijving	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
0.1	Bestuur	-2.024	-2.333	-2.439	-2.490	-2.549	-2.569
0.10	Mutaties reserves	491	1.207	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	-73	-206	-429	-433	-509	-537
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-59	-71	-92	-107	-112	-122
0.4	Overhead	-9.873	-9.981	-9.562	-9.502	-9.817	-9.870
0.5	Treasury	1.619	1.184	1.125	1.067	1.031	949
0.61	OZB woningen	4.738	4.919	5.579	5.731	5.867	6.012
0.62	OZB niet-woningen	2.986	2.921	3.351	3.408	3.466	3.528
0.64	Belastingen overig	337	360	310	317	315	320
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	55.619	57.879	59.391	61.042	62.263	63.752
0.8	Overige baten en lasten	5.908	2.085	2.736	-721	-1.180	-2.455
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.144	-2.251	-2.431	-2.500	-2.520	-2.523
1.2	Openbare orde en veiligheid	-446	-628	-711	-701	-725	-748
2.1	Verkeer en vervoer	-6.216	-6.746	-6.328	-6.279	-6.390	-6.471
2.2	Parkeren	-215	-233	-357	-237	-243	-246
2.5	Openbaar vervoer	-26	-27	-12	-12	-15	-15
3.1	Economische ontwikkeling	-409	-371	-538	-521	-527	-534
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	314	265	275	273	271	269
3.4	Economische promotie	-176	-213	-155	-72	-70	-80
4.1	Openbaar basisonderwijs	-209	-225	-214	-215	-216	-218
4.2	Onderwijshuisvesting	-2.009	-1.901	-1.712	-1.708	-1.829	-1.834
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.127	-1.178	-1.275	-1.273	-1.281	-1.289
5.1	Sportbeleid en activering	-357	-411	-387	-392	-397	-402
5.2	Sportaccommodaties	-2.211	-2.296	-2.346	-2.327	-2.313	-2.328
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-351	-407	-522	-511	-526	-514
5.4	Musea	-246	-309	-281	-277	-283	-288
5.5	Cultureel erfgoed	-93	-94	-110	-113	-115	-118
5.6	Media	-768	-764	-751	-764	-778	-793
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.385	-3.115	-3.299	-3.399	-3.482	-3.560
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-3.169	-3.020	-3.334	-3.499	-3.304	-3.300
6.2	Wijkteams	-1.388	-1.309	-1.526	-1.561	-1.591	-1.624
6.3	Inkomensregelingen	-3.271	-3.257	-2.964	-2.845	-2.659	-2.612
6.4	Begeleide participatie	-4.961	-5.226	-5.369	-4.874	-4.510	-4.404
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.493	-1.631	-1.617	-1.629	-1.709	-1.790
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.803	-1.582	-1.402	-1.574	-1.593	-1.613
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-6.166	-7.910	-7.473	-7.061	-7.108	-7.228
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-9.929	-10.788	-9.561	-9.396	-8.988	-9.325
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-396	-391	-668	-693	-714	-730
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-266	-369	-1.464	-1.437	-1.409	-1.411

Taak- veld	Omschrijving	Werkelijk	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
7.1	Volksgezondheid	-1.368	-1.496	-1.794	-1.781	-1.796	-1.812
7.2	Riolering	-1.281	723	-1.176	830	849	859
7.3	Afval	670	868	1.113	1.136	1.158	1.179
7.4	Milieubeheer	-974	-1.286	-1.413	-1.261	-1.266	-1.287
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	0	-6	-6	-6	-6
8.1	Ruimtelijke Ordening	-435	-406	-456	-478	-496	-515
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	444	-191	34	-59	119	-76
8.3	Wonen en bouwen	-480	-566	-507	-579	-621	-998
TOTAAL		3.329	-777	-767	515	1.693	624

Geprognosticeerde Balans (x € 1.000)

Stand 31 december	Jaarrekening 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Immateriële vaste activa	41	20	0	0	0	0
Materiële vaste activa	67.105	67.070	70.535	67.580	64.476	61.440
Financiële vaste activa	20.502	18.547	16.845	15.093	13.467	12.418
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>87.648</i>	<i>85.637</i>	<i>87.380</i>	<i>82.673</i>	<i>77.943</i>	<i>73.858</i>
Vorraden	1.157	142	962	1.294	550	550
Debiteuren en overige kortlopende vorderingen	19.273	19.273	19.273	19.273	19.273	19.273
Rekening courant Rijk	1.700	0	0	0	0	0
Liquide middelen	241	0	0	0	0	0
Overlopende activa	5.697	5.697	5.697	5.697	5.697	5.697
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>28.068</i>	<i>25.112</i>	<i>25.932</i>	<i>26.264</i>	<i>25.520</i>	<i>25.520</i>
TOTAAL ACTIVA	115.716	110.749	113.312	108.937	103.463	99.378
Algemene reserves	10.786	12.434	10.840	10.896	11.392	13.077
Bestemde reserves	34.347	30.923	25.990	24.895	24.184	23.460
Gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	3.329	-777	-767	515	1.693	624
<i>Totaal eigen vermogen</i>	<i>48.462</i>	<i>42.580</i>	<i>36.063</i>	<i>36.306</i>	<i>37.269</i>	<i>37.161</i>
<i>Vreemd vermogen</i>						
Voorzieningen	23.156	24.799	26.991	28.317	27.482	27.687
Geldleningen o/g	20.237	19.511	18.810	18.102	17.387	16.664
Spaarhypotheken ambtenaren	0					
<i>Totaal vreemd vermogen</i>	<i>43.393</i>	<i>44.310</i>	<i>45.801</i>	<i>46.419</i>	<i>44.869</i>	<i>44.351</i>
Kortlopende schulden	20.288	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Overlopende passiva	3.573	11.359	18.948	13.712	8.825	5.367
<i>Totaal vlottende passiva</i>	<i>23.861</i>	<i>23.859</i>	<i>31.448</i>	<i>26.212</i>	<i>21.325</i>	<i>17.867</i>
TOTAAL PASSIVA	115.716	110.749	113.312	108.937	103.463	99.378

Indicatoren

In onderstaande tabel hebben we de verplichte indicatoren opgenomen die de BBV voorschrijft. De verplichte indicatoren zijn vooral bedoeld om onderlinge vergelijkbaarheid met andere gemeenten te bevorderen. Wij sturen als gemeente voor een groot deel niet specifiek op deze indicatoren. De opgenomen streefwaarde geeft aan wat we met het huidige beleid verwachten in 2019. Voor de vergelijking met andere gemeenten, verwijzen we naar de website waarstaatjegemeente.nl.

Naam Indicator	Eenheid	Werkelijk	Streefwaarde	Streefwaarde
		2018	2019	2020
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,6	5,6	5,3
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,2	5,2	4,9
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	472	655	516
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	4	4	7
Overhead	% van totale lasten	10	10	10
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	71	80	71
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,7	1	0,7
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,4	2,5	2,4
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,5	2,2	1,5
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	4,2	4,0	4,0
Functiemenging	%	49	50	50
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	134	135	135
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	1,5	2	1,5
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	18	15	15
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,6	1,0	1,0
Niet sporters	%	47	45	45
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	663	650	670
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	0,6	0,6	0,6
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3,8	3,8	3,8
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	69	69	69%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1,2	1,2	1,2
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder	28	24	28
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15 – 64 jaar	4,2	3,0	3,0
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	9,6	10,4	9,6
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1	1	1
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,2	0,2	0,2
Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	61	59	65
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	121	105	100
Hernieuwbare elektriciteit	%	4	4	4
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	230	223	253
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	1,3	5,0	5,0

Naam Indicator	Eenheid	Werkelijk	Streefwaarde	Streefwaarde
		2018	2019	2020
Demografische druk	%	75	75	75
Gemeentelijke woonlasten een-persoonshuishouden	In Euro's	637	637	698
Gemeentelijke woonlasten meer-persoonshuishouden	In Euro's	667	670	728
Duurzaamheidslening Toekomstbestendig wonen regeling	Maximaal beschikbaar voor duurzaamheidsleningen Maximaal beschikbaar voor Toekomstbestendig wonen regeling	€ 800k	€ 1.500k	€ 4.100k
Duurzaamheidslening	Benutting van de leningscapaciteit	100%	100%	50%
Electrische laadpalen	Aantal transacties op de aanwezige laadpalen	1.387	2.600	2.600
Afval aanbiedfrequentie	Aanbiedfrequentie restafvalcontainer	38%	34%	33%
Afval hoeveelheid	Hoeveelheid restafval (kg/inwoner/jaar)	121	105	100
Afval scheiding	Scheidingspercentage huishoudelijk afval	70%	70%	68%

Berekening EMU saldo Wijchen

		2019	2020	2021
	Omschrijving	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met aug. 2019, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2020	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2020
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-7.257	-5.435	1.842
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.189	3.095	3.276
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	3.070	5.430	3.543
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	3.309	3.558	3.175
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	415	298	142
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	1.639	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen			
10	Lasten inv transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de			
	Berekend EMU-saldo	-3.083	-766	5.344

BIJLAGEN

BIJLAGEN	141
BIJLAGE 1. RISICOMATRIX	142
BIJLAGE 2. INVESTERINGSLIJST	143
BIJLAGE 3. ONDERHOUDSPANNING VASTGOED 2020.....	144
BIJLAGE 4. ALGEMENE RESERVE	145
BIJLAGE 5. VERLOOP OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN.....	146
BIJLAGE 6. BUDGETRUIMTE EN EXTRA INKOMSTEN.....	148
BIJLAGE 7. UITZETTINGEN ONONTKOOMBAAAR.....	150
BIJLAGE 8. NIEUW BELEID	152
BIJLAGE 9. BEZUINIGINGEN	154
BIJLAGE 10. (NOG) NIET OPGENOMEN POSTEN.....	155
BIJLAGE 11. VRIJVAL RESERVES NAAR ALGEMENE RESERVE	157
BIJLAGE 12. INCIDENTEEL NIEUW BELEID.....	159
BIJLAGE 13. INCIDENTEEL PERSPECTIEF (EXCLUSIEF BOUWGROND)	163
BIJLAGE 14. OVERZICHT LASTEN WDW PER TAAKVELD	164
BIJLAGE 15. SUBSIDIEPLAFONDS.....	165

Bijlage 1. Risicomatrix

Nr.	Onderwerp	Maximaal risico	Factor	Gewogen risico
4.1.1	MGR Rijk van Nijmegen	330.000	1,00	330.000
4.1.2	De Meerval BV	21.000	0,20	4.200
4.1.3	GGD	104.000	1,00	104.000
4.2.1	Bouwgrondexploitatie, MIO-projecten en gronden niet in exploitatie	310.000	0,23	72.000
4.2.2	Bouwleges	100.000	0,50	50.000
4.2.3	Gemeentelijk vastgoed	200.000	0,50	100.000
4.2.3	Gemeentelijk vastgoed kasteelpoort	50.000	0,10	5.000
4.2.3	Gemeentelijk vastgoed kasteeltoren	500.000	0,10	50.000
4.2.4	Algemene uitkering	250.000	0,50	125.000
4.2.5	Sociaal domein Jeugd / WMO	500.000	0,25	125.000
4.2.6	Bijstandsreductie Masterplan "Wijchen Werkt"	275.000	0,25	68.750
4.3.1	Juridische procedures	9.628.000	0,50	4.812.800
4.4.1	Claims van derden waarbij de gemeente op grond van haar handelen aansprakelijk wordt gesteld (stortlocaties en verontreinigingen)	200.000	0,10	20.000
4.4.2	Bestaande en nieuwe risico's i.h.k. van het Besluit Luchtkwaliteit en Externe Veiligheid.	300.000	0,10	30.000
4.4.3	Aanpak saneringswoningen	100.000	0,10	10.000
4.4.4	Milieu bodemverontreiniging	100.000	0,10	10.000
4.5.1	Verstrekke hypotheke aan ambtenaren	2.894.000	0,10	289.400
4.5.2	Garanties geldleningen aan woningbouwcorporaties	32.728.000	0,10	3.272.800
4.5.3	Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen. overig	204.000	0,10	20.400
4.5.3	Garanties aan derden voor door hen afgesloten leningen. sport	703.000	0,10	70.300
4.6.1	Wijziging legger door het Waterschap	100.000	0,50	50.000
		49.597.000		9.619.650
	Vaste minimumwaarde (o.b.v. bedragen per inwoner)		41,64	1.703.198
	Gewenste ondergrens Algemene Reserve			11.322.848

Bijlage 2. Investeringslijst

Nr	Activa-omschrijving	Jaar krediet-verlening	Jaar van oplevering		Raad	B&W
			2020	2021		
1	MFA Batenburg	2020	2.950.000		X	
2	Leefbaarheid Hernen-Bergharen	2020	500.000		X	
3	Renovatie kasteel Wijchen	2020	2.800.000		X	
4	Plattegrondkasten Suurland	2020	22.968			X
5	Actieramen (VV 000020)	2020	20.902			X
6	Trinoom- Huurlingsedam 1e inrichting (t/m 1191 m2)	2020	22.992			X
7	Trinoom, 30e + 31e groep, verbouwing bestaande BSO-lokalen	2020	25.318			X
8	Trinoom-Huurlingsedam 1e inrichting 4903 m2	2020	10.949			X
9	Trinoom-Huurlingsedam 1e inrichting 5134 m2	2020	29.865			X
10	Afkoppelen riolering 2020	2020	150.000			X
12	Afkoppelen riolering 2021	2021		150.000		X
13	GRP 2018-2022, debietmeters bij gemalen	2020	25.000			X
14	GRP 2018-2022, debietmeters bij gemalen	2021		25.000		X

Bijlage 3. Onderhoudsplanung vastgoed 2020

100.01	Het Molenhuis	€	2.972
100.05	Kasteel-Raadhuis	€	72.555
100.07	Fractiekamers Koetshuis	€	15.828
100.08	Beltmolen	€	27.916
100.09	Gemeentewerf	€	293.413
100.10	Muziekkiosk Bergharen	€	4.623
100.11	Pompgebouwen	€	1.000
100.16	Toren Balgoij	€	9.841
100.17	Huis van de Gemeente	€	89.581
	Subtotaal gebouwgroep 100	€	520.088
400.01	Wijkcentrum Achterom (incl Achterlo/Smashing)	€	42.859
400.04	Wijkcentrum Ozo	€	28.694
400.05	Wijkcentrum Zuiderpoort (incl sportzaal)	€	43.830
400.06	Wijkcentrum Paschalishonk	€	50.576
400.07	Wijkcentrum Waaijershof	€	23.432
400.09	Dorpshuis de Oase	€	17.268
400.10	Dorpshuis 't Ballegoyke	€	48.555
400.11	Dorpshuis de Mijlpaal	€	71.867
400.17	SCEC 't Mozaïek	€	365.818
	Subtotaal gebouwgroep 400	€	692.898
500.04	MFA Noorderlicht	€	132.829
500.09	MFA Speelhoeve	€	240.168
500.13	MFA Suikerberg	€	157.323
500.22	MFA De Zandloper/Kulturhus	€	91.962
500.25	MFA de Brink	€	76.519
	Subtotaal gebouwgroep 500	€	698.802
600.02	Gymzaal de Buizerd	€	73.924
600.06	Sportzaal Achterlo/Smashing	€	27.686
600.07	Sportzaal Zuiderpoort	€	2.361
600.34	Sportzaal De Slingert	€	13.836
600.35	Sporthal Arcus	€	100.475
	Subtotaal gebouwgroep 600	€	218.281
700.xx	Kunstwerken	€	41.300
	Subtotaal gebouwgroep 700	€	41.300
	Eindtotaal	€	2.171.369

Bijlage 4. Algemene Reserve

AR: Algemene Reserve								
			2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand per ultimo boekjaar			10.786	12.434	10.840	10.896	11.392	13.077
Begroting 2019			10.582	10.251	9.743	11.518	14.301	16.883
Toelichting			204	2.182	1.096	-622	-2.909	-3.806
Mutaties								
Stand per:	1 januari 2019		10.786.283					
Datum	Omschrijving						Begroting	
							Toevoeging	Onttrekking
2019	Resultaat 2018 (ADSD 2018) Algemene Dienst						2.122	
2019	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2019 (Perspectiefnota 2019)						1.500	
2019	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2019)							999
2019	CPO Wonisck							50
2019	Project Wijchen Werkt							164
2019	Subsidie St Martenschool Jeugdzorg							43
2019	Afdekking subsidie Laverna							69
2019	Vorbereidingskrediet Hart van Zuid + aanvullende kredietaanvraag € 80k							230
2019	Vorbereidingskrediet Tussen Kasteel en Wijchens Meer							300
2019	Ontmoeten in het centrum (13466)							11
2019	Renovatie kunstgrasvelden kurk infill (25066)							108
2020	Vrijval bestemmingsreserves						2.260	
2020	Afdekking tekort 2019 Rapportage 3 2019							1.125
2020	Asbestverwijdering clubgebouw stichting schaarweide (31598)							64
2020	Overdracht uit reserve Hoevelaken						100	
2020	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2019)							2.334
2020	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2020)							402
2020	Ontmoeten in het centrum (13466)							29
2021	Begrotingsresultaat 2020							767
2021	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2021 (Perspectiefnota 2019)						1.000	
2021	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2019)							43
2021	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2020)							37
2021	Voortuin Kasteel							75
2021	Ontmoeten in het centrum (13466)							22
2022	Begrotingsresultaat 2021						515	
2022	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2019)							20
2023	Begrotingsresultaat 2022						1.693	
2023	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2020)							8
2024	Begrotingsresultaat 2023						624	

Bijlage 5. Verloop overzicht reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Nr.	Naam	Verwachte Stand 31-12-2019	Dotatie 2020	Onttrekking 2020	Stand 31-12-2020
	AR: Algemene Reserve	12.434	2.360	3.954	10.840
	AR: Rekeningresultaat	0	0	0	0
	Subtotaal Algemene Reserves	12.434	2.360	3.954	10.840
81002	BR: Legaat v. Cooth	160	0	0	160
	BR: Stimuleringsfonds volkshuisv.				
81004	Hoevelaken	437	0	355	82
81005	BR: Beeldende kunst	48	0	20	28
81006	BR: de stroming	573	0	0	573
81008	BR: Eenmalige middelen	978	0	978	0
81009	BR: Pensioenen wethouders	242	0	0	242
81010	BR: Toerisme	12	0	0	12
81011	BR: Buurtbus	8	0	3	5
81012	BR: Renovaties Sportvelden	41	292	238	96
81013	BR: Dorpsontwikkelingsplannen	5	0	0	5
81014	BR: Landschapsonwikkelingplan	119	0	22	97
81016	BR: Duurzaamheidslening	300	0	0	300
81017	BR: Herstructureringsplan BREED	144	0	144	0
81022	BR: Groenpercelen Bijsterhuizen	0	0	0	0
81023	BR: Duurzaamheid	98	150	98	150
81025	BR: WMO-Proof openbare gebouwen	48	0	48	0
81032	BR: Wijchen21 informatievoorziening	342	0	342	0
81034	BR: Startersleningen	435	0	0	435
81035	BR: Vervangen speeltoestelling openbare speelpleinen	20	5	0	25
81037	BR: Personeelsformatie (15 AZ 126a)	0	150	150	0
81039	BR: Cultuurhistorie	20	0	20	0
81040	BR: Integratie en participatie statushouders	131	0	91	40
82001	ER: Actualiseren bestemmingsplannen	72	40	60	52
82002	ER: Gymmaterialen	210	40	164	86
82003	ER: Onderwijshuisvesting	612	0	261	351
82004	ER: Uitvoering WMO beleidsplan	402	0	202	200
82005	ER: WWB I-deel	431	0	0	431
82006	ER: Verkiezingen	4	39	0	42
82007	ER: Luchtfoto's	45	0	45	0
82008	ER: Reserve afvalstoffenheffing	51	0	0	51
82009	ER: Onderhoud Overige gebouwen	1.841	1.441	2.171	1.111
82010	ER: gemeentelijke monumenten	78	0	20	58
82011	ER: Risicoreserve fiscale aangelegenheden	846	0	446	400
82012	ER: Reserve Rioolheffing	505	0	500	5
82013	ER: Egalisatiereserve gladheidbestrijding	62	0	62	0
82014	ER: Egalisatiereserve tarieven hondenbelasting	62	0	33	29
82015	ER: 2D`s WMO-JEUGD	250	0	230	20
	Subtotaal Bestemmingsreserves	9.631	2.158	6.704	5.084
83001	Afs.R: Brandweerkazerne	3.089	0	113	2.976
83002	Afs.R: Kulturhus Bergharen	1.248	0	42	1.207
83003	Afs.R: Gemeentewerf	742	0	27	715
83004	Afs.R: Herhuisvesting Molenhuis	93	0	18	75
83005	Afs.R: Minicontainers afvalverwijdering	0	0	0	0
83006	Afs.R: MFA Huurlingsedam	354	0	11	343
83007	Afs.R: Sportzaal achterlo	18	0	2	17
83008	Afs.R: 3e Hockeyveld Campus Wijchen	340	0	15	324
83009	Afs.R: Arbomaatregelen SCEC	38	0	9	28
83010	Afs.R: Centrale Sporthal	6.075	0	184	5.891

Nr.	Naam	Verwachte Stand 31-12-2019	Dotatie 2020	Onttrekking 2020	Stand 31-12-2020
83011	Afs.R: Kunstgrasveld Diosa	105	0	27	79
83012	Afs.R: Renovatie crossbaan Wycross	123	0	5	118
83013	Afs.R: Gemeentekantoor	6.802	0	356	6.446
83014	Afs.R: Verduurzaming mozaik	359	0	23	337
83016	Afs.Res. Automatische berekening	187	0	7	179
83017	Afs.Res. Leefbaarheid Hernen Bergharen	0	500	0	500
83018	Afs.R. Uitvoeringsprogramma Openbare ruimte	680	0	10	669
83019	Afschrijvingsreserve RSA	1.040	43	81	1.002
Subtotaal Afschrijvingsreserves		21.292	543	930	20.905
Totaal Reserves		43.357	5.061	11.589	36.829
90001	VZ: Personele kosten gelieerde partijen	83	0	0	83
90002	VZ: Pensioenen wethouders	4.041	0	82	3.959
90003	VZ: Wachtgeldverplichtingen personeel	326	0	202	124
90004	VZ: Rationeel rioolbeheer	5.432	2.910	516	7.826
90005	VZ: Mechanische riolering	2.757	323	0	3.079
90006	VZ: Pompinstallaties rioolgemalen	1.668	135	82	1.721
90007	VZ: Openbare straatverlichting	1.375	309	589	1.095
90008	VZ: Rationeel wegbeheer	6.317	1.749	775	7.291
90009	VZ: Rationeel groenbeheer	543	227	227	543
90010	VZ: Baggeren waterpartijen	230	27	20	237
90011	VZ: Civiele Kunstwerken	1.430	223	1.308	346
90012	VZ: Vervanging afvalinfrastructuur	598	90	0	688
Totaal Voorzieningen		24.799	5.993	3.801	26.991
Totaal generaal		68.156	11.055	15.390	63.821

Bijlage 6. Budgetruimte en extra inkomsten

Volgnr	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
6-01	(Ondersteunde activiteiten) Algemeen	Op basis van de werkelijke uitgaven over de afgelopen jaren kan het budget diensten derden voor ondersteunende activiteiten structureel worden verlaagd.	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
6-02	Financiën alg	Functie uitzetting bedrijfsvoering uit de begroting 2018 (ADSD18) is niet ingevuld en vervalt daarmee. In het vervolg worden personele vraagstukken vanuit de werkorganisatie Druten Wijchen opgepakt.	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000
6-03	Bestuursdwang	Budgetruimte bestuursdwang. Over het algemeen zijn de kosten verhaalbaar op de veroorzaker. Risico is als het een keer niet verhaalbaar is, dit leidt tot een overschrijding.	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
6-04	Kermissen honorarium	Doordat de kermisopbrengsten structureel lager zijn, kan ook het honorarium voor de kermisorganisator naar beneden.	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
6-05	Kermissen advertenties	Het budget advertenties kermissen kan op basis van de werkelijke uitgaven over de afgelopen jaren en de huidige publicaties omlaag worden bijgesteld.	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
6-06	Evenementen	Een aframing van € 5.000 is mogelijk op het budget evenementen op basis van de realisatiecijfers over de afgelopen jaren.	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
6-07	Schadevergoedingen Overige (excl. onderwijs)	Op basis van de realisatiecijfers over de afgelopen jaren en 1e halfjaar 2019, kan het budget schades eigen risico met € 4.000 structureel worden verlaagd.	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
6-08	Exploitatie overige eigendommen waterschapslasten	Budgetruimte gemeentelijke- en waterschapslasten over alle gemeentelijke eigendommen.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
6-09	Exploitatie overige eigendommen reststroken groen	Opbrengst reststroken groen is structureel hoger dan opgenomen in de begroting.	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
6-10	Exploitatie overige eigendommen erfpacht opbrengsten	Opbrengsten huur en erfpachten zijn structureel hoger dan begroot.	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
6-11	Uitvoering Kindregeling	Bij de evaluatie van de Kindregeling heeft de raad per amendement besloten geen budget voor uitvoeringskosten niet op te nemen, maar beschikbaar te houden voor de Kindregeling. Binnen het huidige beleid is dit bedrag niet benodigd voor de kosten van de Kindregeling en kan het dus vrijvallen.	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
6-12	Sportzaal Achterlo	Budgetruimte diensten derden bij Sportzaal Achterlo.	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
6-13	MFA Fac. Management	Budgetruimte MFA management, een budget van € 23k wordt als afdoende ingeschat.	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
6-14	De Meerval	Budgetruimte waterschapslasten Meerval, dit zit namelijk verwerkt in de kapitaalstorting die de gemeente aan de Meerval BV betaalt.	€ 856	€ 856	€ 856	€ 856
6-15	Leerlingenprognoses	Budgetruimte voor het laten opstellen van leerlingenprognoses.	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000

Volgnr	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
6-16	Peuterspeelzalen	De regeling onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is aangepast, waarbij Wijchen een hogere rijksbijdrage ontvangt. Daarmee hoeft er minder geld uit de algemene middelen besteed te worden, zonder dat het aanbod wordt aangepast.	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
6-17	Zwerfvuil	Budgetruimte op het budget zwerfvuil.	€ 994	€ 994	€ 994	€ 994
6-18	Verkeersregelinstallaties	Het onderhoud van 2 VRI's is afgekocht. Op termijn (8 jaar) moet dit budget terugkomen.	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
6-19	Verkeersongevallenregistratie	Budgetruimte verzekeringen verkeersongevallenregistratie.	€ 216	€ 216	€ 216	€ 216
6-20	Exploitatie Zandloper Bergharen	Het uitvoeren van klein onderhoud en kleine reparaties ligt bij de Zandloper. Daarom is geen budget in de begroting van de gemeente Wijchen nodig.	€ 4.388	€ 4.388	€ 4.388	€ 4.388
6-21	Sociaal cultureel werk algemeen	Budgetruimte subsidie sociaal cultureel werk.	€ 9.740	€ 9.740	€ 9.740	€ 9.740
6-22	Jongerencentrum	Budgetruimte subsidie jongerencentrum.	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
6-23	Gehandicaptenbeleid	Budgetruimte gehandicaptenbeleid.	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
6-24	Indicaties WMO Ind. voorzieningen	Extra leges opbrengsten WMO indicaties.	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
6-25	Mantelzorg	Structurele budgetruimte Mantelzorg.	€ 23.204	€ 23.204	€ 23.204	€ 23.204
6-26	Septembecirculaire index verhoging	De verhoging van de index bij de septembecirculaire is slechts 0,1%. Gezien de kleine omvang wordt dit niet omgeslagen over alle te indexerende posten in de begroting en kan het bedrag vrijvallen.	€ 14.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
6-27	Huursubsidie Wijchense omroep	De Wijchense omroep is opgegaan in RN7. Met het verhuizen van de Wijchense omroep vervalt de huursubsidie t.b.v. huurkosten bij het Mozaïek.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
	TOTAAL BEGROTING 2020		€ 534.898	€ 531.898	€ 531.898	€ 531.898

Bijlage 7. Uitzettingen onontkooftbaar

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
7-01	Subsidie Triwy	De gemeente verleent een budgetsubsidie aan Triwy BV voor Sporthal Arcus, zoals opgenomen in de meerjarige uitvoeringsovereenkomst. Er vindt een uitzetting op het budget plaats in verband met indexering.	€ 8.817	€ 11.747	€ 11.747	€ 11.747
7-02	Begrotingswijziging GGD Veilig Thuis 2019	In de tweede helft van 2019 volgt een structurele begrotingswijziging Veilig Thuis. Dit komt door een sterke toename van het aantal meldingen a.g.v. de wet Meldcode. De precieze hoogte van dit bedrag is nog niet definitief bekend, maar een voorlopige raming komt uit op € 51k.	€ 51.000	€ 51.000	€ 51.000	€ 51.000
7-03	Veilig thuis binnen vierkant 2d's	Veilig thuis maakt onderdeel uit van de taken binnen de 2d's.	€ 51.000	€ 51.000	€ 51.000	€ 51.000
7-04	Bijzondere bijstand	De verschillende regelingen bijzondere bijstand zijn beoordeeld op de realisatie van 2017-2018-2019 t/m augustus. Rekening houdend met de landelijke indexatie "huishoudens met laag inkomen" uit de meicirculaire zien we een kostenuitzetting ten opzichte van de eerder ingeboekte kostenverlaging als gevolg van het einde van de financiële crisis.	€ 59.792	€ 147.806	€ 169.544	€ 163.203
7-05	GR-ODRN	De outputfinanciering van de ODRN laat in 2018 en 2019 een overschrijding zien ten opzichte van de begroting ODRN. Dit wordt veroorzaakt doordat de economie aantrekt. Meer vergunningen en meer controles voor milieu. Ook nemen het aantal specialistische adviezen en ingewikkelde klachten toe. Anticiperend op structurele hogere vraag nemen we boven de begroting van de ODRN € 50k op.	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
7-06	BTW sport gevolgen	Met de gewijzigde wetgeving btw sport voorzien we een nadeel voor de gemeente. Het lage btw tarief in het kader van "geven tot gelegenheid sportbeoefening" is per 1 januari 2019 komen te vervallen.	€ 112.327	€ 117.236	€ 115.441	€ 117.100
7-07	SPUK subsidie	Ter compensatie van de wetgeving btw sport is de SPUK subsidie in het leven geroepen. De hoogte van de aanvragen overschrijdt het landelijke budget voor deze subsidie. We schatten de kans nu in dat we 70% van de door Wijchen aangevraagde subsidie binnen gaan halen.	€ 100.708	€ 102.105	€ 103.589	€ 105.114
7-08	VRGZ	De VRGZ heeft ondanks zienswijzen van een aantal gemeenten, waaronder Wijchen, de begroting vastgesteld inclusief aanvullende bijdrage voor het onderhoud van de kazernes. Ten opzichte van de zienswijze van Wijchen welke was opgenomen in de perspectiefnota leidt dit tot een uitzetting.	€ 20.005	€ 70.386	€ 71.577	€ 53.766
7-09	Accountantskosten	Mede vanwege de extra werkzaamheden ten aanzien van het sociaal domein, een extra jaarrekeningcontrole voor de werkorganisatie Druten Wijchen en door marktwerking is de aanbesteding van de accountant duurder uitgevallen.	€ 64.500	€ 64.500	€ 64.500	€ 64.500
7-10	CAO gemeenten	Een nieuwe CAO is overeengekomen waarbij hogere looncorrecties worden toegepast, dan aangenomen in de begroting van de WDW. De WDW kan deze uitzetting niet opvangen. In de begroting van de WDW is rekening gehouden met 3,5%. In de CAO is nu afgesproken per 1-10-2019 3,25%, per 1-1-2020 1% en per 1-7-2020 1% te verhogen. Meerjarig is de loonvoet uit de septembercirculaire aangehouden.	€ 227.000	€ 417.000	€ 553.000	€ 652.000

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
7-11	Septembercirculaire index verhoging	De verhoging van de index bij de septembercirculaire is slechts 0,1% voor 2020. De overige jaren blijft de index gelijk aan de index uit de meicirculaire	€ 14.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
	TOTAAL BEGROTING 2020		€ 455.733	€ 787.570	€ 943.220	€ 1.018.202

Bijlage 8. Nieuw beleid

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
8-01	Planeconomie	Structureel budget voor planeconomische kosten die niet op projecten kunnen worden doorbelast. Het betreft specialistisch extern advies voor het opstellen van de Meerjaren Perspectief Grondexploitaties, het adviseren in projecten en het opstellen van grondexploitaties voor projecten waar nog geen werkkrediet voor is vrijgegeven.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
8-02	Stimuleren CPO constructies	Beleid continueren, vernieuwen, uitvoeren, regionale samenwerking etc. Daarnaast CPO stimuleren en mogelijk maken, waardoor budget nodig is van circa €5000 per initiatief. Gelet op de bestuurlijke ambities en woonbehoefte worden meerdere CPO initiatieven voorzien. Dat vraagt om circa €20.000 meer budgetruimte om circa 4 initiatieven te ondersteunen in de opstartfase.	€ 21.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
8-03	CPO afdekking in grexen	CPO terugverdiene in bouwgrondexploitatie.	€ 21.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
8-04	Inzamelen gft bij hoogbouw	Voor 2019 een bedrag van € 120k beschikbaar gesteld voor het inzamelen van gft containers bij hoogbouw. Hierbij is rekening gehouden met 30 containers. Bij de uitwerking blijkt dit aantal onvoldoende te zijn. Het aantal containers is 41 st	€ 3.333	€ 3.333	€ 3.333	€ 3.333
8-05	Afvalstoffenheffing	Bovenstaande uitzetting wordt gedekt uit de afvalstoffenheffing.	€ 3.333	€ 3.333	€ 3.333	€ 3.333
8-06	Reconstructie Zesweg	De Zesweg is een oude weg die in zijn huidige geasfalteerde vorm uit 1966 stamt. Vanwege de oorspronkelijke extensieve bebouwing is de Zesweg in 1984 van drukriolering voorzien. Anno 2019 is de situatie ingrijpend gewijzigd, met name vanwege de ontwikkelingen in het gebied nabij de Zesweg. Vanwege de ontwikkelingen in het project Tuin van Woezik en de expliciete wens van aan/omwonenden is de noodzaak ontstaan om de Zesweg te herinrichten en van vrijvervalriolering te voorzien. De totale kosten hiervoor bedragen afgerond € 377.000. Een deel van de kosten zijn gedekt in de lopende begroting (IBOR) ad. € 129.000 en vanuit Tuin van Woezik is een bijdrage in de kosten beschikbaar van € 15.000. Voor het restant vragen wij een krediet aan van € 233.000. Dit af te schrijven met looptijd van 60 jaar en omslagrente.	€ 0	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
8-07	Dekking zesweg rioolrecht	Kosten riool worden gedekt uit het rioolrecht.		€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
8-08	Economische visie	Vanuit de op te stellen economische visie zal er per thema een uitvoeringsagenda opgesteld worden. Deze acties zullen samen met het bedrijfsleven vorm gaan krijgen. Om hier invulling aan te kunnen geven is er procesgeld nodig om e.e.a. te kunnen faciliteren. Daarom stellen we voor om per thema 5.000 euro per jaar op te nemen.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
8-09	Economie algemeen	In 2019 is incidenteel budget toegekend voor economie algemeen om een aantal structurele uitgaven te kunnen dekken. (Regionale bijdrage RPW, LEC, Bezoekersonderzoeken,) Het voorstel is om het budget economie algemeen structureel op dezelfde peil als 2019 te houden.	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
8-10	Theater Mozaïek	De subsidie voor het theater 't Mozaïek is ontoereikend voor de exploitatie van het theater. Op verzoek van de raad is voor de	€ 72.000	€ 72.000	€ 72.000	€ 72.000

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
		begroting een meningsvormende nota behandelt scenario's over de visie van 't Mozaïek en theater. Afhankelijk van de gemaakte keuzes volgt er een uitzetting van het budget voor aanpassing van de theatersubsidie. Het opgenomen bedrag volgt uit het voorkeurs scenario van het college.				
8-11	Theater Mozaïek	Tijdens de bespreking van de meningsvormende nota heeft de raad het voorkeursscenario 6 uitgesproken, wat verder gaat dan voorkeurs scenario van het college.	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
8-12	Website gezondverzekerd.nl	Wijchen heeft in 2017 en 2018 kosteloos gebruik gemaakt van de website Gezondverzekerd.nl. Deze website en de bijbehorende backoffice-applicatie (in onze eigen administratie) maken het eenvoudig om; de juiste informatie bij inwoners te krijgen over ons aanbod voor zorgverzekering voor minima (CZM), een aanvraag te doen, deze aanvraag (door ons) te laten toetsen en vervolgens bij de zorgverzekeraar te verwerken. Door uitbreiding van de functionaliteit van de website (o.a. extra beveiliging in het kader van de AVG en de wens van gemeenten voor koppeling aan zaaksysteem) vraagt BS&F nu een bijdrage voor het gebruik van deze website. De website Gezondverzekerd.nl wordt door ca. 300 gemeenten in Nederland gebruikt. Het alternatief is dat inwoners hun aanvragen op "papier" indienen (die wij dan ook weer doorzetten naar een zorgverzekeraar), waarbij aanvraag en voorlichting over de polis meer los van elkaar zullen staan.	€ 4.900	€ 4.900	€ 4.900	€ 4.900
8-13	GGD Maatwerk Gezondheidsmakelaars	Bij de GGD begroting 2020 is afgesproken om de hogere kosten voor de gezondheidsmakelaars niet op te nemen in het uniforme pakket maar als maatwerk aan te bieden. Deze extra € 20k is bedoeld voor die uitzetting. De hogere kosten komen voort uit het ten einde lopen van subsidiestromen aan de GGD. Als we hier niet mee akkoord gaan, daalt de inzet van de gezondheidsmakelaar in Wijchen. Gezien ons beleid om gezondheidsbevordering meer lokaal invulling te geven is dat onwenselijk.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
8-14	Uitbreiding budget lokaal gezondheidsbeleid	In 2019 wordt een nieuw beleidsplan Wmo, jeugd en gezondheid ontwikkeld. Hieruit komen initiatieven rond gezondheidspreventie en -bevordering die we samen met netwerkpartners en inwoners gaan uitwerken. Dit past niet in het huidige beschikbare budget van 9k. Denk bij nieuwe initiatieven aan: jongeren op gezond gewicht (JOGG), ondersteuning inwonerinitiatief Wijchen Gezond, alcoholmatiging, inwonerinitiatieven rookvrije generatie, en beweeginitiatieven voor kwetsbare doelgroepen.	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
			€ 175.900	€ 175.900	€ 175.900	€ 175.900

Bijlage 9. Bezuinigen

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
9-01	Voorlichting	Beleidsbeperkende bezuiniging zou o.a. gerealiseerd kunnen worden door de gemeentepagina korter, zakelijker (o.a. niet in kleur en geen foto's) te publiceren (besparing ca. € 5.000).	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
9-02	4-daagse	Het afschaffen van het verstrekken van appeltjes tijdens de 4-daagse draagt bij tot een bezuiniging van ca € 2.500 per jaar.	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
9-03	GGD Jeugdgezondheidszorg Maatwerk	Betreft maatwerk GGD. Let op: het gaat hier om een deel van het budget voor laagdrempelige opvoedhulp voor kwetsbare gezinnen (vanuit consultatiebureau).	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
9-04	Archeologie	Geen structureel budget voor archeologie opnemen in de algemene dienst, maar binnen projecten oplossen. Voor 2020 zijn reeds verplichtingen aangegaan, dus de bezuiniging kan vanaf 2021 ingezet worden.	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
9-05	Taakstelling gemeenschappelijke regelingen	Regionaal wordt voorbereid om in de BRN (Begrotings Richtlijnen regio Nijmegen) een taakstelling toe te passen op de gemeenschappelijke regelingen die onder de BRN vallen. Net als andere gemeenten in de regio nemen we deze korting van respectievelijk 1% -2% -3% mee vanaf 2021.		€ 104.203	€ 205.040	€ 310.094
9-06	Carillon	Gezien het huidige financiële klimaat wordt er geen uitvoering gegeven aan het initiatief Carillon, waar in eerste instantie in het incidentele perspectief voor 2020 € 40k is opgenomen.	€ 40.000	€ 0	€ 0	€ 0
		TOTAAL	€ 47.500	€ 131.703	€ 232.540	€ 337.594
		Waarvan structureel	€ 7.500	€ 131.703	€ 232.540	€ 337.594
		Waarvan incidenteel	€40.000	€ 0	€ 0	€ 0

Bijlage 10. (Nog) niet opgenomen posten

Structurele nieuw beleid:

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
10-01	Raad75	De raad wil i.p.v. eens in de 4 jaar investeren in opkomst bevorderende maatregelen, een permanente campagne organiseren om de opkomst voor de gemeenteraadsverkiezingen te verhogen. Voor de opkomstbevordering kunnen we niet "sparen", dus eens in de vier jaar wordt de begroting van de raad incidenteel overschreden. Dit geld wordt ook ingezet om middelen externen te werven. Na 2021 wordt het budget verlaagd naar € 10.000,- per jaar (2019/2020 opstartfase). Let op, in het incidenteel is € 18k opgenomen voor de raadsverkiezingen in 2022.	€ 20.000	€ 20.000	€ 10.000	€ 10.000

(Nog) Niet ingezette mogelijke bezuinigingen:

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
10-02	Evenementen	De beleid beperkende bezuiniging van € 6.000 structureel kan worden bereikt door de nieuwjaarsreceptie af te schaffen.	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
10-03	Bibliotheek Wijchen	Bieb locatie Bergharen sluiten, Zandloper mist dan wel 11k huurinkomsten.	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
10-04	Kracht RvN 2025	Stoppen met project RvN.	€ 22.660	€ 22.660	€ 22.660	€ 22.660
10-05	Onderhoud bermen en onverharde wegen	De versnelde bermverbetering kan worden afgeschaft. (Incidenteel)	€ 150.000	€ 0	€ 0	€ 0
10-06	Voorlichting	Digitaal publiceren en dus niet meer te publiceren in de "Wegwijs" (besparing € 32.000).	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000
10-07	4-daagse	Het puur zakelijk organiseren van de 4-daagse (dranghekken plaatsen, verkeersmaatregelen treffen e.d.), dus zonder toeters en bellen, bespaart de gemeente ca € 25.000 per jaar.	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
10-08	(Ondersteunde activiteiten) Algemeen	Beëindiging van het lidmaatschap VNG, maar heeft de nodige consequenties.	€ 0	€ 160.164	€ 160.164	€ 160.164
10-09	GO Arnhem Nijmegen	De bijdrage aan deze "Lichte Gemeenschappelijke regeling" is in 2019 verhoogd. Bezuiniging kan alleen door uit te treden, waarbij sprake is van een uittrede/afkoopsom.	€ 0	€ 75.392	€ 75.392	€ 75.392
10-10	GO Arnhem Nijmegen	Met ingang van 2019 is er extra budget beschikbaar gesteld voor professionalisering van de 4 portefeuillehouder-overleggen in de regio Arnhem-Nijmegen.	€ 41.000	€ 41.000	€ 41.000	€ 41.000
10-11	Euregio	De bijdrage aan deze "Lichte Gemeenschappelijke regeling" kan alleen worden wegbezuinigd door uit te treden. De leden kunnen met een opzegtermijn van drie jaar de Euregio Rhein-Waal verlaten. Hiertoe dient een schriftelijke verklaring aan de Euregiaraad te worden overgelegd. De rechten en plichten uit het lidmaatschap eindigen op 31 december van het derde jaar dat volgt op de verklaring.	€ 0	€ 0	€ 10.595	€ 10.595
10-12	Voetveer	Beëindigen van de subsidie aan de voetveren, waarmee de voetveren naar verwachting niet gecontinueerd kunnen worden.	€ 0	€ 12.269	€ 12.269	€ 12.269

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
10-13	Recreatie algemeen	Beëindigen subsidie Dierenweiden.	€ 0	€ 2.250	€ 2.250	€ 2.250
10-14	Kunstencentrum de Stroming	Muziekonderwijs schrappen, let op frictiekosten personeel.	€ 0	€ 215.000	€ 215.000	€ 215.000
10-15	Kunstencentrum de Stroming	Leerorkesten opheffen in brede school.	€ 0	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
10-16	Kunstencentrum de Stroming	Schrappen lessen voor kinderen van de muziekvereniging.	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
10-17	Amateurkunst	Schrappen subsidies amateurkunst.	€ 0	€ 57.317	€ 57.317	€ 57.317
10-18	Culturele activiteiten	Culturele activiteiten niet langer subsidiëren.	€ 0	€ 20.808	€ 20.808	€ 20.808
10-19	Theater	Schrappen theatersubsidie.	€ 0	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
10-20	Museum Tweestromenland	Beëindigen subsidie museum in Beneden leeuwen.	€ 0	€ 3.200	€ 3.200	€ 3.200
10-21	Museum Wijchen	Archeologische collectie naar prov/rijk.	€ 0	€ 6.800	€ 6.800	€ 6.800
10-22	Museum Wijchen	Sluiten museum, netto.	€ 0	€ 138.000	€ 138.000	€ 138.000
10-23	Cultuurhistorie	Geen promotie meer.	€ 0	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
10-24	Cultuurhistorie	Subsidies cultuurhistorie beëindigen.	€ 20.681	€ 25.231	€ 25.231	€ 25.231
10-25	Bibliotheek Wijchen	Bibliotheek sluiten.	€ 0	€ 759.047	€ 759.047	€ 759.047
10-26	Zwembad sluiten	Het sluiten van het zwembad de Meerval.		€ 696.971	€ 708.820	€ 721.579
10-27	Media algemeen	Geen bijdrage aan de omroep RN7.	€ 0	€ 46.092	€ 46.092	€ 46.092
10-28	Waarderingsubsidies	Eenmalige aanvragen schrappen.	€ 0	€ 2.434	€ 2.434	€ 2.434
10-29	Gemeenteraad	Bij verordening kan de gemeenteraad bepalen dat de raadsvergoeding binnen een bandbreedte van 20% wordt verlaagd.	€ 85.637	€ 85.637	€ 85.637	€ 85.637
10-30	Gemeentelijke monumenten	Stoppen met het monumentenbeleid.	€ 45.300	€ 45.300	€ 45.300	€ 45.300
10-31	Bijzondere Bijstandsverlening GTR 105%	De inkomensgrens voor het toekennen van bijzondere bijstand voor de Geldterugregeling ligt momenteel op 110%. Wanneer de gemeente besluit de inkomensgrens te verlagen naar 105% levert dit een besparing van € 51.172 op. Wanneer de gemeente besluit dit te verlagen naar 101% levert dit een besparing van € 59.798 op.	€ 51.172	€ 51.172	€ 51.172	€ 51.172
10-32	Bijzondere Bijstandsverlening duurzame gebruiksgoederen 105%	De inkomensgrens voor het toekennen van vergoeding voor duurzame gebruiksgoederen ligt op 110%. Wanneer de gemeente besluit dit te verlagen tot 105% levert dit een kostenbesparing van € 20.874 op. Wanneer de gemeente besluit dit te verlagen tot 101% levert dit een besparing van € 24.216 op.	€ 20.874	€ 20.874	€ 20.874	€ 20.874
10-33	Bijzondere Bijstandsverlening bewindvoering 105%	De inkomensgrens voor het toekennen van bijzondere bijstand voor bewindvoering ligt momenteel op 110%. Wanneer de gemeente besluit deze grens te verlagen naar 105% levert dit een besparing op van € 70.886. Wanneer de gemeente besluit de grens te verlagen naar 101% levert dit een besparing van € 136.053 op.	€ 70.886	€ 70.886	€ 70.886	€ 70.886
10-34	Bijzondere Bijstandsverlening overig	De inkomensgrens voor het toekennen van overige bijzondere bijstand ligt momenteel op 110%. Wanneer de gemeente besluit deze grens te verlagen naar 105% levert dit een besparing op van € 112.338. Wanneer de gemeente besluit de grens te verlagen naar 101% levert dit een besparing van € 160.810 op.	€ 112.338	€ 112.338	€ 112.338	€ 112.338

Bijlage 11. Vrijval reserves naar algemene reserve

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020
11-01	Vrijvervalriolering	In 2020 wordt de voorziening riolering met € 2 miljoen op gewenste hoogte gebracht vanuit de algemene middelen. We kunnen de incidentele bijdrage uit algemene middelen verlagen door het saldo van de egaliseringsreserve rioolheffing hiervoor te bestemmen. Anders zou dit bedrag bij het vaststellen van het nieuwe GRP	€ 500.000
11-02	Eenmalige middelen Vrijval digitalisering archieven	Binnen de incidentele middelen is een aantal jaar geleden gereserveerd voor het digitaliseren van de gemeentelijke archieven. Na de verplichtingen in 2019 / 2020 voldoen we aan de wettelijke eisen. Het restant van de reservering kan daarmee vrijvallen.	€ 175.000
11-03	Landschapsontwikkelings-plan	Het geprognosticeerde saldo ultimo 2023 kan vervallen, maar dan kunnen we niks extra's meer doen na 2023.	€ 31.650
11-04	Herstructureringsplan BREED	Een aantal jaar geleden is een bedrag gereserveerd voor de herstructurering en positionering van het werkvoorzieningsschapsbedrijf BREED binnen de MGR. Inmiddels is dat traject afgerond en kan de reserve vrijvallen.	€ 144.466
11-05	Stimuleringsfonds hoevelaken	De reserve Stimuleringsfonds Hoevelaken heeft als doel risicodekking voor uitstaande leningen op het gebied van monumenten. De overige stimuleringsleningen hebben een dekkingsgraad van 7,5%. Wanneer we dit ook voor monumenten toepassen, kan de reserve deels vrijvallen.	€ 355.197
11-06	Wijchen 21 informatievoorziening	Het project Wijchen21 is afgerond. De reserve kan derhalve vrijvallen.	€ 341.608
11-07	Eenmalige middelen	Binnen de eenmalige middelen was nog een budget geparkeerd uit 2015 voor innovatie particulieren. Dit is niet meer actueel en kan vrijvallen. Daarnaast was er nog een reserve voor de afwikkeling van special olympics uit 2016. Hiervan verwachten we geen afrekening meer.	€ 30.173
11-08	WMO-Proof maken gebouwen	Er zijn geen verplichtingen meer voor het WMO-proof maken van gebouwen	€ 47.902
11-09	Egaliseringsreserve WMO beleidsplan	De egaliseringsreserve WMO dient ter doel de fluctuaties binnen de verschillende WMO budgetten op te vangen. Met de verplichtingen in het meerjarenperspectief is € 326k niet geoormerkt. De reserve is door de raad gemaximeerd op € 500k. Het risico zit met name op de individuele voorzieningen (per saldo € 4 miljoen). 5% afdekking een maximale reserve van € 200k betekenen. Kijkend naar de laatste 5 jaar, is nooit meer dan € 100k onttrokken aan de reserve.	€ 126.636
11-10	Egaliseringsreserve BUIG	De egaliseringsreserve BUIG wordt gebruikt om overschotten en tekorten op de bijstand te verrekenen. Ultimo 2019 bedraagt de reserve naar verwachting € 300k. Dit bedrag laten we staan i.v.m. fluctuaties in het budget dat we van het rijk hiervoor krijgen. Zo is in april het budget voor het lopende jaar nog met bijna € 400k neerwaarts bijgesteld. Om dit soort mutaties op te kunnen vangen is de egaliseringsreserve wenselijk om in stand te laten.	€ -
11-11	Egaliseringsreserve fiscale aangelegenheden	Het saldo van de reserve fiscale aangelegenheden bedraagt ultimo 2019 naar verwachting € 846k. Gezien de risico's ten aanzien van gewijzigde wetgeving sport, de uitvoering van de WDW en een eventuele herrekening op de BCF, stellen we voor € 400k in deze reserve aan te houden. Het restant kan vrijvallen.	€ 446.000
11-12	Egaliseringsreserve gladheidsbestrijding	We schatten in dat de budgetten van gladheidsbestrijding voldoende omvang hebben om een gemiddelde winter te kunnen bekostigen. In de laatste 5 jaar is één keer € 24k onttrokken bij de jaarrekening voor de afdekking van een extreme winter. Door de reserve te laten vervallen neem je het risico dat je een extreme winter ten laste van het resultaat neemt.	€ 61.745
TOTAAL NAAR ALGEMENE RESERVE			€ 2.260.377

Bijlage 12. Incidenteel nieuw beleid

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
12-01	Starterslening (Svn)	De maximale uitleencapaciteit van € 3 miljoen is bijna benut. Met het dekkingspercentage van 10% is € 300.000 beschikbaar in de reserve Startersleningen. Voorstel om voor de startersleningen het percentage te verlagen van 10% naar 7,5%. Hiermee kan de beschikbare uitleencapaciteit worden verhoogd van € 3 miljoen naar € 4 miljoen, kunnen meer starters worden geholpen en wordt de doorstroming bevorderd.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
12-02	Basisregistratie Ondergrond	In 2019 is de nieuwe Basisregistratie ondergrond ingevoerd. Als gemeente hebben we daarin nog een aantal stappen te zetten. Zo is het noodzakelijk om processen aan te passen en (standaard) contracten aan te laten passen. Hierbij is externe ondersteuning noodzakelijk.	-€ 5.000	€ 0	€ 0	€ 0
12-03	Incidentele kosten 2d's vervallen	Bij de begroting 2019 zijn incidentele budgetten voor 2019 en 2020 opgenomen als aanloopkosten 2d's om vanaf 2021 binnen de Rijksmiddelen uit te gaan komen. De praktijk leert dat dit niet realiseerbaar is. De totale kosten 2d's zijn nu opgenomen in het structurele perspectief.	€ 400.000			
12-04	Boardbusters raadsverkiezingen	19.24244 besluit college om alleen voor raadsverkiezingen boardbusters in te zetten.	€ 0	€ 0	-€ 18.000	€ 0
12-05	Renovatie toiletgroep Dorpshuis 't Ballegoyke	De toiletgroep van Dorpshuis 't Ballegoyke is aan het verzakken, dit hebben we na jaren monitoren vastgesteld. Als gevolg hiervan zijn de rioleringsbuizen gebroken en dit leidt tot verstoppingen en stankoverlast. We kunnen niet bij de rioleringen zonder flink te kappen. Met het wijkcentrum is afgesproken dat we bereid zijn om mee te kijken naar een oplossing. Naast de toiletgroep verbouwen we ook de keuken, waardoor we behoorlijke subsidies kunnen krijgen. Deze projectkosten opnemen voor 2021	€ 0	-€ 80.000	€ 0	€ 0
12-06	Revolverend fonds duurzaamheid	Om uitvoering te geven aan de duurzaamheidsambities van uw gemeenteraad willen we graag een revolverend fonds voor duurzaamheidsmaatregelen in het leven roepen, dit naar goed voorbeeld van Gemeente Nijmegen. Als er middelen uit dit fonds worden gebruikt voor duurzaamheid, dan levert dit een virtueel voordeel op in de energiekosten. Dit voordeel stroomt dan weer terug in het fonds. Het fonds houdt zich zo zelf in stand.	-€ 150.000	€ 0	€ 0	€ 0
12-07	Milieuvoorlichting Ons groene gezicht	Betreft de campagne Ons groene gezicht zoals vastgelegd in het Strategisch milieucommunicatieplan 2017-2027. In de periode 2017-2018 is de campagne ontwikkeld en najaar 2018 van start gegaan. Om de campagne haar beslag te laten krijgen in de wijchense samenleving is de komende jaren continuering van budget nodig (€15.000 per jaar). In ieder geval voor 2020 en 2021, waarna de campagne wordt geëvalueerd.	-€ 15.000	-€ 15.000	€ 0	€ 0
12-08	Het groene gezicht uit duurzaamheidsbudget	De reserve duurzaamheid wordt ingezet om de kosten van de campagne "het groene gezicht" te dekken.	€ 15.000	€ 15.000		

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
12-09	Parkeerplaats AWC verharding (incidenteel)	Een tweetal verenigingen heeft een verzoek ingediend voor het verharderen van hun half verharde parkeerterrein. Het houdt in dat de half verharding vervangen zal worden door grasbetonstenen, zoals dit ook gedaan is bij andere Wijchense verenigingen, Woezik en vv Alverna. Structureel zal deze wijziging nauwelijks effect hebben op het Ibor.	-€ 125.000	€ 0	€ 0	€ 0
12-10	Revitalisering Bedrijventerrein Wijchen oost	In 2019 is de startnotitie Visie op BT Wijchen Oost opgesteld. Vanuit deze startnotitie zal een visie ontwikkeld worden en wordt invulling gegeven aan de uitvoeringsagenda die hieraan gekoppeld is. Met het opstellen van de visie en door aan de slag te gaan met de uitvoeringsagenda geven we invulling aan de ambities die in het coalitieakkoord zijn opgenomen.	-€ 19.000	€ 0	€ 0	€ 0
12-11	Ondernemers awards	Bij de begroting 2019 is besloten om de twee jaar een bijdrage te leveren aan de ondernemers awards. Voor 2023 moeten we hiertoe het budget incidenteel opnemen.	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 7.500
12-12	Leerplicht	De pilot M@ZI wordt met anderhalf jaar verlengd, om gelijk te lopen met de pilots in de regio.	-€ 11.500	€ 0	€ 0	€ 0
12-13	Uitvoering inclusieagenda	Uitwerking van het traject om te komen tot een inclusieagenda. In het voorjaar heeft een werkgroep van inwoners een inclusieagenda geformuleerd. Het resultaat wordt in het najaar aangeboden aan college en raad. Waar mogelijk voeren we deze acties uit binnen de bestaande budgetten, of het resterende werkbudget voor de inclusieagenda 2019. Ten aanzien van enkele communicatieacties is geen beschikbaar budget en wordt hierbij nieuw aangevraagd).	-€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0
12-14	Actualisatie visie wonen en zorg	In 2016 heeft BMC Advies een rapport over wonen en zorg in Wijchen uitgebracht. De ontwikkelingen binnen de thema's wonen en zorg vragen om een actualisatie hiervan: een actueel beeld van vraag en aanbod, en een afwegingskader waarmee de gemeente nieuwe initiatieven kan afwegen. De gevraagde middelen zijn een bijdrage in de kosten; ook andere netwerkpartners moeten hier hun bijdrage in leveren. Dit is een project van sociaal en fysiek domein samen.	-€ 15.000	€ 0	€ 0	€ 0
12-15	Wijkontwikkeling Hart van Zuid, uitvoering sociale opgave	Wijchen Zuid heeft een lage sociale cohesie: mensen kennen elkaar niet zo goed en zijn minder geneigd om elkaar te helpen. Het imago van de buurten Diepvoorde Elsland, De Ververt, Abersland, Huissteden en Hoogmeer kan verbeterd. Dit kunnen de inwoners het beste zelf doen. Zo'n proces komt niet vanzelf van de grond. Hiervoor is inzet van professionals nodig. Duidelijk is ook dat alleen reguliere inzet niet voldoende is. We vragen een uitvoeringsbudget aan voor de eerste twee jaren van de wijkaanpak om duurzame leefbaarheid op gang te brengen. Meervormig neemt de uitvoering op zich. Het bedrag dekt de extra werkzaamheden die men voorziet. Na twee jaar evalueren we de resultaten en stellen we opnieuw vast welke inzet nodig is.	-€ 80.000	-€ 80.000	€ 0	€ 0

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
12-16	Programmamanagement en communicatie Hart van Zuid	Een complex project als Hart van Zuid vraagt om extra capaciteit. Hart van Zuid is een complex project met veel spelers, veel en soms grote belangen en investeringen. We hebben iemand nodig die de opgaven een stap verder brengt en koppelt aan een trekker, dus verbindingen legt, in- en extern. Inzet met name in de beginfase is essentieel om de energie vast te houden, partijen verbonden te houden en nieuwe partijen te binden. Zodra een en ander loopt, verwachten we dat de inzet afneemt.	-€ 75.000	-€ 45.000	€ 0	€ 0
12-17	Gelden transformatiefonds zorg met verblijf Nijmegen	De gemeente Nijmegen ontvangt als centrumgemeente middelen voor de transformatie op zorg met verblijf. Regionaal is afgestemd dat een deel van deze gelden decentraal worden ingezet (per gemeente). Wijchen ontvangt hiervoor twee jaar geld van Nijmegen.	€ 80.224	€ 0	€ 0	€ 0
12-18	Transformatiemiddelen	De middelen worden specifiek ingezet voor de onderwerpen: nazorg na jeugdzorg, soepele overgang 18-/18+ en versterken lokale teams.	-€ 80.224	€ 0	€ 0	€ 0
12-19	CPO adviezen	Er zijn diverse CPO initiatieven binnen de gemeente. De provincie Gelderland stelt nog tot en met 31 december 2019 een subsidie in de initiatieffase van CPO en een renteloze lening in de ontwikkelfase van CPO beschikbaar. Wanneer dit niet gecontinueerd wordt is het reserveren van middelen noodzakelijk. Wij denk aan €6.000 voor inkoop kennis voor opstart CPO Batenburg, Balgoij en Niftrik.	-€ 6.000			
12-20	Overdracht bodem van provincie naar gemeente	Warme overdracht provinciale bodemtaken naar gemeente. Met de komst van de omgevingswet worden provinciale bodemtaken en bodemdossiers overgeheveld naar de gemeenten. Daarbij is van essentieel belang dat voorafgaand aan deze definitieve overdracht op 1-1-2021 officiële bodemspecialisten van de ODRN (per gemeente) een risico- en impactanalyse maken. Onvolledige dossiers kunnen in de toekomst nl. hoge kosten met zich meebrengen waar de gemeente tegen die tijd dan zelf voor op moet gaan draaien. Zaak is om de risico-dossiers voorafgaand aan de feitelijke overdracht te tackelen en de provincie vóór de invoering van de Omgevingswet de noodzakelijke acties te laten ondernemen waarmee onnodige financiële risico's voor de gemeente worden weggenomen. Deze actie, waar de gemeente een aantal risicovolle dossiers voorlegt aan de provincie, wordt ook wel "warme overdracht" genoemd. Hierbij is het misschien goed om te weten dat het college van Druten het belang van deze warme overdracht wel heeft ingezien en het budget van € 10.000 daarvoor reeds in haar begroting van 2020 heeft opgenomen.	-€ 10.000			
12-21	Voortzetting Lekker Anders Dag	De Lekker Anders Dag is het initiatief om ouders hun kind(eren) op een andere manier naar school te laten brengen. Dit zorgt ervoor dat samen naar school gaan éxtra leuk wordt. Want op die speciale Dag spreek je gewoon zelf af, samen met je kind(eren), hoe je die dag net even anders naar school gaat. Dat is die gezonde afwisseling die op een laagdrempelige manier toch zorgt voor bewustwording en minder (auto)mobiliteit bij school. Tevens zorgt dit de dagelijkse tocht al gauw voor wat extra spanning en plezier. Zo is er win-win.	-€ 20.000			

Nr.	Onderwerp	Toelichting	2020	2021	2022	2023
12-22	Subsidie verenigingen afbouwregeling oud papier	De inzameling van oud papier met verenigingen is op de oude manier niet meer mogelijk. Er is een herziening van de routes geweest, waardoor de vergoeding aan de verenigingen omlaag gaat. Dit willen we met een afbouwregeling compenseren.	-€ 30.000	-€ 20.000	-€ 10.000	€ 0
12-23	Strategisch Kompas	In 2020 wordt als vervolg op de strategische verkenning uit 2018 het strategisch kompas uitgewerkt. De uitvoering geschiedt binnen de WDW voor zowel Wijchen als Druten. De bijdrage van Wijchen betreft de inhuur en out of pocket kosten voor de totstandkoming van het strategisch kompas.	-€ 31.667	€ 0	€ 0	€ 0
12-24	Pumptrackbaan	Een initiatiefnemer is met het verzoek gekomen een pumptrackbaan te realiseren voor de jeugd in Wijchen. Een pumptrack is een verharde crossbaan met bulten en bochten voor fietsen (BMX-fietsen, Flybikes (Pumptrack fiets), ATB enz.) en stepjes waarop je vaart maakt door een pompende beweging. De baan is aaneengesloten, zodat je eindeloos rondjes kunt rijden. Met de initiatiefnemer worden de mogelijkheden onderzocht voor het realiseren van een baan in Wijchen, waarbij de gemeenten 50% van de kosten subsidieert.	-€ 50.000			
12-25	Preventiemedewerker schuldhulpverlening	In de functie van preventiemedewerker is voorzien t/m december 2019. Willen we deze functie continueren (24u), gelet op het belang van preventie en vroegsignalering op schuldenproblematiek, dan dienen hiervoor middelen vrijgemaakt te worden.	-€ 35.000			
12-26	Carillon	Er is een burgerinitiatief voor het plaatsen van een Carillon in de toren van het kasteel. De gemeente is bereid om mee te werken aan de mogelijkheden en onderzoeken die verbonden zijn aan het plaatsen van dit carillon. De initiatiefgroep moet zorgdragen voor de middelen.	-€ 40.000			
12-27	Ontwikkelen lokale aanpak ggz in de wijk	Ontwikkelen van een lokale aanpak "ggz in de wijk". Hiermee gaan we de zorg en ondersteuning meer lokaal in dorpen en wijken en bij mensen thuis organiseren. Dit doen we voor de doelgroep beschermd wonen / maatschappelijk opvang en personen met verward gedrag (psychisch kwetsbaren). We blijven in dit kader in ieder geval de trainingen Mental Health First Aid (MFHA) aanbieden. Daarnaast reserveren we uitvoeringsbudget om overige lokale actiepunten te implementeren.	-€ 40.000			
12-28	Ontwikkelen lokale aanpak ggz in de wijk extra middelen septembercirculaire	Bij de mei en septembercirculaire zijn extra middelen als taakmutatie toegekend voor de voorbereiding en uitvoering van de GGZ. Deze middelen worden ingezet voor de lokale aanpak.	€ 40.000			
	TOTAAL BEGROTING 2020		-€ 328.167	-€ 225.000	-€ 28.000	-€ 7.500

Bijlage 13. Incidenteel perspectief (exclusief bouwgrond)

Incidenteel meerjarenperspectief 2020-2023	2020	2021	2022	2023
Begroting 2019				
Bouwleges	401.000			
Winstuitkering Bijsterhuizen		1.000.000		
Winstuitkering Bijsterhuizen naar algemene reserve		-1.000.000		
Versnellen aanpak slechte bermen	-150.000			
Cameratoezicht stationsomgeving	-36.000			
Ondernemers Awards		-7.500		
Revitalisering bedrijventerrein Wijchen Oost	-6.000			
WBDBO	-20.000	-20.000	-20.000	
Dondenherdenking	-20.000			
Strategische waternota uitvoering	-10.000			
Milieubeleidsplan uitvoering	-23.000	-15.000		
Decentralisaties	-400.000			
Aanvulling rioolvoorziening	-2.000.000			
Afdekking Algemene reserve	2.334.000	42.500	20.000	
Perspectiefnota 2019				
Bouwleges	32.000	332.000	332.000	
Daken gemeentewerf	-74.000			
Wijchen Werkt	-72.000	-144.000		
Project OpStap	-15.000			
Subsidie provincie OpStap	15.000			
Verhoging subsidie monumenten	-10.000			
Afdekking uit reserve monumenten	10.000			
Kasteeltuin		-75.000		
Kasteeltuin uit algemene reserve		75.000		
Programmabegroting 2020				
Starterslening (Svn)	0			
Basisregistratie Ondergrond	-5.000			
Incidentele kosten 2d's vervallen	400.000			
Boardbusters raadsverkiezingen			-18.000	
Renovatie toiletgroep Dorpshuis 't Ballegoyke		-80.000		
Revolverend fonds duurzaamheid	-150.000			
Milieuvoorlichting Ons groene gezicht	-15.000	-15.000		
Het groene gezicht uit duurzaamheidsbudget	15.000	15.000		
Parkeerplaats AWC verharding (incidenteel)	-125.000			
Revitalisering Bedrijventerrein Wijchen oost	-19.000			
Ondernemers Awards				-7.500
Leerplicht	-11.500			
Uitvoering inclusieagenda	-25.000			
Actualisatie visie wonen en zorg	-15.000			
Wijkontwikkeling Hart van Zuid, uitvoering sociale opgave	-80.000	-80.000		
Programmamanagement en communicatie Hart van Zuid	-75.000	-45.000		
Gelden transformatiefonds zorg met verblijf Nijmegen	80.224			
Transformatiemiddelen	-80.224			
CPO adviezen	-6.000			
Overdracht bodem van provincie naar gemeente	-10.000			
Voortzetting Lekker Anders Dag	-20.000			
Subsidie verenigingen afbouwregeling oud papier	-30.000	-20.000	-10.000	
Strategisch Kompas	-31.667			
Pumptrackbaan	-50.000			
Preventiemedewerker schuldhulpverlening	-35.000			
Carillon	-40.000			
Ontwikkelen lokale aanpak ggz in de wijk	-40.000			
Aanpak ggz in de wijk extra middelen septembercirculaire	40.000			
Bezuiniging Carillon	40.000			
Afdekking algemene reserve	402.167	37.000	0	7.500
TOTAAL INCIDENTEEL	0	0	304.000	0

Bijlage 14. Overzicht lasten WDW per Taakveld

Taakveld	Taakveld omschrijving	2020	2021	2022	2023
0.1	Bestuur	257	267	284	275
0.2	Burgerzaken	625	654	702	677
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	378	395	419	405
0.4	Overhead	9.014	9.320	9.807	9.554
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	51	53	57	55
1.2	Openbare orde en veiligheid	566	591	633	612
2.1	Verkeer en vervoer	1.286	1.328	1.387	1.358
2.2	Parkeren	4	4	4	4
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	175	183	197	190
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	17	17	18	18
3.4	Economische promotie	64	66	67	69
4.1	Openbaar basisonderwijs	12	12	13	13
4.2	Onderwijshuisvesting	50	52	56	54
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	198	207	222	215
5.1	Sportbeleid en activering	30	32	34	33
5.2	Sportaccommodaties	157	164	176	170
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	30	32	34	33
5.4	Musea	42	44	47	46
5.5	Cultureel erfgoed	57	59	64	61
5.6	Media	7	7	8	7
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.834	1.883	1.982	1.930
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	255	266	285	275
6.2	Wijkteams	557	583	626	604
6.3	Inkomensregelingen	1.203	1.259	1.351	1.304
6.4	Begeleide participatie	33	35	37	36
6.5	Arbeidsparticipatie	105	110	118	113
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	187	196	210	203
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	458	479	514	496
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	295	308	331	319
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	107	112	120	116
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	65	68	73	71
7.1	Volksgesondheid	306	317	341	329
7.2	Riolering	301	313	335	324
7.3	Afval	149	154	164	159
7.4	Milieubeheer	356	373	400	386
7.5	Begraafplaatsen	3	3	4	4
8.1	Ruimtelijke ordening	470	492	528	509
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	50	52	56	54
8.3	Wonen en bouwen	1.054	1.103	1.184	1.142
Eindtotaal		20.808	21.595	22.889	22.220

Bijlage 15. Subsidieplafonds

De raad heeft in 2017 ingestemd met de Algemene subsidieverordening 2018 (174666). Het college heeft vervolgens de subsidieregels geactualiseerd vastgesteld in maart 2018. In aansluiting daarop nemen we hier de subsidieplafonds op voor de norm- en waarderingssubsidies. Wanneer meer aanvragen binnen komen op de betreffende artikelen, kan het college ervoor kiezen subsidies lager te beschikken.

Onderwerp	Artikel subsidieverordening	Subsidieplafond €
Normsubsidies		
Gehandicaptenorganisaties	Artikel 7	13.373
Amateurkunst	Artikel 8	56.585
Sportstimulering	Artikel 9	115.392
Jeugdbeleid	Artikel 10	25.027
Ouderenorganisaties	Artikel 11	14.516
EHBO	Artikel 12	810
Beheerssubsidie wijkverenigingen	Artikel 14	93.043
Cultuurhistorie	Artikel 16	3.685
Musea	Artikel 16	3.685
Culturele activiteiten	Artikel 17	6.383
Maatschappelijk culturele vorming	Artikel 17	11.308
Onderwijsachterstandenbeleid	Artikel 24 2 ^e lid	250.000
Onderwijsachterstandenbeleid	Artikel 24 4 ^e lid	30.000
Waarderingssubsidies		
Intocht sinterklaas	2b	2.500
Lokale volkscultuur	2c	7.500
Maatschappelijke Dienstverlening	2e	4.000
Historische kennis	2f	1.250
Dierenparkje	2h	2.250
Leefbaarheid	2i	8.250
Muziekonderwijs	Artikel 30/31	10.000